

ГОДИШНИЦА 1997-2001

Библиотека
БИБЛИОТЕКА
СРЕММА

1997-2001

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА

ЗА 1997-2001. ГОДИНУ

Број 2

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

2002.

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 1997-2001. ГОДИНУ
Број 2

СРЕМСКА МИТРОВИЦА, 2002.

Издавач:
ПОДРУЖНИЦА БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА
БИБЛИОТЕКА «ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРЕВИЋ»
СРЕМСКА МИТРОВИЦА

За издавача:
Живка Матић

Уредништво:
Весна Петровић
(главни и одговорни уредник)
Ратко Чолаковић
Душанка Милорадић
Весна Спасојевић
Весна Ћосић
Весна Степановић
Милена Освалд

УДК 02
ISSN 1450-5592

ГОДИШЊАК БИБЛИОТЕКА СРЕМА
ЗА 1997-2001. ГОДИНУ
Број 2

САДРЖАЈ:

РЕЧ УРЕДНИКА 5

Весна Петровић, Душанка Милорадић: НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У
СРЕМУ У ПЕРИОДУ 1995 – 2000. ГОДИНА 6
ИЗ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ БИБЛИОТЕКА СРЕМА ЗА 2001. ГОДИНУ... 11

ГОДИШЊИЦЕ

Весна Ћосић: СРПСКА ЧИТАОНИЦА У ИРИГУ поводом 155 година... 13
Наталија Ступар: ДВАДЕСЕТ ГОДИНА "СТРАЖИЛОВА" 16
Златко Пашко: ЈУБИЛЕЈ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ "ДОСИТЕЈ
ОБРАДОВИЋ" СТАРА ПАЗОВА 19
Стеван Ковачевић: ПОЛА ВЕКА ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У РУМИ ... 23

ИЗ НАШЕ ПРАКСЕ

Радмила Дражић: ЛЕГАТ ЂОРЂА ВОЈНОВИЋА 25
Гордана Биљетина: БИБЛИОГРАФИЈА ДАНАС 31
Слободан Велимировић: ПРВИ СЛОВЕНСКИ ПРОСВЕТИТЕЉИ 34
Лазар Чурчић: ЈЕДАНАЕСТА КЊИГА САОПШТЕЊА СУСРЕТА
БИБЛИОГРАФА У ИНЂИЈИ 36
Ратко Чолаковић: "КЊИГЕ НАС ВОДЕ У СВЕТ, А БОМБЕ НАС
УКЛАЊАЈУ С ЊЕГА" 39
Зорица Мишчевић: БИБЛИОТЕКА – СМЕР ХУМАНОГ ДЕТИЊСТВА.. 42

ПОРТРЕТИ

Миро Вуксановић: МАЛИ ЕСЕЈ О РАТУ ЧОЛАКОВИЋУ 46
Тодор Бјелкић: НОСИЛАЦ ЉУДСКЕ ПЛЕМЕНИТЕ НИТИ 48

СТВАРАЛАШТВО

др Ратко Божовић: ВЕЧИТА КЊИГА 53

мр Мирјана Анђелковић: СРПСКА ЧИТАОНИЦА И КЊИЖНИЦА У ИРИГУ 1842-1992. РАДОВАНА МИЋИЋА	55
мр Јован Н. Ивановић: СТАЗЕ ВАРКЕ И ОСТРВА УТОПИЈЕ.....	58
Тодор Бјелкић: КРАЉЕВСКИ КЉУЧЕВИ СТЕВАНА КОВАЧЕВИЋА...	61
Весна Спасојевић: ЗНАМЕНИТИ ИНЂИЧАНИ МОМЧИЛА РОКНИЋА	63

СУСРЕТИ

Весна Тосић: САБОРИ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА 1997-2001.....	66
Гордана Биљетина: О 11. СУСРЕТИМА БИБЛИОГРАФА У СПОМЕН ДР ГЕОРГИЈА МИХАИЛОВИЋА	77
Снежана Лађиновић: ПОДРУЖНИЦА БИБЛИОТЕЧКИХ РАДНИКА СРЕМА	82
Весна Степановић: 12. СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА У СПОМЕН ДР ГЕОРГИЈА МИХАИЛОВИЋА	87

ИЗ ЗАВИЧАЈНИХ ЗБИРКИ

Златко Пашко: НЕПОДЕСНО ПРЕЗИМЕ ЧИКОШ.....	89
Светислав Ненадовић: ЗЕМЉА ПЛАЧЕ, НЕБО СЕ РАДУЈЕ.....	98

ХРОНИКА

Ружица Станковић: СРЕМСКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ У '97., '98., '99.	101
Душанка Милорадић: СРЕМСКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ 2000., 2001.....	111
Златко Пашко: "ПАЗОВАЧКЕ НОВИНЕ" о библиотекарству 2001. године	119

РАДНИЦИ У БИБЛИОТЕКАМА СРЕМА У ПЕРИОДУ 1997-2001. ГОДИНА	120
--	-----

РЕЧ УРЕДНИКА

Сада, већ давне 1997. године библиотекари Срема су објавили први број свог "Годишњака" у жељи да својим колегама и свим посленицима књиге презентују успешне програме, стручне радове, вредности легата и збирки по којима су библиотеке Срема познате и признате у целој Републици.

Пролазиле су године, низали се "Сабори библиотекара", "Сусрети библиографа", конференције, стручни састанци, обележавале годишњице, новим садржајима богатила пракса, а број прилога за "Годишњак" постајао је већи.

Овај, други број "Годишњака" обухвата петогодишњи живот и рад библиотека. У њему објављујемо анализу рада библиотека у периоду 1997-2000. година, прилоге о библиотекама у Иригу, Старој Пазови и Руми поводом обележавања њихових годишњица, портрете успешних радника и њихово стваралаштво, нове облике рада дечјих одељења, извештаје о раду "Сабора", "Сусрета библиографа" и Годишњих конференција... Поред библиотекара Срема, странице "Годишњака" испуњавају и радови колега из других библиотека.

Надамо се да ће наша искуства у раду презентована у другом броју "Годишњака библиотека Срема" побудити интересовање свих оних вокацијом или занимањем наклоњених свему што јесте библиотека. Ехо тог интересовања отвориће корице још неисписаног трећег броја "Годишњака".

Весна Петровић, библиотекар саветник
 Душанка Милорадић, библиотекар
 Библиотека "Глигорије Возаревић"
 Сремска Митровица

НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРЕМУ У ПЕРИОДУ 1995 – 2000. ГОДИНЕ

Последња анализа о раду библиотека у Срему извршена је за период 1990-1995. годину, а саопштена на Конференцији библиотекара Срема у Бешки, 1997. године. У периоду који је следио десиле су се многе промене у оквирима наших живота и функционисања библиотека.

Неповољна материјална ситуација, социјална тензија, НАТО агресија, појачани и све критичнији однос према овој области делатности успорио је развој библиотека.

Иако је финансирање библиотека регулисано републичким законима и другим прописима, треба истаћи да се тржишна логика маркетинга и потреба да се у сфери библиотекарства тим путем решава материјални положај, све више истиче у први план.

Библиотека "Глигорије Возаревић" врши матичну функцију у четири народне библиотеке: у Руми, Иригу, Старој Пазови и Инђији, у библиотеци Културно-образовног центра у Шиду и Дома културе у Пећинцима, 38 основношколских, 16 средњошколских и пет специјалних библиотека. Иако Закон о библиотечној делатности (Сл. гласник Р. Србије бр. 34/94) обавезује општину да ради задовољења потреба грађана у библиотечној делатности, оснује библиотеку као установу јавне службе, односно самосталну установу са својством правног лица, општине Шид и Пећинци ни у овом периоду нису осамосталиле своје библиотеке. Скупштина општине Пећинци донела је одлуку у осамостављавању библиотеке, али она и даље ради као саставни део Дома културе, док Скупштина општине Шид још увек није испоштовала овај Закон.

Библиотечки гранци организовани су у 22 од 61 насељеног места са преко 1000 становника. Народна библиотека "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови мрежом огранака покрива сва места преко 1000 становника. За њом следе библиотеке у Инђији са 50%, у Сремској

Митровици 35%, у Иригу 33%, у Пећинцима 9% и у Руми где није организован рад огранака. Разлози за неразвијену мрежу огранака су најчешће материјални, а без посебног инвестирања и улагања у елементе који чине живот огранка, није могуће успоставити њихов рад. Већина огранака ради у неадекватном простору, а стручни рад се своди само на издавање књига и то два до три пута недељно. За похвалу је добро организовани рад огранка "Петар Петровић Његош" у Новој Пазови, који поред тога што грађанима даје на коришћење књиге, организује и културни живот у месту. У наредном периоду требало би размотрити мрежу огранака, њихово деловање и развој, јер често су гранци једино место у селу где корисници могу да задовоље своје културне и образовне потребе.

Детаљ са изложбе "Библиотеке у Срему на крају 20. века"

Књижни фонд, основ сваке библиотеке, прати судбина делатности. Увећава се споро, а годишњи расходи и ревизије, из употребе избацују све већи број дотрајалих књига. У односу на 1995. годину (347.831 књига) књижни фонд се увећао за 17%, а број књига по становнику

смањено на 1,33. библиотеке у Срему имају укупно 407.739 књига. Највећи број књига има библиотека у Старој Пазови 119.107, затим у Сремској Митровици 112.327, Инђији 64.611, Руми 49.228, Шиду 25.021, Иригу 19.781 Пећинцима 17.664. Стандард две књиге по становнику задовољава библиотека у Старој Пазови (2,06) што је последица дугогодишње добре набавке. Затим следе библиотеке у Иригу (1,69), у Инђији (1,46), у Сремској Митровици (1,31), у Шиду (0,96), у Руми (0,89) и Пећинцима (0,75). Структуру фонда у целини чини књижевност са 51,3% или 209.314 књига, стручна и приручна литература 20% или 81.459 књига и књиге за децу 28% или 116.966 књига. У фондовима свих библиотека присутна је неактуелна и застарела књига према којој данашњица изриче различите судове.

У 2000. години библиотеке у Срему набавиле су 8.500 нових књига што је за 14% мање у односу на 1995. годину, а задовољава само 38% стандардна (22.500), што довољно говори о положају библиотека и стварању основе за успешан рад са корисницима. Највећу набавку имала је библиотека у Старој Пазови 2.758 књига, затим у Инђији 1.572 књиге, у Руми 1.180 књига, у Сремској Митровици 926 књига, Иригу 777 књига, Пећинцима 651 књига и Шиду 636 књига.

Структура књижних фондова, њихова актуелност, способност библиотекара да да информацију одражава се како на број уписаних тако и на број коришћења књижних фондова. У 2000. години у библиотеке Срема уписано је 17.700 читалаца, што је за 8% мање у односу на 1995. годину. Према броју уписаних прва је библиотека у Старој Пазови са 6.191, затим у Сремској Митровици са 4.266, у Руми са 3.724, Инђији са 2.108, Шиду са 801, Иригу са 400 и Пећинцима са 210. Највише корисника је из круга деце до 14 година 10.266, средњошколаца 2.478 и осталих са 4.956. До смањења броја корисника дошло је у свим категоријама.

Читаоци библиотека Срема прочитали су 317.737 књига. Обрт књиге највећи је у Старој Пазови 1,05, Инђији 0,88, Руми 0,79, Сремској Митровици 0,61, Пећинцима 0,49, Шиду 0,38 и Иригу 0,30.

Све ове бројке треба посматрати из различитих углова, јер су производ многих чинилаца у библиотечи и ван ње. То су већ поменута недовољна набавка, застарели фондови, немогућност благовременог задовољавања интереса корисника, али и један неразвијен однос према књизи као делу културе, недовољна потреба за читањем и неповољан општедруштвени однос према књизи. С друге стране у библиотеку долазе прави читаоци, јер све је мање колективних уписа, који је био присутан 80-их година. Ту је и много животних тешкоћа које заокупљају човека у

његовој борби са свакодневним потребама. Сви ови моменти имају дејство на општу унутрашњу климу и живот библиотеке. Поново је у првом плану борба за читаоца, освајање његовог поверења и тежња да се комплетном информацијом и културним садржајима доведе у библиотеку.

Културна и јавна делатност у библиотекама у Срему једини је део библиотечке делатности у коме нема ни смањеног броја активности, ни смањеног броја посетилаца. У овој области посебно долази до изражаја инвентивност и креативност библиотечког кадра у реализовању бројних садржаја и облика рада. У 2000. години најмногбројније и најразноврсније облике културно-васпитног рада организовала је библиотека у Сремској Митровици у којима су учествовала деца из целог Срема. Највише промоција књига и књижевних вечери, одржала је Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, која је поред редовног културног програма реализовала и "Лето на сцени 2000", где је представљено 17 различитих културних програма. У 2000. години библиотеке Срема организовале су 65 промоција књига, 11 предавања из различитих области културе и науке, 5 трибина, 18 драмско-музичких вечери, поставиле и отвориле 39 изложби књига и слика.

Гости библиотека Срема били су књижевници: **Светлана Велмар Јанковић, Светислав Басара, Селимир Радуловић, Миро Вуксановић, Перо Зубац, Раша Попов, Драгомир Ђулафић, Гордана Куић, Ратомир Дамјановић, Јасмина Вукмановић, Душко Трифуновић, новинар и војни коментатор Мирослав Лазански, сликари Миладин Отовић, Ђорђе Девин, Бојана Стојановић, Константин Гушић, Брана Иванковић; глумци Љиљана Драгутиновић, Петар Краљ, Мира Бањац.** Овим програмима присуствовало је преко 12.000 читалаца. Наши програми остали су забележени у Политици, Блицу, Новостима, Сремским новинама, Пазовачким новинама, Руском слову, а о њима су правили емисије ТВ Нови Сад, ЈУ Инфо, ТВ Мост, Радио Срем, радио и ТВ М.

Компоненте које чине предуслове за рад у библиотекарству су свакако и простор и опрема, чиме такође не можемо бити задовољни. Укупан простор свих библиотека у Срему је 2634 м² а ако имамо у виду стандард који каже да једна добро организована библиотека треба да има 1000 м² простора, коментар је сувишан. Претрпане књижним фондом и у изузетно скућеном простору, раде библиотеке у Руми и Инђији. Све библиотеке у Срему су компјутеризоване. Рачунарска опрема, коју библиотеке имају није довољна, али се рад на убацивању података о књижном фонду у рачунаре приводи крају.

У библиотекама у Срему у 2000. години је радило 63 стручна радника, односно 2,5 радника више у односу на 1995. годину. Квалификациона структура је следећа: 23 библиотекара, 8 виших књижничара и 30 књижничара. Само 4 радника нема положен стручни испит, а то су нови радници, који ће га у законском року положити. И овај пут, морамо поменути стандард, који предвиђа да је у средње развијеним библиотекама на 3000 становника и 10000 књига потребан један библиотечки радник. То значи да 309.981 становник у Срему захтева 103 библиотечка радника. Број библиотекара, према броју књижничара и виших књижничара задовољава стандард.

И на крају бисмо могли да неке намере из претходних година, изнесене као општи закључак, поновимо препуштајући времену да их реши. Или би све ово, а сматрамо да није специфичност само нашег региона, требало да представља повод за једно шире разматрање положаја, стандарда и перспективе развоја народних библиотека, као основне ћелије библиотечно-информационог система.

ИЗ ИЗВЕШТАЈА О РАДУ БИБЛИОТЕКА СРЕМА ЗА 2001. ГОДИНУ

И прва година трећег миленијума, као и последња деценија 20. века протекла је у већ пословичној материјалној оскудици, у сналажењу и довијању библиотекара да се од скромних средстава набави што више књига и тако задовоље бар минимални прохтеви све већег броја читалаца и корисника библиотечке грађе.

Упркос тешкоћама може се констатовати да су библиотеке у складу са законским овлашћењима и материјалним могућностима успешно обављале своју културну мисију што потврђују и изводи из Извештаја које наводимо:

МЕСТО	БРОЈ КЊИГА	НОВЕ КЊИГЕ	БРОЈ УПИСАНИХ	БРОЈ ПРОЧИТАНИХ
ИНЂИЈА	66496	1915	2266	51702
ИРИГ	20845	1187	302	5849
ПЕЋИНЦИ	17509	402	329	6102
РУМА	50746	1518	4268	47127
С.МИТРОВИЦА	87610	1329	3223	84496
С. ПАЗОВА	121650	2647	5875	120125
ШИД	23010	636	417	3892
УКУПНО:	387866	9634	16680	319293

Иако је набавка увећана за 13,3% у односу на претходну годину, укупан број књига је смањен за 5%, те сада библиотеке имају 387.866 књига. Смањењу броја књига допринела је ревизија рађена у Библиотеци у Сремској Митровици која је из употребе избацила 18 637 дотрајалих и невраћених књига и редовни годишњи расходи у осталим библиотекама.

природно, јер је она била дубоко национална, али никад националистичка. О томе најбоље говори један члан њеног Устава из 1874. године који гласи: "Члан Читаонице може бити сваки неприкорног владања Србин, Хрват и уопће Словен, као и сваки несловен коме на срцу лежи напредак нашег народа". А напредак нашег народа лежао је на срцу Читаонице до те мере да нема ни једног догађаја у српској националној историји, а да о томе нема трага у летопису Читаонице.

У протеклих 155 година Српска читаоница је прекидала свој рад само два пута и то само онда када је непријатељ насртао на судбину нашег народа и гушио у њему све, од 1914-1918. и од 1941-1945. године. У тим периодима били су уништени вредни споменици националне културе и сведочанства богате прошлости Ирига. После ратова уз велике напоре и тешкоће Српска читаоница је обнављала свој рад непрестано у служби народа, културе, просвете и општег напретка.

Српска читаоница у Иригу - традиционално
домаћин сабора библиотекара Срема

Под окриљем Српске читаонице од 1962. године организује се Сабор библиотекара Срема, који окупља библиотекаре из целе Србије да размене искуства, обележе значајне годишњице личности и догађаја из историје наше културе. Српска читаоница је обновила излагање часописа "Стражилово" и основала књижевну елицију "Стражилово" у којој је до данас изашло преко 200 наслова. "Доситејеви дани", својеврсна културна манифестација је такође у организацији Српске читаонице у Иригу.

Данас, Српска читаоница у Иригу располаже књижним фондом од 18.654 књиге и збирком слика, коју су њеној Галерији поклањали велики сликари. Смештена у нов, наменски грађен простор и своју делатност обавља преко одељења: за одрасле, за децу, за научни рад, за завичајну збирку и Огранка "Милица Стојадиновић Српкиња" у Врднику. Од 1996. године одужује се културним посленицима, који су допринели развоју културе и писане речи годишњим наградама "Луча" и "Стражилово".

За свој предан рад на ширењу писане речи и културе уопште Српска читаоница је добила многе награде, а свакако су највећа Вукова награда за изузетан допринос у развоју културе и Сурепова награда за постигнуте резултате у развоју библиотеке делатности.

У огледу Српске читаонице и континуитету њеног деловања сведочи и читава плејада њених почасних чланова: Владимир Јовановић, Светозар Милетић, Михајло-Пилот Десанчић, Јован Суботић, Љубомир Ненадовић, Јован Јовановић Змај, Милан Јовановић Баба, Вељко Петровић, Иво Андрић, Стеван Јелкић и Борислава Михајловић Михиз.

Чувајући богату културну баштину и поштујући традицију, Српска читаоница у Иригу, као савремен културни центар, спремно дочекује 21. век.

Наталија Ступар, књижничар
Српска читаоница Ириг
Ириг

ДВАДЕСЕТПЕТ ГОДИНА "СТРАЖИЛОВА"

Године 1997. иришко "Стражилово" прославило је четврт века свог постојања. Као лист за културу и уметност под овим именом излазио је у Новом Саду од 1885. до 1894. године, када је његов главни уредник био Јован Грчић Миленко. После престанка излажења овог листа прошло је више од пола века, да би, поново у Новом Саду, 1952. године био обновљен. Овог пута лист је покренуо познати војвођански песник Богдан Чиплић, али нажалост, већ 1953. године "Стражилово" се поново угасило.

После две деценије часопис је трећи пут покренут у Иригу, у издању Српске читаонице. Раде Обреновић са групом младих писаца уређује "Стражилово", које штампа у Новом Саду. У периоду од 1972. до 1974. године објављено је 38 бројева. Упредо са излажењем часописа покренута је и едиција "Стражилово", такође под покровитељством Српске читаонице у Иригу. Главни уредник био је Раде Обреновић, а прву редакцију сачињавали су: Владимир Богдановић, Милан Јелкић, Ђорђе Сударски-Ред и Бранка Новаковић.

Многи вредни наслови изашли су из ове едиције. Поред дела домаћих писаца "Стражилово" је отворило врата и многим страним писцима. Тако је штампана "Савремена норвешка лирика" у преводу Љубише Рајића и Десанке Максимовић, "Спиралне степенице" Пјотра Вегина, затим "Путовање на исток" Хермана Хесеа и још многа дела страних писаца.

Од домаћих писаца објављивана су дела: Пере Зупца, Мирослава Настасијевића, Војислава Деспотова, Данка Поповића, Владимира Богдановића, Ненада Грујичића, Недељка Терзића, Љубисава Андрића. Многи тада млади, а данас познати писци и песници, издали су своју прву књигу баш у "Стражилову" под окриљем најстарије читаонице у "целом српском роду".

За 25 година ова едиција је објавила преко 200 наслова, а 1972. године установљена је награда која се сваке године додељује најуспешнијим писцима.

У јубиларној, 1997. години, објављене су следеће књиге:

- АНДРИЋ, Љубисав
Новосадски разговори 3 / Љубисав Андрић . – Ириг : Српска читаоница, 1997. – 145 стр. ; 21 цм
- МИЋИЋ, Радован
Српска читаоница у Иригу : 1942-1992 / Радован Мићић. – Ириг , 1997. – 1997. – 145 стр. ; 25 цм
- КАД бећари шором...
Кад бећари шором запевају : бећарци и поскочице / скупила Јасмина Вукмановић. – Ириг : Српска читаоница, 1997. – 69. стр. ; 20 цм
- КЕЦМАН, Давид
Хоћко и нећко / Давид Кецман Дако. – Ириг : Српска читаоница, 1997. – 75. стр. ; 20 цм

ДОБИТНИЦИ НАГРАДЕ "СТРАЖИЛОВО"

Луко ПАЉЕТАК и Мирослав НАСТАСИЈЕВИЋ
Радомир ПУТНИК и Милорад МИЛЕНКОВИЋ ШУМ
Перо ЗУБАЦ
Радован ЖДРАЛЕ и Вићазослав ХРОЊЕЦ
Павле ЈАНКОВИЋ ШОЛЕ и Филеп ГАБОР
Раде ОБРЕНОВИЋ и Јулијан ТАМАШ
Ђорђија ИВОВ ТРИПУНОВИЋ, Милутин СТАНИШИЋ
ВУКСАНОВ и Тибор ВАРДИ
Милан ДУЊБЕРСКИ
Данко ПОПОВИЋ и Драшко РЕЂЕП
Томислав КЕТИГ и Сава БАБИЋ
Слободан ПАВИЋЕВИЋ и Мирко ПЕТКОВИЋ
Зафир ХАЦИМАНОВ и Мирко ПЕТКОВИЋ
Владимир БОГДАНОВИЋ и Поп Душан ЂУРЂЕВ

Илеана УРСУ и Војислав ДЕСПОТОВ
 Милан ТОДОРОВ и Мишо АВДАЛОВИЋ
 Мирослав РАДОЊИЋ и Јован ДУЊИЋ
 Ненад ГРУЈИЧИЋ и Владимир ГАРЈАНСКИ
 Иван РАЈЕВИЋ и Недељко ТЕРЗИЋ
 Александар М. ПЕТРОВИЋ и Милан МРДАЉ
 Војислав ДЕСПОТОВ и Тодор БЈЕЛКИЋ
 Петар СТОКИЋ и Анђелко ЕРДЕЉАНИН
 Оливера ШИЈАЧКИ и Жарко АЋИМОВИЋ

Златко Пашко, виши библиотекар
 Народна библиотека
 "Доситеј Обрадовић"
 Стара Пазова

ЈУБИЛЕЈ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ "ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ" СТАРА ПАЗОВА

*"Стара Пазова на пола сама од Београд, бели се у прашним стрњикама
 жита и јечма дуж пруге брзих возова, у мору кукуруза и сремске равнице.
 Недељом пошто је овршила, она се одмара испод дудова и игра.*

Милош Црњански

Прича о пазовачкој библиотеци почиње равно пре 120 година када је 12. јула 1878 године основана Читаоница, најстарија овдашња просветна и културна установа. Основали су је чиновници и трговци, а чланови су били сви којима је писана реч значила нешто у животу. Средином 19. века велики број Срба и Словака из нашег места школовао се у Словачкој, доносећи нова схватања и љубав према књизи.

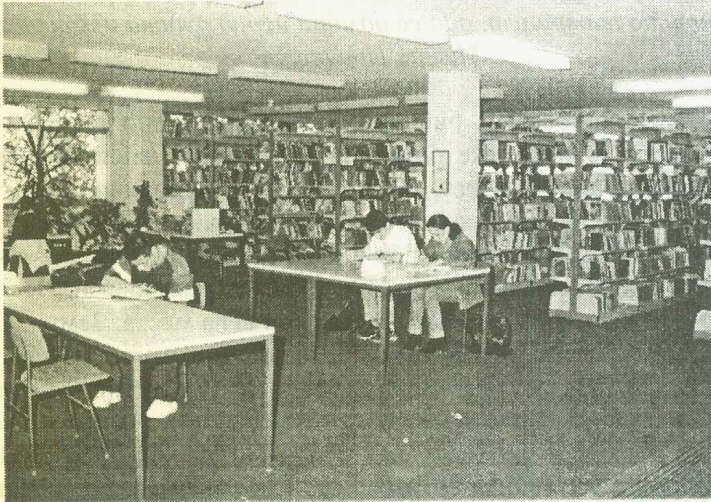
По природи посла упућени на околна већа места: Земун, Сремске Карловце, Руму, Сремску Митровицу и Нови Сад, трговци, занатлије и интелигенција, улазе у токове културних и просветних стремљења. Њихова имена често налазимо међу пренумерантима књига и часописа, понекад у већем броју него што је случај у далеко већим варошицама, какве су на пример Кикинда и Бечкерек. Тако међу претплатницима на дела Вука Караџића читамо имена Петар Петровић, Никола Георгијевић, Димитрије Вељков, Константин Петровић, Никола Јанковић, Петар Димитријевић, трговци старопазовачки Живко Свирачевић, парох и Ђорђије Николић, субјект. До књига се долазило углавном на тај начин, јер организоване књижарске продаје није било. Књиге су ишле од руке до руке, а прве читаонице обогаћивале су се искључиво захваљујући поклону виђенијих људи.

Долазак Словака 70-тих година 19. века биће замајац привредног, а и културног развоја. Када је 1875. године у Пазову дошла гласовита словачка породица Хурбан, о чијем деловању се писало у опсежнијим

радовима него што је овај, долази до прожимања култура два словенска народа, што траје до данас. Омладина доноси дух новог доба, а посебно место заузеће књига.

Од тог доба можемо пратити непрекинути рад читалишта и библиотека које захваљујући појединцима ентузијастима шире своју делатност и располаже све већим бројем књига. Постоје црквене и школске библиотеке о чијем раду нема много писаних података. Из монографије Симеуна Араницког: "Православна српска парохија у Старој Пазови крајем године 1911." поуздано сазнајемо о датуму оснивања Читаонице и о саставу прве управе. Први председник био је Владимир Хурбан, свештеник, потпредседник Ћирило Пауковић, благајник Никола Петровић, одборници: Павле Јанковић, Михаило Вујић, Милош Пауновић и Антон Руп.

Одељење за одрасле библиотеке у Старој Пазови

Ова најстарија читаоница неће остати усамљена. Све бројнија друштва и организације често имају сопствене мале библиотеке, тако да има неколико читаоница где се могу прелиставати часописи и читати све разноврснија литература. У време светских ратова, књига дели судбину народа, прогоњена и забрањивана, она у дрвеним сандуцима и прашњавим ормарима чека боља времена.

Више сачуваних трагова имамо када је у питању новија историја Библиотеке, када постаје буџетска установа. У "Слободној Војводини"

читамо да је у пролеће 1949. године одржано такмичење сеоских књижница у старопазовачком срезу и да је учествовало чак 16 библиотека. Сеоска читаоница у улици Иве Лоле Рибара објединила је књижни фонд синдикалне и омладинске библиотеке и имала стотинак чланова. Послове библиотекара обавља Влада Стефановић, и то веома савесно, иако му је главно занимање трговац. И у њеним полицама 1952. године било је 2714 књига.

После вишедеценијског рада у неадекватним, скученим просторијама, почетак септембра 1982. године значио је ново поглавље историје библиотеке. Отварајући врата модерног, наменски пројектованог објекта у коме се и данас налази, библиотека "Доситеј Обрадовић" постаје у правном смислу жариште културног живота места. Данас је број књига нарастао на 50.000 примерака, а ту су и бројни часописи, листови и периодика.

Водећи рачуна да у сваком насељу Општине има огранак, стекла је углед библиотеке са најразвијенијом мрежом, за шта је 1992. године добила престижну награду "Милорад Панић Суреп". Данас, рачунајући свих осам огранака, у Новој Пазови, Голубинцима, Војки, Новим и Старим Бановцима, Белегишу, Сурдуку и Крњешевцима, библиотечки радници воде рачуна о преко 120.000 књига, а услуге користи преко шест хиљада уписаних читалаца.

У библиотекама раде: један библиотекар-саветник, један виши библиотекар, два библиотекара, један виши књижничар и једанаест књижничара.

По броју набавке књига увек је у врху сремског и војвођанског библиотекарства. Прошле године набављено је 2.758 нових књига. Зато је данас најбогатија књижним фондом у Срему.

Своју делатност у Старој Пазови обавља преко одељења за рад са одраслима, дечјег одељења и завичајне збирке.

Највећи део фонда чини белетристика (лепа књижевност), затим научно-популарна литература из свих области са великим бројем капиталних књига. Посебну збирку чине издања највиших научних институција: Српске академије наука и уметности и Црногорске академије наука и умјетности, Лексикографска збирка и Колекција сабраних дела страних и домаћих аутора. Неретко, студенти управо у овој библиотеци проналазе литературу до које не могу доћи у највећим београдским библиотекама. Поред књига, поседује богату збирку периодичних публикација, која обухвата углавном књижевне часописе.

Бројне културне манифестације, сусрети с познатим писцима, трибине, изложбе и концерти допринели су да библиотека постане пријатан амбијент културних дешавања.

На прагу трећег миленијума покушава да ухвати корак са новим електронским медијима. Комплетирана је база података која омогућује брз приступ преко рачунара и још ажурнију евиденцију свих библиотечких послова. Ипак, никада не заборављамо да су најважнији моменат у комуникацији корисник-писац-дело управо људи, свестрано образовани и љубазни библиотекарски, који умеју да одаберу праву књигу за сваког читаоца.

Читаоница у Старој Пазови основана је 12. јула 1878 године.

Читаоница Срба занатлија основана је 1904. године, а Словачка пучка читаоница 1905. године.

Месна библиотека постала је 1959. године општинска установа.

У јесен 1973. године основан је Клуб љубитеља књиге.

Печати старопазовачке библиотеке

Стеван Ковачевић, библиотекар

Градска библиотека

Рума

ПОЛА ВЕКА ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У РУМИ

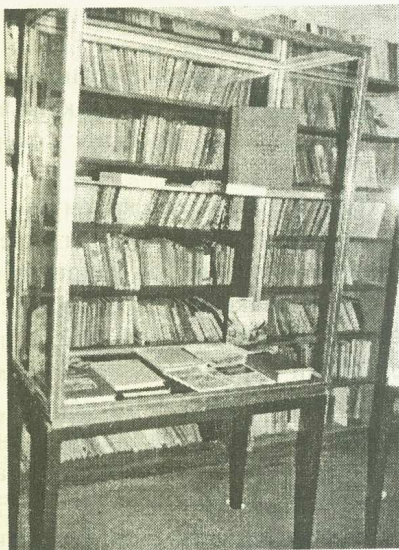
Октобра 1998. године Градска библиотека у Руми свечано је обележила педесет година од почетка акције сакупљања књига и новчаних средстава за потребе формирања књижног фонда будуће народне библиотеке.

Наиме, 1948. године група румски ентузијаста, заљубљеника у књигу, покренула је акцију сакупљања књига из предратних читаоница и од појединаца, као и новчаних прилога за куповину нових књига, а све у циљу организовања библиотечке службе, односно оснивања јавне читаонице и књижнице. У акцији су предњачили професори и ученици румске гимназије предвођени професором Радивојем Керешевићем. Том приликом сакупљен је значајан број књига које су, уз новчане прилоге намењене куповини нових књига, представљале иницијативни фонд за оснивање једне библиотеке која ће бити доступна свим грађанима – будуће Народне књижнице и читаонице.

Наиме, иако све до оснивања Народне књижнице и читаонице Рума није имала јавну библиотеку отворену за све грађане у XIX и XX веку, у Руми интензивно раде најпре школске, а затим и еснафске читаонице и књижнице, као и читаонице при разним националним удружењима. Библиотека српске трговачке омладине, хрватско културно просветно друштво "Матија Губец" и читаоница румских Немаца у просторијама Гостионице "Ханга", само су неке књижнице које се не могу заобићи при осврту на традицију библиотекарства у Руми. Међутим, то су све биле библиотеке доступне искључиво члановима појединих удружења, дакле још немају карактер народне библиотеке. Стога је акција, чију годишњицу је обележила румска библиотека, прекретница ка оснивању библиотеке јавног типа – будуће народне библиотеке. Био је то почетак организовања Народне књижнице и читаонице, из које ће настати данашња Градска библиотека у Руми, која је од свог оснивања до данас незаобилазни сегмент у културном животу.

За свој упорни рад на унапређењу библиотечке делатности Градска библиотека је добила више вредних друштвених признања, међу којима су и Награда савета за просвету и културу Народне републике Србије 1954. године, Повеља КПЗ Србије 1986. године и Награда "Доситеј Обрадовић" 1988. године. Тиме се ова установа на најбољи начин одужила ентузијастима, који су пре педесет година својом акцијом били иницијатори њеног оснивања.

Изложба књига из фонда библиотеке

Свечана академија организована тим поводом била је само дужно подсећање на њихову племениту замисао. Том приликом многим појединцима и организацијама уручене су пригодне захвалнице за допринос раду Библиотеке, а дугогодишњим радницима јубиларне награде. У уметничком делу програма учествовали су ученици Музичке школе "Теодор Тоша Андрејевић" и књижевник **Душко Трифуновић**, а академији су присуствовале угледне званице и увек драги гости библиотекарски и читаоци.

Градска библиотека је поводом овог јубилеја организовала изложбу дела завичајног фонда, као и књижевно вече на којем су учествовали књижевник, сликар и историчар уметности **Милета Продановић** и књижевни критичар **Гојко Божовић**.

*Радмила Дражић, виши књижничар
Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић"
Инђија*

ЛЕГАТ ЂОРЂА ВОЈНОВИЋА

Крај деветнаестог и почетак двадесетог века заузима у историји Инђије видно место. У то време већину становника чине Немци који подижу своју цркву (Српска црква је подигнута још 1756. године, по насељавању данашње Инђије 1746. године), своју школу, банке, фабрике, радионице. Економски су, а и културно много јачи од Срба. Да тако не остане трудили су се значајни Срби тог времена. Међу њима запажено место има чувени прота Радослав Марковић који пред крај деветнаестог века долази у Инђију и отпочиње беспштедну борбу за опстанак Срба на овим просторима. Он је између осталог и аутор првих књига објављених у Инђији (Српска православна парохија Инђија крајем 1900. године: 1. и 2. издање. Српско-манастирска штампарија Сремски Карловци 1901. године, Инђија – прилог за проучавање насеља у Војводини. Издање Матице српске, Нови Сад 1923. године) као и низа других ауторских прилога. Значајан је његов рад на пољу задругарства.

Видну улогу у културном и друштвеном живору Инђије тог времена имали су и други познати Инђинчани међу којима и Ђорђе Војновић.

Ђорђе Војновић је рођен 12. јуна 1888. године у Инђији. Његов отац такође Ђорђе дошао је половином деветнаестог века из Буђановаца. Потиче из имућне породице, која је једно време живела у Руми. Породица Војновић је дала доста угледних људи. Међу њима се истиче Георгије Војновић епископ темишварски. Иначе, породица највероватније води порекло из околине Пљевља или Призрена. Војновићев отац је био способан трговац и образован човек. Говорио је неколико страних језика. Бавећи се трговином обишао је многе земље. Био је два пута у Америци, одакле је донео велики део капитала који је касније оставио сину Ђорђу – млађем. Од богате породице Стерио, купио је плац и саградио кућу у самом центру Инђије. Заједно са супругом Љубицом створио је велико имање (око 300 јутара земље) и све то оставио сину Ђорђу Војновићу.

Основу школу Ђорђе Војновић је завршио у Инђији. По жељи оца, школује се у Загребу, Сремским Карловцима, Осијеку где стиче најбоље образовање.

Матурирао је 1907. године. По завршетку гимназије одлази на студије право у Беч. У Бечу се више окреће проводу него студијама. После смрти оца 1909. године враћа се у Инђију. Ускоро одлази на одслужење војног рока, али се из војске враћа као "трајно неспособан".

Године 1912. оженио се Аницом Контић, девојком из једне од највећих земљопоседничких породица у Инђији и околини. И Аница је пре удаје провела у Бечу четири године у пансиону госпође Јовановић, сестре познатог сликара Паје Јовановића. Заједничка љубав према Бечу враћа их у тај град. Ђорђе ће отићи с једним разлогом више – да заврши студије права. Након сарајевског атентата на престолонаследника Фердинанда и промењеног расположења Бечлија према Србима враћају се у Инђију.

У то време у Срему почиње терор и хапшење угледних Срба од стране немачких општинских власти. Хапсе и Ђорђа Војновића, који проводи неколико месеци по затворима у Инђији, Руми и Петроварадинској тврђави. Мучен по затворима тражи од власти да му дозволе повратак у Беч.

Међутим, брига за имање и мајку враћа га већ 1917. за стално у Инђију. Заједно са супругом на вољеном салашу "Ђорђево" дочекује 1918. дугоочекивано ослобођење и остварење вековног сна да се и ови сремски крајеви припоје матици Србији.

На свом узорном салашу бави се пољопривредом и узгојем коња. Слободно време користи за путовања и упознавање Далмације, Црне Горе, Словеније...

Активан у ондашњем друштвеном животу између два рата биран је у општински, црквени и школски одбор. Учествоје у акцијама хуманитарних друштава. Практично, носилац је свих активности у вези са српским националним програмом. Као круна његовог рада и ангажовања долази прикупљање средстава за изградњу Соколског дома 1938. године.

Период између два светска рата је најактивнији и најплоднији у животу Ђорђа Војновића.

Он поседује велику библиотеку (која броји преко 6000 књига) и ту заједно са супругом Аницом прима угледне и образоване пријатеље. Његов дом постаје станица инђијског интелектуалног круга. Кућа Војновића је била један од културних светионика инђијских Срба.

Из приватне библиотеке Ђорђа Војновића често су даване књиге на читање и коришћење. Ова лична библиотека може се сматрати и зачетником библиотеке у овој средини.

Често су гости Војновића били пашенози Ђорђа Војновића, и познате личности; адвокат др Урош Трбојевић, чувени композитор Исидор Бајић, Илија Јојкић, прота Радослав Марковић, др Георгије Михаиловић, Петар Лозјанин и други.

Овај круг људи окупљен око Ђорђа Војновића парирао је Немцима својом културом, богатством и образовањем.

У тој атмосфери долази до другог светског рата, окупације и разбијања земље. НДХ и усташки режим прогањају Србе у Срему. Многи пријатељи Ђорђа Војновића трагично завршавају. Он остаје у Инђији где дочекује крај рата. Долазак слободе не доноси му ништа добро. Као "велико Србину", "предратном Соколасу" "симпатизеру краља и монархије" држава му конфискује имовину. Његов животни сан "Салаш Ђорђево" је срушен. Мора се истаћи да је овај салаш био мала еколошка оаза тог времена. Ту је било засађено преко стотину племенитих врста дрвећа.

Настаје време осаме за Ђорђа и Аницу Војновић. Поштовани још само од Инђинчана староседелца, али за нову власт они су непријатељи режима.

Радују се још само сусретима и разговорима са пријатељима, истим онима од пре рата.

Свој мир Ђорђе Војновић налази међу књигама, у својој библиотеци, где пише аутобиографско дело "Успомене из мог живота" у девет свезака (које је Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић" објавила 1997. године под називом "Инђија у сећањима". Књигу је приредила др Александра Вранеш). Мало је познато да је Ђорђе Војновић преводио с немачког на српски. Његов превод књиге Хајнриха Харера "Седам година на Тибету" прихватила је и објавила Матица српска 1956. године. Лично је познавао аутора ове књиге о чему сведочи Харерова посвета у књизи Војновићу.

Ђорђе Војновић после смрти супруге Анице 1973. године сву своју имовину оставља свом граду Инђији. Тестаментом оставља Библиотеци све своје књиге које је као велики библиофил годинама сакупљао.

Пошто је ова лична библиотека припала Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" и добила тестаментално, постала је културно добро. Као и кућа Ђорђа Војновића проглашена је за споменик културе

под посебном заштитом. Легат књига је претходно стручно сређен – обрађен и стављен у функцију корисника услуга Библиотеке.

После преузимања књига оне су смештене у засебну просторију где се налази и део намештаја библиотеке Ђорђа Војновића (писаћи сто, витрине и део предмета из личне библиотеке). Књиге су се опет нашле у истим витринама па тако овај легат добија и обележје спомен собе оставиоца.

Може се рећи да се Легат Ђорђа Војновића у доброј мери наслања на наслеђену библиотеку његовог оца. О постојању те библиотеке најбоље сведочи свеска на којој пише: Попис књига књижнице Ђорђа Војновића млађег Инђија 16/x 1906. Свеска је писана руком оставиоца Легата. По овом попису се види да је у библиотеци – књижници било 1714 књига, брошура и часописа. Засигурно се може рећи да је поменуте 1906. године било 1347 књига чији су наслови исписани на нумерисаним страницама истим мастилом и рукописом, а да је остали део свеске мало другачије боје као и мастило, рукопис је исти, што може указивати на то да је тај део дописан током следећих година – прибављањем нових публикација.

Битно је истаћи да се по овом попису види са колико је књига и часописа располагала ова породична библиотека и да су већина, или скоро све књиге, из тог пописа сачуване и до данашњег дана.

Свакако да је; од свега што је оставио; најзначајнији део библиотеке онај који садржи:

1. Издања СКЗ од 1897. до 1940. године,
2. 40 књига из едиције Библиотека српских писаца,
3. Издања Народне Просвете:
  - а) Изабрана дела Л. Толстоја у 30 књига,
  - б) " " Тургењева у 18 књига,
  - в) " " Достојевског у 35 књига,
  - г) " " Чехова у 14 књига,
4. 16 књига едиције КОСМОС,
5. Забавна библиотека, Загреб, 12 књига између два рата,
6. Око 71 књига које спадају у ретке књиге и штампане су до 1867 године
7. Велики број првих издања наших писаца као и књига објављених до краја 19 века
8. Периодика је заступљена са великим бројем годишта и значајним бројем наслова
  - а) 20 годишта "Бранково коло"

- б) "Летопис Матице српске" од 1873. до 1972. год.
- в) 10 годишта "Јавора"
- г) 7 годишта "Стражилово"
- д) 24 годишта "Зборник Матице српске" и други часописи у мањем обиму

9. Речници, енциклопедије:

а) Народна енциклопедија Станоја Станојевића

б) MEYERSON LEXIKON

в) Војна енциклопедија и др.

г) Библиографија чланака и расправа, Загреб 1957-1968. године.

10. Књиге на немачком језику, путописи и белетристика.

Када се говори о Ђорђу Војновићу оставиоцу Легата јасно је да његово име није потиснуто у заборав захваљујући пре свега колективу Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" који је после смрти Ђорђа Војновића 1975. године пренео цео књижни фонд у Народну библиотеку. Изузетак је део музичке библиотеке који се данас налази у Музеју Срема у Сремској Митровици и разна уметничка дела из куће Војновића. Попис музејских експоната истоветан је попису приватног власништва Ђорђа Војновића, Инђија, а објавило га је "Друштво музејских радника Војводине, секција историчара уметности" - Нови Сад 1977. године под називом:

"Попис сликарских и вајарских дела у друштвеној и приватној својини на подручју Срема. III (прилог – фотокопија пописа)".

Каталожка обрада књига започета је одмах по изласку легата у Народну библиотеку "Др Ђорђе Натошевић", и то према савременим каталожким принципима ISBD(M). Каталожку обраду књига започео је Душан Панковић познати библиограф и библиотекар из Инђије, запослен у то време на пословима библиотекара, а убрзо је његов посао наставио Симо Поткоњак, тада библиотекар – почетник, а касније директор Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији.

Каталожка обрада књига Легата обављена је у две фазе. Прва фаза – обухвата формирање алфabetаног и стручног каталога, а друга фаза је била формирање предметног каталога. Формирање ових каталога извршено је само за публикације на српском језику којих има 3329. Одреднице и поље описа дати су ћирилицом, а редослед књига је азбучни. Грађа књига у каталозима сређена је азбучним редоследом.

Књиге на немачком језику 2537; и мањи број на енглеском, руском, француском и мађарском; су инвентарно обрађене, пописане и уведене у књигу инвентара која се посебно води.

Часописи којих је на српском језику 327 годишта, а на немачком 70 годишта су инвентарно обрађени и пописани.

И остали специфичан библиотечки материјал као што су: преписка, фотографије, разгледнице, картографске публикације... је инвентарисан и пописан.

Из Легата Ђорђа Војновића сазнајемо и откривамо његов живот. Његова интересовања су разнолика. Воли књижевност и уметност првенствено, а велики број књига на немачком, руском, француском говори да је био и познавалац тих језика. Сазнајемо пуно о времену, начину живота људи, приликама (друштвеним, културним) које су тада владале.

Легат Ђорђа Војновића је данас адекватно смештен, обрађен и сада следи даљи рад на њему. Циљ Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" је да представи јавности овај Легат кроз штампани каталог, као и да објави репринт издања појединих старих и ретких књига.

Легат својом богатом књижном грађом пружа могућности за изучавање живота самог донатора (његове личности), места и времена у ком је живео, па и друге могућности за истраживачки рад. Наравно треба на крају посебно истаћи да је Легат Ђорђа Војновића дао велики допринос богатству и разноликости књижевног фонда Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији.

Гордана Биљетина, виши књижничар

Народна библиотека

"Др Ђорђе Натошевић"

Инђија

БИБЛИОГРАФИЈА ДАНАС

Округли сто на тему Библиографија данас одржан је у Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, 10. новембра 1997. године.

Скуп је окупио преко педесет библиографских, библиотечких и других јавних и политичких радника. Отворио га је и водио Симо Поткоњак, директор Библиотеке и домаћин Сусрета библиографа.

Разговори и дискусије вођене су у два дела. У првом је промовисан зборник радова са Сусрета библиографа '96, а у другом су разматрани проблеми Југословенског библиографског института, обавезног примерка и других теоријских и практичних проблема израде библиографије.

Свечани део трибине посвећен је додели Митровданске повеље за 1997. годину. Повељу је добио мр Миодраг Живанов дугогодишњи библиотечки и библиографски радник, начелник Библиографског одељења Народне библиотеке Србије, сада пензионер, живи и ради у Београду. Шире образложење рада поднели су његови сарадници мр Борјанка Трајковић и Лазар Чурчић. Они су детаљно приказали његов животни пут и рад што је и мотивисало Одбор Сусрета да награду додели управо њему. Повељу је добитнику уручила Гордана Биљетина, а донатор новчаног дела награде био је ДД Гумапласт, фабрика, предузеће за израду гумених производа, дугогодишњи сарадник и пријатељ Библиотеке.

Мр Миодраг Живанов, очигледно дирнут лепим речима и доделом повеље, захвалио је на награди и упутио похвале на рад ове Библиотеке, које се сећа од 1965. године и Инђије из времена када је сарађивао са др Георгијем Михаиловићем.

Промоција зборника **Сусрета библиографа '96** почело је уводним излагањем Симе Поткоњака, главног и одговорног уредника и директора Библиотеке. Он је упознао присутне са свим проблемима око објављивања Зборника, и стручним и материјалним. У дискусију и разговор укључили су се истакнути библиографи **Лазар Чурчић, др Александра Вранеш, мр Борјанка Трајковић, Добрило Аранитовић, Ратко Марковић, Душан Панковић, Марија Јованцан** и др. Јединствена оцена је да је Уређивачки одбор добро обавио свој посао, да је текст компактан и прегледан, да је Зборник резултат доброг рада бве Библиотеке, редакције и аутора радова. Зборник је оцењен као квалитетан посао једне библиотеке, али је констатовано да у рад треба укључити и представнике већих библиотека Југославије (Киkinда, Суботица, Крагујевац, Ниш и др.). У дискусију се укључио и **Павел Домоњи**, представник покрајинског секретаријата за науку и културу Војводине, поздрављајући упорност радника ове библиотеке да на научном и стручном нивоу одржи континуитет оваквих културних догађаја. Такође, обећао је да ће се лично заложити за остварење материјалних средстава за овакве манифестације.

Проблеми који су разматрани током ове трибине односе се углавном на израду библиографије, завичајне и персоналне, текуће и ретроспективне на недостатак информација о издавачкој делатности у области библиотекарства. Посебно као велики проблем су приватни издавачи који не достављају обавезни примерак, што ће се неповољно изразити на израду текуће библиографије.

Нарочито се наметнуо проблем функционисања Југословенског библиографског института, који је по распаду СФРЈ изгубио статус, посебно укидањем обавезног примерка, изнела је **Вера Стојадиновић**, библиограф овог Института. Не постоје подаци о издавачкој продукцији не само у садашњој Југославији, већ и издавачкој продукцији Срба у отцепљеним републикама. Закључено је да Библиотека Матице српске, Народна библиотека Србије, Југословенски библиографски институт, САНУ, Катедра за библиотекарство заједничким радом обавесте и обавежу органе власти да се ова проблематика законски регулише.

Библиографија је неправедно запостављена и потребно је да институције власти регулишу ову област, а у том смислу потребно је опозвати одговорне и направити трибину на којој ће се изнети сви горући проблеми јер време пролази и биће потребно много труда и средстава да се сутра уради оно што се данас пропусти.

Округли сто Библиографија данас указао је на многе проблеме које овај скуп није у могућности да реши, али је ипак иницирао њихово решавање. Библиографи, библиотечки радници и остали културни радници су задовољни што су нашли место да укажу на све проблеме који их прате у раду и изразили жељу да оваквих стручних сусрета буде више.

Слободан Велимировић, археолог
Библиотека Дома културе
Пећинци

ПРВИ СЛОВЕНСКИ ПРОСВЕТИТЕЉИ

У галерији Дома културе у Пећинцима је 27. јануара 1997. године била постављена изложба "Први словенски просветитељи", поводом славе првог српског просветитеља и утемељивача српске црквене аутокефалности Светог Саве, који је својим радом омеђио изворе српске културе.

Солунска браћа Ћирило и Методије створили су словенску азбуку и превели на словенски језик најважнија дела потребна за обављање црквене литургије, што је било за словенску културу извор словенске писмености и цивилизације.

Византијски цар Михаило Трећи и цариградски патријарх Фотије послали су 862. године Ћирила и Методија у Моравску да шире хришћанство и добре законе, што је римски папа Хадријан други после доласка свете браће у Рим 867. године и потврдио, поставивши Методија за архиепископа сремско-панонске архиепископије са функцијом папског легата и за остале словенске народе.

За време боравка у Риму (867-869) ортодоксност мисије Ћирила и Методија је канонски потврђена и од папе, постављањем Методија за архиепископа, са седиштем у Митровици. Тај канонски акт уједно представља обнову панонско-сремске архиепископије, и то као највећег хришћанског центра међу Словенима тог времена, из којег се хришћанство и словенска писменост проширила међу словенским народима.

Солуњани су осећали велики пијетет према свом заштитнику светом Димитрију, што је био разлог због кога је префект Сирмијума Леонтије пореклом из Солуна, у V веку подигао базилику светог Димитрија у Сирмијуму (Сремској Митровици), а света браћа Ћирило и Методије су у својим списима наводили да је њихов богоугодан рад у мисији код Словена обављан у славу светог Димитрија, пореклом из Срема.

Дакле, везе између Митровице и Солуна који је 1997. године био културна престоница Европе, била је још од античког периода конструктивна и плодна, а у средњем веку крунисана је постављањем Методија за сремско-панонског архиепископа, са седиштем у Митровици, одакле се проширила словенска писменост на народном (старословенском) језику и хришћанство међу осталим Словенима.

ОвOME се може додати хипотеза америчког научника који сматра да се Методијев гроб налази у Митровици. Изложба о првим словенским просветитељима указује на везу између Срема и Солуна, и да је Солун титулу културне престонице Европе заслужио нарочито када је у питању словенски део Европе.

Изложба "Први словенски просветитељи" гостовала је у Музеју Семберије у Бјелјини, поводом Дана просветних радника Мајевице и Семберије, у фебруару 1997. године. У мају је ова изложба била постављена у Завичајном музеју у Руми, у октобру је била у конацима манастира Хопово, приликом обележавања Дана библиотекара Срема, а од новембра је у Замку културе у Врњачкој Бањи.

ПРВИ СЛОВЕНСКИ ПРОСВЕТИТЕЉИ

Пећинци, Дом културе

Лазар Чурчић, библиотекар
Тител

ЈЕДАНАЕСТА КЊИГА САОПШТЕЊА СУСРЕТА БИБЛИОГРАФА У ИНЂИЈИ

Недавно је на руке читалаца и библиографа дошла књига саопштења са Сусрета библиографа 1998. године.

Главни уредник је др **Александра Вранеш**, доцент универзитета а одговорни уредник **Весна Степановић**, управник инђијске Народне библиотеке. Ово издање, умногоме, разликује се од претходних. Ново је обележавање да је нови зборник 11. годиште. Новост је што зборник има ISSN број, што значи да припада повременим публикацијама. Ранији уређивачи нису обележавали зборнике тако. Држали су наслов и променљиву годину обележјем књиге и уносили каталожку обраду СР-а. У библиотекама и библиографијама мораће сада прикључити раније зборнике новој целини. Можда ће ваљати заменити и одредницу која казује да је овој 11. година. Рачунајући од 1983. до 1998. било је 15 година Сусрета. Забуна о години Сусрета и зборника може се уклонити тако што ће година означавати годиште сусрета, а књигом би се обележавао зборник. Први пут у зборнику су дати и резимеи. Уочљив је нови прелом. Сви прилози започињу непарном страницом, онако како се објављују они часописи и зборници који дају и посебне отиске, сепарате. Новост је идентификациони број и број Универзалне децималне класификације. Они, сваки на свој начин, служе брзом коришћењу саопштења и системима информације. Без њих се више у науци не може. Коначно, новост је и подела на прилоге. Сви су они разврстани у две групе: прилози из историје српских и црногорских библиографија и, друго, прикази, полемике, предлози. У првој групи нашли су се прилози из историје и теорије библиографије, као и библиографије.

По традицији и у овом зборнику угледно место из историје библиографије има прилог **Душана Панковића**: "Допуне и поправке Српске библиографије Стојана Новаковића у Летопису Матице српске". Као и сви Панковићеви ранији радови и овај је пример како ваља

проучавати и писати о баштини. Прилогу Душана Панковића прикључују се радови **Борјанке Трајковић** и **Светлане Мирчов**: "Библиотекари великих библиотека и Српска библиографија 1868-1844", као и **Бранке Ногић** и **Бојане Јефтић**: "Змај у монографијама других аутора према Српској библиографији 1868-1944". Уз овај други рад ваљало би имати на уму да реч монографија и монографска публикација треба да буду замењени речју књига. Оба прилога су резултат пажљивог рада уз потврду шта све пружа Српска библиографија 1868-1944.

Теоријским радовима припадају прилози: **Наташе Ињац**: "Проблеми израде савремене текуће библиографије кроз призму рада YUBIN од 1949 – 1998." године, **Душана Мартиновића**: "Црногорска библиографија 1494 – 1994., критеријуми, опсег и реализација" и **Александре Вранеш**: "Проблеми израде персоналних библиографија на примеру библиографије Павла Поповића". Сва три аутора решавали су теоријске проблеме библиографија које су одређене простором, народом и личношћу и сво троје пружило је уверљиве предлоге за однос према библиографијама које су разматрали.

У зборнику су објављене библиографије: Штампарство и издаваштво у Чачку од 1833. до 1994. као допуна Српској библиографији 1868 – 1944.; Марије Орбовић: Библиографија Уроша Џонића Љиљане Станковић и Бранке Ногић; Прилози за библиографију Божидара Јоксимовића Гордане Стокић и библиографија Бранка Пеића под насловом Људи нестају – трагови остају.

Чачанска допуна Српској библиографији 1868-1944. израђена је по новим стандардима, а не по начину како је израђена Српска библиографија 1868-1944. Она је по свему пример за све библиотеке у Србији. Колико су друге библиографије потпуне и поуздане тешко је рећи. Александра Вранеш је у своме прилогу о библиографији Павла Поповића указала на сложеност тога посла. Томе ваља додати да рад на библиографији захтева прецизност.

Библиографију Уроша Џонића и библиографију Бранка Пеића радили су библиографи београдске Универзитетске библиотеке. Заједно је обема библиографијама што је уз наслов часописа или новина дато годиште, број и страница, а календарска година и место издања у загради. Није јасно зашто је потребна та заграда, као и што после наслова прилога у опису стоји прилог У. Ниједан од библиографа Универзитетске библиотеке не користи скраћенице, а оне би помогле да се не понавља наслов и место издања безброј пута.

У зборнику су објављени и Прилози за библиографију **Божидара Јоксимовића**. То и није библиографија, него каталог књига Божидара Јоксимовића у легату Владимира Ђорђевића, са посветама и сигнатурама.

Библиографије у 11. зборнику Сусрета библиографа указују на неопходност уједначавања библиографског описа код нас. Сада, на пример, у Универзитетској библиотеци, Народној библиотеци Србије и Библиотеци Матице српске библиографи различито описују грађу. Ако је судити по прилозима у овом зборнику најбољи су описи из Чачка.

Чини се да би убудуће требало обраћати више пажње о библиографијама које би ваљало да уђу у зборник. Сасвим је извесно да у свему треба да буду објављене библиографије попут чачанских допуна. Никако не би смело да се постави и питање објављивање библиографије **Уроша Цонића**. Он је био библиотекар и библиограф и по свему припада овом зборнику. Ако би се, међутим, и даље објављивале библиографије попут оне Бранка Пеића и Божидара Јоксимовића могло би се доћи у ситуацију да ови зборници буду гласило за персоналне публикације. Има код нас часописа за историју књижевности, историју музике и други, који треба да објављују персоналне библиографије из својих области. Уосталом, можда треба размишљати и о покретању зборника за персоналне библиографије. То у сваком случају не треба да оптерећује инђијске Сусрете библиографа.

Једанаести зборник Сусрета библиографа доноси вредне приказе библиографија. Њих су написали: **Здравка Радуловић, Борјанка Трајковић, Снежана Смирнички, Љиљана Станковић, Милица Инђић, Душица Грбић, Марија Јованцац, Душан Панковић, Славољуб Гацковић и Јован Павковић**. Сви су они учинили да овај зборник буде потпунији, информативнији и живљи. Тај део зборника ваљало би да буде пример и за будуће.

Сусрети библиографа у Инђији су већ институција. Сиромашна, али институција. Једанаести зборник су помогли и библиотеке Старе Пазове и Лајковца. Онамошњи управници библиотека **Ратко Чолаковића и Радован Бели Марковић** заслужују захвалност, а њихов пример ваљало би да следе многи. Ако би се свака наша библиотека претплатила на зборник, ако би се бар библиотекарски претплатили на њега, ако би Народна библиотека Србије и Библиотека Матице српске одвојили нешто новача за пласман зборника у свету, он би излазио са мање брига и у већем тиражу. Он то заслужује. Младима на којима свет остаје ваља помоћи у свим приликама, и овим библиографским.

Ратко Чолаковић, библиотекар саветник

Народна библиотека

"Доситеј Обрадовић"

Стара Пазова

"КЊИГЕ НАС ВОДЕ У СВЕТ, А БОМБЕ НАС УКЛАЊАЈУ С ЊЕГА"

(из извештаја о раду пазовачке библиотеке
за 1999. годину)

Рад библиотеке у минулој години прекинут је на самом почетку, заправо из основа је промењен, јер је Библиотека преживљавала и преживела тешке дане и месеце злочиначке НАТО агресије на нашу земљу. Библиотека је радила без иједног дана прекида и била једина културна установа у старопазовачкој општини која је у периоду март-јун 1999. поред редовних активности имала и посебне програме. Прво бомбардовање и почетак рата, 24. марта, поклоници писане речи дочекали су у читаоници Библиотеке, јер је само неколико минута пре завршено књижевно вече.

Првих ратних дана Библиотека је радила по устаљеном радном времену од 7 до 19 часова, а када је опасност од бомбардовања порасла и половина радника упућена на одмор, радно време је скраћено. У Старој и Новој Пазови читаонице су радиле по 15 сати а у осталим огранцима уведена су дежурства.

Иако је често у току дана на снази била ваздушна опасност читаоница у Старој Пазови није прекидала са радом нити су читаоци напуштали њене просторије. Напротив, што је ратна тензија била већа, у Библиотеци је било све више читалаца. Наиме, стицајем околности Библиотека се налази у истој згради у којој је смештено јавно склониште па је ту долазио и велики број оних грађана који иначе, у нормалној

ситуацији, немају таквих интересовања. За њих је ова околност била од посебног значаја јер су им управо књиге биле највећа утеха.

Склониште од безумља рата нашли су и многи припадници војске Југославије који су своје слободно време проводили дружећи се са књигама и многи од њих су и остали наши редовни читаоци. Тада је настао и чувени слоган: "Склониште је у Библиотеци", што с поносом истичемо.

И док су светски медији трубили о нашем народу као варварском и злочиначком ми смо узвраћали порукама: "КЊИГЕ НАС ВОДЕ У СВЕТ, А БОМБЕ НАС УКЛАЊАЈУ С ЊЕГА", "КЊИГЕ СПАЈАЈУ А БОМБЕ РАЗДВАЈАЈУ ЉУДЕ", "БИЛО КУДА, КЊИГА СВУДА (НАРОЧИТО У СКЛОНИШТУ)". Ове и сличне пароле биле су исписане на улазу у зграду и врло брзо су ушле у свакидашњи речник грађана.

Све време бомбардовања у просторијама Библиотеке била је отворена Продајна изложба издања Народне књиге из Београда где се по изузетно повољним ценама могло доћи до вредних и занимљивих публикација.

У Библиотеку се није долазило искључиво ради књига и читања. Многи су овде потражили и нашли лепу реч утехе, разговор и дружење. Највише таквих посетилаца било је међу основцима и децом предшколског узраста. Ради њих је, већ друге ратне недеље осмишљен специјални програм под називом "ЛИРСКА ОАЗА". Сваког уторка у подне, све до 15. јуна, окупљало се по стотинак малишана, њихових родитеља или бака где се, кроз приче, бајке, песме и музичке нумере орио дечји смех. Сем што су била пажљиви слушаоци деца су заједно са библиотекари и припремала своје програме. Тако је настало неколико оригиналних скечева, квизова, поетских поднева... У реализацији програма помагали су нам и бројни културни радници и музички сарадници из наше општине, као и пријатељи из других средина.

За време НАТО агресије у Библиотеци је радила и редакција "Пазовачких новина", где су се поред новинара окупљали многи културни и јавни радници из наше средине а и шире.

У сарадњи са Центром за културу Библиотека је била организатор и два антиратна митинга поезије у Старој и Новој Пазови.

Већа оштећења од бомбардовања претрпела је библиотека у Новој Пазови на којој су страдала два стакла, која су одмах замењена. До пуцања стакла дошло је у мањем обиму и у Старој Пазови, док су остале библиотеке прошле без знатнијих оштећења.

И поред ратних услова, прошле године су набављене 1.294 књиге, 52 примерка часописа и 37 наслова новина и илустрованих листова, што је укупан број књига у општини повећало на 117.003 примерка.

Готово све књиге купљене су властитим средствима добијеним од чланарине и од спонзора, док је остатак књига добијен на поклон од појединаца и Министарства културе Србије.

Две највеће библиотеке у Старој и Новој Пазови добиле су највећи део нових књига, док су се остале морале задовољити симболичним бројем од по тридесетак књига.

По структури преовлађује књижевност (639 књига или 49%) и дечја књига (265 књига, 20%); стручне литературе било је нешто мање, али у задовољавајућем проценту (390 књига, 30%).

Зорица Мишчевић, виши библиотекар
Библиотека "Глигорије Возаревић"
Сремска Митровица

БИБЛИОТЕКА – СМЕР ХУМАНОГ ДЕТИЊСТВА

Зграда Дечјег одељења Библиотеке "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици, потиче из 1869. Запис на мермерној плочи изнад улаза, датиран исте године, гласи:

"Српска школо мајко мила!

Раширидер своја крила,

Па ми прими Српче мало,

Да би с тобом ојачало;

Оно с тобом а с њиме:

Језик, вера српско име!"

Знатно касније, тек 1966. ентеријер те грађевине оплемењују књиге, намењене онима, чија знатижеља, љубав за лепим, новим, далеким, и дан-данас испуњава сваки кут тог простора, а и нашег срца.

По својим културно-васпитним облицима рада Библиотека "Глигорије Возаревић" је једна од ретких установа културе која има тако развијену мрежу јавне делатности. Разноврсном делатношћу истиче се важност и улога њеног постојања за целокупан идентитет једног народа.

Говорећи о школским библиотекама, њиховој организацији и облицима рада у њима, не можемо да заборавимо кориснике као важан елемент њиховог постојања, а у данашње време најприоритетнији фактор егзистенције и развоја библиотеке. То се нарочито рефлектује у културно васпитном раду народних библиотека.

Вредно је подсетити на ону тако снажну и нарасе истиниту Андрићеву мисао о деци:

"Мали људи, које ми зовемо "деца" имају соје велике болове и дуге патње, које после као мудри и одрасли људи заборављају. Управо, губе их из вида. А кад бисмо могли да се спустимо натраг у детињство, као у клупу основне школе из које смо давно изашли, ми бисмо их опет

угледали. Тамо доле, под тим углом ти болови и те патње живе и даље и постоје као свака стварност..."

Верујући у то, ми се у Дечјем одељењу Библиотеке "Глигорије Возаревић" трудимо да им се приближимо, да живимо са њима и да постанемо неодвојиви део њихове свакодневице.

Од свих поклона деци књига је најлепши дар. Она је најискренији пријатељ, најстрпљивији саговорник. Од свих институција за децу, библиотека је станица најлепших дарова, могућност задовољења свих њихових духовних потреба. Зато дете у библиотеци не сме да буде објект послуживања. У контакту са књигом оно има право да се само послужи, али и да буде активни учесник у раду библиотеке. Слободан приступ фонду књига у свим одељењима Библиотеке "Глигорије Возаревић" је најадекватнији пример за то.

Квиз за ђаке прваке

Критеријум за избор нових књига за децу мора да буде на највишем нивоу. Лоша књига, управо због значаја наше установе на формирање личности детета, не сме да се нађе на полици дечје библиотеке. Улога библиотекара, наравно, ту долази до изражаја. У фонду дете има право на испуњење свог читалачког укуса, те да узме и чита књигу по свом избору. Не треба му ускраћивати жељу за једном књигом и замењивати је другом (по нашем мишљењу) "бољом". Свако дете је

личност, која има право на задовољење својих наклоности. Наша обавеза, да га подржимо и усмеримо је утолико значајнија и одговорнија.

Сваки наш контакт са младим читаоцима је прилика да се разговара о књизи и читању, да се проникне интуитивно у њихове жеље за лепом речју и направи адекватан избор.

Изложба нових књига и књижевног стваралаштва одређеног писца је такође пут и модус да се ненаметљиво и сигурно утиче на формирање читалачког укуса деце.

Томе додајем и указујем на важност коришћења дечје штампе, организовање изложби са тематиком дечјег живота и стваралаштва, дечјих такмичења у свим облицима културно васпитне делатности, које ми у Библиотеци "Глигорије Возаревић", плански припремамо и примењујемо у раду, а третирамо као важан посао који обогаћује и проширује могућност дечје надоградње и доприноси разноврсности њихових доживљаја и забава.

Полазећи од чињенице, да деца не смеју бити само објекат ка коме је упућена пажња, истичемо да она јесу иницијатори организовања рада у нашој кући, у којој ће се тиме осећати слободна и неспутана, без страха од казне, неочекиване слабе оцене и прекора.

Ако их правилно усмеримо ка том циљу, културно васпитне активности се изводе лакше, брже, са више ентузијазма и обостране љубави.

Обогаћивању културних садржаја библиотеке додајем (наравно, све са нашег аспекта) и обележавање годишњица истакнутих стваралаца из света уметности, кроз разне облике сусрета, квиз – такмичења, поетских вечери, ликовних изложби надахнутих стваралаштвом одређеног писца, песника, уметника... Све су то послови које подразумева смишљени и усмерени рад у коме се деца остварују као непосредни учесници у раду библиотеке.

Од начина организовања рада и односа према деци, зависи и квалитет нашег посла и јавна делатност библиотеке као огледала културе и образовања једне средине. Само такав рад библиотеке значи прави пут и смер хуманог детињства без страха, за игре без суровости, за радост и богатство живота.

Сведоци смо, нарочито последњих година битних и присутних негативних уплива у духовни живот људи фаворизовањем духом мање вредних ствари, оних материјалних често до баналности прозаичних. Да ли је то због чудног времена које можда потискује књигу, или због менталитета, сировог, нашег, оног балканског?! Није ни важно.

Само не треба да нас изненади што књига, иако јефтина, код одређеног слоја људи, не усуђујем се рећи већег, мањег, млађег или старијег, образованијег или не, заузима оно споредно – терцијално место и уступа позицију разноразним скупим до баснословности, симболима престижа, моћи, а тиме и новог статуса у друштву, па и лагоднијег живота. Но то није тема овога рада. А и говоримо ипак о мањини оних "новопечених", квази-угледних суграђана, који, вама долазећим са стране, могу указати само на екстеријер овог "храма културе". Можда је то један од разлога смањења чланства читалаца у библиотекама у односу на пре 15-20 година, које, хтели то да признамо или не, ипак евидентирамо.

Управо, имајући и то у виду, мотивациона улога библиотекара на анимирању деце како основно-школског, тако и средњошколског узраста, долази до изражаја.

Миро Вуксановић, управник
библиотека Матице српске
Нови Сад

МАЛИ ЕСЕЈ О РАТУ ЧОЛАКОВИЋУ

Није много, мало је, тако ваља рећи, то је истина, јер је заиста мало људи који нам увек, у сваком сусрету, било где и било када, донесу струк радости, спонтано то чинећи, као да неће, као да им није до тога, као да не умеју друкчије, што јесте вештина над другим вештинама, што јесте дар над другим даровима, што нас уверава да људска доброта има само један кључ, *кључ ведрине*, како је већ казано за неке од ретких, али како није још довољно речено за једнога од њих, за Ратка Чолаковића, за Рата, како му сви кажу, чије име почиње речју *rát*, развученом речју, оном од рахат, од радовања, никако од онога што би невешт у њеним словима друкчије наглашеним видео, јер је тешко наћи таквог међу нама који увек мири, који увек све води на извор шале, на поток смеха, на бистру духовитост која му је урођена и коју је временом дорадио, свесно је усавршио, дао јој своје лице, да буду једно, Рато и његова духовитост, и смејање којим све изговорено награђује, богато, поновљено, што обимније то гласније, каквог Рата знам доста, да не кажем *дуго*, то мирише на беле године, на такве браде, знам га од младости, студентскоградске, када је био таман као данас, озбиљан пред обавезама, пред књигом, пред руским језиком и књижевношћу што их је изучавао, што их је примао без устављања, чисто, потом још озбиљнији од 1979, већ двадесет и једну годину, пред послом управника библиотеке, у низу који нико други, данас, на истом месту, не бележи, јер нема у Србији управника који двадесет и једну годину осмишљава исту библиотеку осим управника Чолаковића, који је Библиотеку у Старој Пазови довео онамо где доста градских књижница неће стићи још пуно времена, који јесте руководилац али онај руководилац који ради најбоље јер се не намеће, јер уме да се не примети, уме да руку пружи свему што је добро, али да се не зори туђим пословима, који је у старопазовачком читалишту угостио најбоље савремене наше писце, који је дао крупан учинак у свим активностима сремске асоцијације библиотекара, најбољег таквог удружења у Србији, који је својим шармом обележио сваки библиотекарски скуп у два

Рато Чолаковић

последња десетлећа, који је са пријатељем и песником Драгомиром Ђулафићем урадио што раније нико није – а то је Рату Чолаковићу двоструко припада, по двоструком праву, поетском и пивском – припремио и објавио антологију боемске поезије, запажену, као и све што Рато Чолаковић ради, као што је запажена његова сарадња у лексикону југословенских писаца, у издању Матице српске, као што су запажени његови преводи са руског језика, као што је истина да их је могло бити више, и било би их више да Рато Чолаковић истовремено не ради неколико послова, и послове професора, уз све поменуто, уз путовање, свакодневно, од стана у Београду до Старе Пазове, уз редовна путовања на све важне догађаје у култури, понекад и у политици, од које се измакао онолико да јој се може слађе смејати, као и свему што је за подсмех, јер то Рато Чолаковић уме да ради, у нијансама, без злобе, без увреда, умерен у свему, умерен у признањима, јер је Рато Чолаковић добио Сурепову награду после достине пре којих је требало да такву награду добије, јер он не граби, он зна да све добро урађено мора бити трајно, мора бити на уздигнутом месту, јер Рато Чолаковић зна да ће његова дугогодишња оданост књизи и библиотеци, књижевности и читању, поезији и библиографији, свему што је уз матерњу реч, да ће све то бити тек награђено, да ћемо о томе имати прилике да говоримо, или док буде читао своје и туђе текстове, или док буде објавио како је саставио књигу изабраних текстова писаца који су запослени у нашим библиотекама, или док се будемо без устезања смејали његовим снитвама, његовим веселим речима на које смо навикли и које су постале лепши део нас, захвалних за све казано Рату Чолаковићу, човеку који уме да засмеје реч и човеку који уме да уозбиљи рад.

Тодор Бјелкић, новинар
Сремске новине
Сремска Мишковица

НОСИЛАЦ ЉУДСКЕ ПЛЕМЕНИТЕ НИТИ

Ирижанин Стеван Пиштевић одавно важи као нека врста институције и као заштитни знак "фрушкогорске престонице" - Човек који је помогао Синиши Ковачевићу да напише драму о "гусларској академији" - Носилац награде Краљевског књижевног клуба "Карађорђевићи" за поезију.

Стеван Пиштевић

Културни и друштвени радник, знаменити Стеван Пиштевић родио се у Београду 19. јула 1956. године. Од рођења је суочен са болешћу која ће одредити његов животни пут. После непуне три године

лечења долази код деде и бабе у Ириг. Ту завршава основну школу, а 1973. уписује Средњу библиотекарско-књижарску школу у Београду. Након завршетка школовања, 1977. враћа се поново у Ириг и запошљава у познатој Српској читаоници. У тој древној установи знатно проширује своја сазнања, а Ириг и Срем постају његова велика преокупација. Када је 1978. године у Иригу почела поново да излази "Истина", постао је члан редакције и један од аутора прилога у овом омладинском гласилу. Након престанка излагања овог листа, са групом омладинаца 1982. године покренуо је лист "Глас Ирига", чији је био главни и одговорни уредник. Поред посла у Читаоници, све више ради на прикупљању грађе за проучавање прошлости ових крајева.

Поред културе, активан је и у спорту, пошто је десет година био секретар КК "Ириг". У инвалидску пензију је отишао 1991. године. Већ наредне године ради, са осталим суграђанима, на оснивању Друштва Ирижана, која окупља све оне који "фрушкогорску престоницу" осећају као свој завичај. Стеван Пиштевић је и један од утемељивача данас већ афирмисане манифестације "Пударски дани". Приређивач је и аутор већине текстова у билтенима "Пударских дана", који се од 1993. године непрестано државају у Иригу. Такође је и аутор билтена поводом 50-годишњице оснивања ФК "27. октобар" из Шатринаца. Као власник богате збирке, сарађује у издавању многих публикација. Сарадник је Енциклопедије града Новог Сада, Српског биографског речника и Лексикона писаца просветних радника. Аутор је неколико приказа и рецензија. Један је од аутора књиге "Смешна страна Срема". Са групом ентузијаста ради публикацију "Знамените личности Срема". Поред рада на проучавању прошлости Срема, своје прилоге повремено објављује у "Књижевним новинама", "Сремским новинама", "Карловачким новинама" и "Панонским дијалозима". Као врстан библиотекар важи за библиофила који поседује богату библиотеку са доста архивског и другог материјала, значајног за проучавање прошлости на овим просторима.

Улога Милана Јелкића

Стицајем животних околности, дакле, Стеван Пиштевић, у Иригу познатији само као Стевица или Стева, отишао је, видели смо, у пензију врло млад. Док је радио у Српској читаоници важио је за великог пропагатора књиге и многи млади Ирижани заволели су свет литературе захваљујући баш њему. Заправо, цео свој живот Стевица је уложио да би другима, бар на тренутак, одшкринуо врата лепоте, племенитости и доброте. Још као дечак, који је због болести већину слободног времена проводио уз књигу, научио је од иришког познатог управника-легенде Српске читаонице Милана Јелкића како је важан тај први сусрет, али и сви доцнији сусрети са књигом и како је важно стећи поверење у онога ко ти књигом крчи и отвара животне видике.

Таква искуства преносио је после и Стевица Пиштевић на млађе генерације. Својевремено, био је веома активни друштвено-политички ентузијаста. Учествовао је и на четири омладинске радне акције, где је добијао врхунска признања у области културе и информисања, био стални сарадник "Иришких новина", па, чак и делегат на XII конгресу однашњег Савеза социјалистичке омладине Југославије.

Не уме да мрзи

- Да, се што сам радио, радио сам из љубави и никада се због тога нисам покајао – каже Стеван Пиштевић. – Иначе, иако нисам рођен овде, Ириг сам изабрао за свој завичај. Уосталом, и Милош Црњански је својевремено записао да се осећа Ирижанином, а то није случајно. Лично сам имао срећу да сам познавао неколицину дивних људи који су снажно утицали на моја опредељења, тако да сам почео да скупљам све оно што се односило на Ириг. Из свега тога је изникла чудна, неизлечива љубав према "фрушкогорској престоници".

Истини на вољу, ти моји Ирижани су, барем ја мислим, чудни, понекад, сремачки речено, загуљени, те их је тешко увек схватити и разумети, али упркос свему, осећам их као своје, са свим њиховим манама и врлинама. Претпостављам да сам се и сам изборио да мене Ирижани исто тако прихвате, а то је, верујте, велик успех. Када су се наговештавала

ова ружна и смутна времена, која никако да нас оставе за собом, ја сам се из моралних разлога повукао из свих друштвених токова. Заправо, тада смо Никола Вукмановић, Стеван Казимировић и ја основали Друштво Ирижана, желећи да докажемо да људи могу живети заједно, без обзира на све разлике, и да увек постоји, нарочито међу Ирижанима, она људска златна нит која и спаја и везује. Данас с поносом могу да кажем да сам у контакту и у пријатељским везама и са свим Ирижанима у дијаспори, ма где да се тренутно налазе.

У сваком случају, никога не мрзим, не умем то, упркос људским глупостима и похлепи из које сва зла долазе: убеђен сам да и доброта може бити – казна. Искрено се надам да ћу надживети сва ова сивила и остати човек.

Неоспорно је једно: Стеван Пиштевић је одавно постао нека врста иришке институције и заштитни знак "фрушкогорске престонице". Он је ушао у све иришке приче и анегдоте и неоспорно је да је веома драг Ирижанима. Као већ помињемо анегдоте, у време када је Стевица био боем (а било је то почесто), весело друштво му је на авлијска врата залепило посмртну парту. Као, обавештавају се пријатељи и родбина да је преминуо Стеван, а у потпису је био лично Марјан Бадел (назив загребачке фирме за производњу алкохолних пића), са "унучићима" (назив за бочице напуњене алкохолним пићима). Тог јутра, кад је Стевица кренуо на посао, једна бака, која је већ прочитала парту, умало се није онесвестила, видевши веселог "покојника".

Данас Стевица, како сам признаје, покушава да што лакше и безболније преживи. Ради оно што највише воли и зна. Припрема, дакле, грађу и пише иришку хронику. Нада се да ће овај обимни посао ускоро привести крају и да ће његова књига остати као још један прилог богатој историјској слици Ирига. У сваком случају, Стевица Пиштевић је жива енциклопедија Ирига, па је и наш познати драмски писац Сениша Ковачевић тражио податке од њега, пишући драму о чувеној "слепачкој академији".

Значајна књижевна награда

Стога и не чуди чињеница да је Стеван Пиштевић доспео у књигу "Знаменити Ирижани" коју припрема Живко Марковић, кустос у пензији Музеја града Новог Сада, која би ускоро требало да се појави из штампе. То што се књиге тиче, али сви Ирижани добро знају да је њихов Стевица већ поодавно овде знаменит.

Иначе, пре неколико година написали смо за Пиштевића да има и неке своје, тајне рукописе, с напоменом да они који се буду кладили да је у питању поезија вероватно неће погрешити. Рекли смо како смо уверени да ће га ти рукописи једном обрадовати, барем толико колико га они сада муче. Испоставило се, на срећу, да смо били пророци. Јер, 27. октобра 2001. године у Атријуму Народног музеја у Београду одржана је пригодна свечаност поводом уручивања Повеље "Карађорђевићи". Награде су добили појединци, учесници десетог јубиларног конкурса "Карађорђе и Карађорђевићи", из области музике, ликовне уметности, прозе и поезије. Конкурс је расписао Краљевски књижевни клуб, а у области поезије, за необјављену збирку песама "Снови и виђења" награђен је управо Ирижанин Стеван Пиштевић, пензионисани радник Српске читаонице. Збирка за коју је награђен настала је још пре две деценије, али Пиштевић је још увек дотерује, глача и дописује – до скорог објављивања.

проф. др Ратко Божовић
Београд

ВЕЧИТА КЊИГА

Аналитичари културе сматрају да је *Гутембергова галаксија* увелико уморна. Ипак, савремени свет није заборавио на увек магнетичну књигу. У њој су садржани најпоузданији трезори мудрости, лепоте и истине. Данас је у великој мери темељну "цивилизацију књиге" заменила експанзивна "цивилизација слике". Мења се читав стил људског комуницирања. Масовни медији су већ одиграли пресудну улогу не само у напуштању традиционалне културе него и у стварање њене аудиовизуелне наследнице. Ова новонастајућа култура све више постаје основа културе нашег времена. Настала посредством техничког ума, масовна култура оставља за собом принцип стваралачког индивидуалитета и успоставља колективни доживљај света и вредности. Ту комуникацију прате процеси стандардизације, стереотипности и једнозначности. Правећи јасну разлику између *масовне* и *индивидуалне* културе, *Андре Малро* разликује *културу за све* и *културу за сваког*, па зато и пише: "Желим јасно истаћи: ми покушавамо културу за сваког. Дакле, не културу за све скупа, ону масовну и колективну, него за сваког понаособ, културу која би водила рачуна о својству индивидуе, па чак можда и индивидуализма". Тако се Малро определио за књигу. Њен опстанак може доживљавати и големе кризе, али тешко је било коју цивилизацију замислити без њеног присуства.

Све што се тиче духа и креативности, што тражи уточиште у творачкој слободи и тајновитој истини, остаје у речима које се удомљују у књигама. Зато се и може рећи да без чаробнице – књиге нема целовитијег откривања човекове суштине и тоталитета његовог постојања. Није најсрећнија околност то што живимо у времену у коме је најприсутнији *Музилов* "човек без својстава" или менталитет у коме би у сваком

пребисциту бечка оперета победила *Моцарта*, како је већ запажено. Зато су у праву сви они који заступају мишљење да је одбрана књиге чин слободе и претпоставка да се исказа умно збивање у човеку. Чини се да је поново актуелна *Милтонова* мисао: "Убити књигу исто је што и убити човека". Ако се и не буде доводило у питање незамењиво значење књиге, готово да не постоји никаква стратегија како да се, уместо лоших, читају добре књиге. Сам чин читања није операција пасивног прихватања садржаја. Они који не читају, и они који безвољно читају, припадају равнодушном свету. Стога *Иво Андрић* и каже да остати равнодушан према књизи значи лаковерно осиромашити свој живот. Тешко је и поверовати да ће књигу било што друго и у будућности моћи заменити јер је она атрибут човекове слободе, свести и сазнања. Књига ће свакако усавршавати и своје комуникативне могућности превасходно уз помоћ нових технологија. У размени духа, мисли и идеја – књига остаје незамењива.

*Мр Мирјана Анђелковић, библиотекар
Народна библиотека
Нови Сад*

СРПСКА ЧИТАОНИЦА И КЊИЖНИЦА У ИРИГУ 1842-1992. РАДОВАНА МИЋИЋА

Повод за стварање целовите документоване монографије о Српској читаоници и књижници у Иригу од 1842-1992. године, непосредно је обележавање 155. годишњице њене културне мисије у Иригу, у Срему и међу Србима. Српска читаоница и књижница у Иригу је основана 1842. године и сем земунске библиотеке, најстарија је културна установа међу пречанским Србима. Сем, старине, Читаоница и књижница у протеклих 155 година заиста је била на част и понос својим оснивачима, целога српском роду који до културе држи, првенствено својом културном мисијом. Основана је са циљем да чува српску народност и развија књижевност у сваком погледу, и још више, она је неговала дух толеранције и разумевања међу словенским и несловенским народима. Значај Српске читаонице је, такође и у њеној инспиративној и оснивачкој улози. Испод њених крила израстају сродна јој друштва (позоришне групе, певачко друштво, добротворна задруга Српкиња). Она подржава издавачку делатност међу Србима, значајном и традиционалном пренумерацијом многих књига, новина, подухвата, а и сама се појављује као издавач. Обнавља часопис *Стражилово* 1970. године, а 1972. године оснива едисију *Стражилово* у којој је објављено 180 наслова. Мада је и сама никла на идејама Матице српске, имала је снажан утицај на културу, не само непосредног окружења, но и шире. Међу најстаријима она је била почетак једне сјајне ниске српских читаоница и библиотека, прво у пречанским крајевима, а онда свуда где живе Срби.

Културни програм и рад Српске читаонице и књижнице је приказан у књизи у трајању од 1842-1992. године, као непосредан и логичан след историјског, политичког и културног миљеа српске заједнице у Хабсбуршкој монархији. Приказана је варош Ириг, њен географски положај, величина атара, природни и људски потенцијали,

привреда, привредне везе са другим замљама, културни миље, што га првенствено одређују фрушкогорски манастири и настојање генерација Ирижана да допринесу раду своје. Рад Матице српске на књизи и књижевности, на образовању и унапређењу науке и рода српског, сасвим су комплементарни културној потреби Ирижана за читањем, политичким и сваком другом освешћивању. Раније постојеће збирке и новине (сем конфесионалних, приватних, манастирских) имале су до 1829. године разна имена, што је било уобичајено за ондашње српске библиотеке, да би 1842. године свечано основана Српска читаоница, која је од првога дана имала и књижницу и о њој се старала кроз потоње деценије, пролазећи кроз метаморфозе, сјајна раздобља великих идеја и активности, али и страдање и васкресење.

Историја и рад Српске читаонице приказан је у књизи хронолошким редом. Књига је подељена на 20 поглавља, која су насловљена: Ириг на почетку 19. века; Иришки читатељи у првим деценијама 19 века; Први помени библиотека у Иригу; Оснивање Српске читаонице; Утемељивачи и дародавци; Ирижани и њихова читаоница у доба Војводства; Иришка Читаоница у доба рестаурације угарске власти; Нови Устав Читаонице 1874.; Традиционално и ново у раду Читаонице; Српска Читаоница на крају столећа; културни живот у Иригу почетком 20. Века; Ириг и Ирижани у доба уједињења; Српска читаоница у држави уједињених југословенских народа; Удес Српске читаонице; Српска читаоница у години јубилеја.

Свако поглавље се у нужној мери, бави политичким и културним приликама. У тако датом оквиру приказани су одређени периоди, значајне активности, рад, људи, њихове судбине и оно што их је довело до наших дана. Два последња поглавља врло документовано презентирају савременост, културни напор и ангажман савремених културних посленика у Српској читаоници који су умели да око себе окупе и друге. Српска читаоница успешно ради на неколико праваца:

развија и унапређује основну библиотечку делатност, јачајући књижне фондове, посебно завичајну збирку; ствара збирку уметничких слика и истрајно испуњава своју културну мисију од Сабора библиотекара Срема (1962), преко Доситејевих дана (1975) и Фушкогорских књижевних сусрета – *Милици у походе* до издавачке делатности, часописа и књижевне едиције *Стражилово*.

И сама награђивана угледним и значајним наградама и признањима одужује се културним посленицима који су допринели реализацији културне мисије, коју су истакли још њени први ентузијастички

годишњим наградама *Луца* – за укупни културни ангажман и књижевног признања *Стражилово*.

У монографији Радована Мићића све је испричано лако, занимљиво, подаци су укомпоновани са документацијом. Сем богатог списка извора и грађе за историју Српске читаонице, врло су занимљиви прилози нпр. списак књига, које је Српска читаоница поклонила Библиотеци Матице српске 1903. године и илустрације.

Сем архивске грађе и књига, као извори су најзанимљивији календари, часописи и новине које је аутор много и пажљиво проучавао, консултовао, зналачки податке и дух времена уплео у причу о Читаоници, о многим предузимљивим, славољубивим, трудољубивим, сујетним, славним и анонимним њеним члановима и посленицима. Списак литературе и извора је, поред тога, изузетно користан и за друге истраживачке културне историје Срба.

Радован Мићић, аутор овога рукописа, је библиотекар саветник у Библиотеци Матице српске у Новом Саду. Поштован је као добар познавалац културних прилика у Срба широм некадашње Хабсбуршке царевине, а нарочито познавалац читаоница и библиотека. Данас је незаобилазан зналац, саветник, и помагач многим истраживачима културне историје и историје библиотека у Срба.

Мр Јован Н. Ивановић, књижевни критичар
Београд

СТАЗЕ ВАРКЕ И ОСТРВА УТОПИЈЕ

Ратко Чолаковић /
Драгомир Ђулафић
ПРЕНОЋЕН ЖИВОТ,
Антологија боемске поезије,
Interpress, Београд, 1997.

Наслов антологије је семантички индикативан и обухватан. Њен поднаслов – и упућује и не упућује. Не садржи о чијој "боемској поезији" је реч. Осећа се да је то избегнуто, с обзиром да су у антологији унесени, поред српских и хрватски песници (Густав Крклец и Аугустин Тин Ујевић).

Иначе, у свему другом приређивачи су желели да буду "предусретљиви" према читаоцу и јасни. Унапред су "парирали" могуће примедбе и неслагања са оним што су за ову прилику понудили читаоцу, оном Вуковом либералном максимом: "Ко ће боље – широко му поље", свесни чињенице да је свако антологисање ствар укуса и остваривање одређене личне замисли, која јесте касније подложена премеравању, али је, у суштини, немерљива. Свако истрајавање на премеравању одводи у крајњем у реализацију неке нове замисли на исту тему.

Без зрна таштине, приређивачи су сачинили свој избор. Још једном нагласили и своју "нерањивост" примедбама, уоченим недостацима, јер су "свесни могућих пропуста", па да их унапред "радује" ако их неко запази, још више ако од њих крене у неки "нови, другачији избор ове поезије".

След песама у антологији – од Бранка Радичевића (1824) до Недељка Попадића (рођ. 1961) – уоквирен је песмом интрадом "Његош" Кристивоја Илића и одјавном песмом "Ругалица о вину" Љубомира

Симовића. Прва је болно-иронични мemento упућен српским песницима од песника који је служио вину и песни и спознао да је *in vino veritas* обмана која се животом плаћа (брзо прође Ноћ скупља вијека").

Друга је "ругалица" тобож "о вину", а уз вино о нама, своме етносу, виноградарима, који обделавају неспретно свој живот, искапљују његово лоше вино и никада не упознају опор мирис и говор земље. У животу су стога – и васколиком ритуалном и елементарном с вином – испод нивоа жртве грозда и у њему смореног сунца, својом кривњом на ободу живота и његове праве винске јетре ("слуку, са шталом у глави/, знам ја, винопије, како вам је било!/ Не може нико ко наши винари/ од бољег грождја горе вино!"). И једна и друга оглашавају животни хендикеп кроз подигнуту заједничку чашу у којој се он одређеном трагиком пресијава у персифлажи говором хуморно-ироничним.

На боемско-анакреонтску нит ове антологије огроздано је, сем ових песама и песника, још стотину и деведесет и осам песама и 111 песника. Ради представе отежавања поменути нити појединцима, рецимо да безмало половина (75) песама антологије отпада на седамнаест песника, који су заступљени са три до седам песама (Бранислав Петровић, Раде Драинац, Велимир Милошевић, Витомир Николић, Слободан Стојадиновић, Војислав Илић, Грустав Крклец, Слободан Марковић, Ранко Јововић, Ђура Јакшић...). И број унесених стихова појединих песника, сразмеран је безмало овом поретку (Раде Драинац, Слободан Марковић, Велимир Милошевић, Бранко В. Радичевић, Бранислав Петровић...).

Затупљеност и јесте и није сразмерна значају појединих песника и њихових песама – ту су састављачи у праву ("број песама аутора не значи вредновање самог песника, мада у неким случајевима управо то и значи"). Извесно је да у оваквој врсти антологије Раду Драинцу – песнику "кржаве истине и човековог права", подгрејаном њоме и поемијом и вином – припада водеће место, као и Слободану Марковићу, па и Браниславу Петровићу.

Насупрот овим песницима – и не само њима – над чијим се песмама, по природи и квантитета и квалитета, дуже застаје, стоје оне

песме које у антологији светле као расуте звезде – тако у читаоцу вредношћу упаљене. Оне граде особен мозаик истине о бојмији и бојемима, о њиховим ноћима светлијим од дана, о винопијама и вину. Те песме су углавном израз катализовања у песничкој исповеди "тајне" која је појединце "убила" и "откала" његову самост и интровертност, оне су покушај да се отопли у сваком "по једна зима скривена".

Управо такве песме, као врхунци певања о назначеној теми ове књиге, углавном потврђују вредност појединих песника који су успело певали о другим темама и одавно осигурали место у другачијим изборима. О овој антологији, понешто се и подразумева, пред читаоцем је зборник песама о вину и уз вино – антологија – која је подесна и за читање и за успостављање сценске атмосфере сличне оној на сајамском "гумну", са кога је узлетала у дело њена "извиискра". Ова песмарица успело презентује тему свога поднаслова у поменутом распону од век и по.

(Одломци из дужег приказа преузети из Књижевне речи, бр. 504, Београд, октобар 1998.)

*Тодор Бјелкић, новинар
Сремске новине
Сремска Мийровица*

КРАЉЕВСКИ КЉУЧЕВИ СТЕВАНА КОВАЧЕВИЋА

Издавач поетске збирке Стевана Ковачевића је Књижевна омладина Ваљева, Библиотека "Аркадија – Прва књига", 1997.

Рума је одавно постала, слободно се може рећи, поетско језгро Срема, а чине га многа значајна имена савремене српске поезије. То се, као посебно видљива чињеница, претворило у праву поетску школу чији је родоначелник био знаменити Никола Дреновац, а следили су га Будимир Буда Стојковић, Никола Матић, Јован Св. Ићитовић, Раде Д. Зобеница, Бора Филиповић, а од млађих Драган Јанковић, Јаника Печи и други. Овом изузетном кругу сигурно припада и поета средње генерације Стеван Ковачевић, библиотечки радник из Руме, а својевремено и директор румске Градске библиотеке, песник префињених замисли, емоција и строфа.

Додајмо да је Стеван Ковачевић данас запажен и као аутор многих песама, уврштених у зборнике и антологије савремене српске поетске мисли. Међутим, пажњу и критике, и читалачке публике, привући ће његова прва збирка "Чувар краљевских кључева", објављена у Књижевној омладини Ваљева, тј. у Библиотеци "Аркадија – Прва књига", 1997. године. Том збирком Ковачевић ће најавити сасвим језгровитог, зрелог и оформљеног песника, неговестивши да прегршт тих песама посвећује сенима оца Петра, "који је цео живот писао једну песму и однео је са собом као тајну".

Има у овим песмама-даровницама старовременске одмерености, тугаљиве лепоте и "плаве крви" поетског аристократе типа Бранка Миљковића. То је поезија саткана од једноставности, разумљивости ненаметљивог поучавања, али и рефлексивна, испреплетана тврдим речима и изразима, али и топла и вољна да озари и обасја. Стеван Ковачевић, као зрео песник, одлично влада језиком, стварајући у "Чуварима краљевских кључева" - уз доста интимних тонова – измаглицу

тајанствености, препознатљиву код латиноамеричких писаца. Тешко је утврдити да ли је та литература била нашем песнику нека врста водиле. Он је, ипак, снажнији и најпрепознатљивији у "обичним" темама узетим из свакодневице, из сталног окружења.

Наравно, очекује се и друга књига Стевана Ковачевића, као потврда његове племените занесености, умећа и стремљења. Каже се да писца чини управо нова књига, увек боља и оригиналнија од претходне. Какав ће бити тај "велики прасак" у облику друге књиге, остаје да се само наслућује. Јер, Ковачевићева прва збирка је, можда је претенциозно то рећи и тврдити, равна малом поетском чуду, пошто савршеност не постоји и пошто је још нико није досегао. У сваком случају, остаје да се забележи како је велика неправда, нехат и неозбиљност што "Чувари краљевских кључева" нису довољно презентовани од стране књижевних естета. Нећемо рећи да је реч о намерном игнорисању, али, остаје нам да, по ко зна који пут, утврдимо да код нас ипак постоје културне провинције, барем у главама оних који, у својој некој уобразиљи, сматрају да је једино вредно оно што се ствара у престоницама.

Ово скромно излагање је управо тежња да се, када је реч о поезији и стваралаштву Стевана Ковачевића, учени нехати отклоне и од стране. Јер, време ће показати да ће "Чувари краљевских кључева" заузети достојно место на савременој мапи српске поезије, модерне и неоптерећене свеопштим калупима. То нарочито важи за књижевну мапу Срема, јер Стеван Ковачевић је написао ПЕСМУ и не носи је као ТАЈНУ; она је ту да је (за)волимо, да јој се радујемо, да је тумачимо и носимо као драгу амајлију.

*Весна Спасојевић, библиотекар
Библиотека "Глигорије Возаревић"
Сремска Митровица*

ЗНАМЕНИТИ ИНЂИЧАНИ МОМЧИЛА РОКНИЋА

Сваки град и свако време, има личности по којима се памти и препознаје. Један од бољих начина неговања и чувања прошлости и подсећања на вредности вишевековне друштвене и културне историје, свакако је писана реч. У прилог тој констатацији иде и појава књиге "Знаменити Инђичани" Момчила Рокнића. Она је резултат Рокнићевог дугогодишњег рада у Завичајном одељењу Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, односно последица проучавања ближе и даље прошлости овог дела Срема, као и људи који су тој прошлости дали свој допринос. Како рече сам аутор у уводном тексту,

управо полазећи од те чињенице да сваки крај има своје препознатљиве карактеристике, да поред природних обележја посебно обележје чине умни, паметни људи, уметници, политичари и знаменити посленици, који су својим радом и делом задужили свој род и крај, настало је ово дело.

Књига је као ауторско издање штампана 1999. године у тиражу од 500 примерака и настала је, како је у импресуму назначено: уз моралну и логистичку подршку Наде Рокнић, Таре и Дамјана Бјелетића.

"Поштујући принципе завичајности покушао сам да обухватим личности које су овде рођене, или су овде стварале и афирмисале се. То су људи са којима сам се сретао кроз књиге као и дојучерашњи савременици, од којих сам многе и сам познавао" - наглашава Рокнић.

То што су неке личности добиле више, а неке мање простора није мерило њиховог већег, или мањег значаја, већ унутрашњег опредељења самог аутора. Превасходно настојао је да сакупи писане биографије од

других аутора, историчара, хроничара, књижевника и публициста, а такође и да о некима изнесе свој суд, те да се све знамените инђијске личности нађу на једном месту, у овој књизи. Писац се трудио да што већи број личности читаоцу приближи и фотографијом. Биографије су дате по азбучном редоследу, а не хронолошки и тематски. Садржајно и документовано, представљено је укупно 63 личности. То су: архиепископ Арсеније, Сремац; Андрејевић др Коста; Бокур др Игњат; Бранковић Вук; Деспот, Змај Огњени Вук; Бата Ж. Јован; Војновић Ђорђе; Ђатић др Боривој; Грабовачки др Коста; Грабовачки Харамбаша; Доронски Душан, Јоцика; Доронски Стеван; Дујановић Светозар; Исаија (Ђаковић) Српски Митрополит; Живковић фр Живан; Зомерфелд Оскар; Јакшић др Жика; Јанковић Сава; Јовановић Даница; Јовановић Љубомир, Љубе; Јовић Радослав, Мишко; Јојкић Илија; Кечић Милан; Кишдобрански Николај; Ковачић Стеван; Милошевић Радовановић Дара; Кресојевић др Драгутин; Кресојевић Ђорђе, Ђука; Лежмирац Борислав; Лежмирац Владимир; Мали др Милан; Марковић Павла Адамов; Марковић Радослав; Михаиловић др Георгије; Марко Михајловић Шупљајски; Мишић Лука; Мркишић Лука; Натошевић др Ђорђе; Петковић Никола; Петровић инж. Богдан; Петровић др Димитрије; Прелић Тома, Гуслар; Продановић Јелисавета; Продановић Михајло; Продановић Сава; Радивојевић Слободан, Сремац; Радовановић Бора, Петко; Ранковић Томић Злата; Релић Петар, Чеда; Руварац Василије Васа; Руварац Димитрије; Руварац Иларион (Јован); Руварац Коста; Сланкаменац Ђорђе, Риц; Сремци у Шпанији; Сувајцић др Стеван; Татић Лазар; Тишма др Стеван; Трбојевић др Урош; Чортановић Петар; Штарк Виктор;

У рецензији рукописа Момчила Рокнића "Знаменити Инђичани", коју је написао др Славко Гавриловић записано је: "Реч је, махом, о личностима просечног и изнад просечног значаја, али међу њима о неколико изузетних као што су сремски деспоти, Митрополит Исаија, Ђаковић, генерал Михајло Продановић и још понеко. Рокнић пред читаоце изводи, помена вредне представнике црквеног, племићког и грађанског сталежа од касног средњег века до данашњег дана. Реч је о биографијама свештеника, трговаца, индустријалаца, лекара, професора,

књижевника, књижара, песника, гуслара, политичара, ратника и хајдука из богате историје инђијске регије али и ширег подручја Срема, односно српског етничког простора. Осим једног Немца и једног Јеврејина, све приказане личности су српске националности."

Према речима аутора поменута књига је само почетак једног озбиљнијег рада на енциклопедији, какву би сваки град требао да има.

Момчило Рокнић рођен је 27. маја 1938. у Вукманићу, а 1944. године настанио се у Инђији. Студирао је француски језик и књижевност, а студије је наставио у Сорбони. По повратку из Француске 1963. године запослио се у Културно-просветној заједници и као млад и амбициозан човек посебно се залагао на подстицању и развоју свих облика аматерских делатности, а истовремено и на оснивању библиотеке. Уједно био је секретар КПЗ и директор библиотеке која је од 1967. године почела самостално да егзистира као Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић". Половином 2001. године Момчило Рокнић је пензионисан, али је и даље наставио да се бави истраживачким и списатељским послом.

Весна Ћосић, библиотекар
Српска читаоница Ириг
Ириг

САБОРИ БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА 1997 -2001.

Сабор библиотекара Срема, дугогодишње окупљање преданих посленика културе чији свет представља књига, постао је традиција и вредност наше завичајне историје. Израстао из тежње да се библиотеке и радници у култури једном годишње сретну, како би путем вредних садржаја обогатили своје знање и свакодневну праксу. У овом периоду првог петка у октобру, у најстаријој Читаоници у целом српском роду, одржани су:

ТРИДЕСЕТ ЧЕТВРТИ САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА, који је први пут био дводневни. Тема Сабора била је: **150 ГОДИНА У НОВОЈ СРПСКОЈ КУЛТУРИ 1847 – 1997**. У обележавању ове значајне годишњице учествовали су проф. др Душан Иванић са излагањем *"1847 у српској култури"* и Нада Јанковић, библиотекар са радом *"Вук, Бранко и Срем"*. На Сабору је отворена изложба *"Година 1847. у српској култури"*, чији је аутор Весна Петровић, библиотекар. Промовисана је књига Радована Мићића, *"Српска читаоница у Иригу 1842-1992"*. Вече уочи Сабора, о библиотекарима писцима, говорио је Чедомир Мирковић. Учесници Сабора посетили су манастире Хопово, Гргетег, Крушедол и Стражилово. Годишњу награду Подружнице библиотекара Срема добили су Ратко Чолаковић, Весна Петровић, Симо Поткоњак и Огранак "Петар Петровић Његош" у Новој Пазови.

ТРИДЕСЕТ ПЕТИ САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА био је посвећен обележавању **800 ГОДИНА ХИЛАНДАРА** и тим поводом је у Српској читаоници у Иригу отворена изложба фотографија о Хиландару, Драгана Куруџића. На Сабору је представљена књига мр Жељка Вучковића о 35 Сабора библиотекара Срема *"У ИРИГУ СЛАВЕ КЊИГУ"*, а поводом 100 година рођења Десанке Максимовић, библиотекар Срема говорили су стихове *"Десанки у спомен"*. Учесници Сабора присуствовали су отварању Доситејевих дана у манастиру Хопово. Годишњу награду "Доситеј Обрадовић" добила је Нада Јанковић, библиотекар из Сремске Митровице.

ТРИДЕСЕТ ШЕСТИ САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА је својим програмом обележио 175-годишњицу рођења Бранка Радичевића и 200 година од рођења Александра Сергејевића Пушкина. *Изложбу о Бранку Радичевићу* отворио је мр Жељко Вучковић. На тему *"Ново о Бранку Радичевићу"* надахнуто је говорио Ненад Грујичић, књижевник, а на тему *"Пушкин и српска култура"* др Вучина Раичевић, професор Филолошког факултета у Београду. У уметничком програму учествовали су ученици Музичке школе из Руме и студенти Музичке академије у Новом Саду. Ове године награду "Доситеј Обрадовић" добила је Зорица Мишчевић, библиотекар из Сремске Митровице.

Тридесет шести Сабор библиотекара Срема

ТРИДЕСЕТ СЕДМИ САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА – овогодишња светковина књиге била је посвећена 2000. години хришћанства и 600. години Гутенбергове штампарије. На овом Сабору обрађене су две теме о хришћанству: "Исус Христос – глава цркве – хришћанства" о којој је врло стручно и надахнуто говорио Младомир Тодоровић и "Рано хришћанство и Срем" у излагању др Петра Милошевића. Изложбу о Јохану Гутенбергу, отворио је мр Жељко Вучковић, а изложбу уља на платну "Срем – дворишта, улице", Константина Глушића, Тодор Бјелкић. На овом Сабору вратили смо се представљању библиотекара писаца и дат је књижевни

портрет **Мира Вуксановића**, писца и управника Библиотеке Матице српске. Писца су представили **Снежана Лађиновић**, **Жељко Вучковић** и **Ратко Чолаковић**. Овогодишњи добитници награде "Доситеј Обрадовић" су **Златко Пашко**, библиотекар из Старе Пазове и **Весна Ћосић**, управник библиотеке у Иригу.

Живка Матић - поздравна реч

ТРИДЕСЕТ ОСМИ САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА одржан је традиционално првог петка октобра месеца 2001. године. Овогодишњи Сабор био је посвећен обележавању 175 година Матице српске о чему је говорио **Радован Мићић**, председник Библиотекарског друштва Србије, а **Весна Петровић** и **Весна Спасојевић** уз сарадњу свих

библиотека Срема, у част јубилеја, поставиле су изложбу "Знаменити Сремци у Матици српској". Изложбу је отворила **Живка Матић**, управник Библиотеке "Глигорије Возаревић". **Ратко Чолаковић**, управник библиотеке "Доситеј Обрадовић" и **Марко Недић**, књижевни критичар представили су библиотекара – писца Јована Радуловића. Награду "Доситеј Обрадовић" за 2001. годину добио је Огранак Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Бешки и **Биљана Јеремић**, књижничар Библиотеке Дома културе у Пећинцима. По завршетку програма учесници Сабора су посетили фрушкогорски манастир Јазак у коме се однедавно поново налазе свете мошти цара Уроша.

О НАГРАЂЕНИМА

у 1997. години

У 1997. први пут су добили награду, три библиотекара: **Ратко Чолаковић** библиотекар и управник Народне библиотеке "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови, **Весна Петровић**, библиотекар руководилац Матичне службе у Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици и **Симо Поткоњак**, библиотекар и управник Народне

библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, иако се по Правилнику о Награди могу годишње доделити две награде за библиотечке раднике и једна за библиотеке и огранке. Начињен је изузетак јер је награда додељена за заједнички рад на пропаганди књиге, организовању манифестација по којима је библиотекарство Срема изашло из оквира региона и постало садржајем и организацијом свога рада јединствено у библиотекарству Србије. Заједнички рад започет је 1985. године на изради Библиографије НОБ Срема, монографских и серијских публикација објављених у периоду 1944-1984. Монографске публикације објавили су 1987. Њихов стручни рад, који прелази оквире рада у матичним библиотекама одвија се кроз организовање рада Подружнице библиотекара Срема, чија је свака скупштина или конференција, добро осмишљена и вођена заједнички урађеним програмима. Као чланови и председници организационог одбора Сабора библиотекара Срема предлагали су и реализовали програме поштујући традицију и уводећи нове садржаје. Ове године су први пут на Сабору представљени библиотекарски писци што је свакако обogaћење програма Сабора. Уз много рада и проблема исте године су реализовали и први стручни часопис у библиотекарству Срема "Годишњак библиотека Срема" у коме су представљене све библиотеке, програми и манифестације у Срему. Њихова идеја, да се све што се у библиотекарству Срема, везано за књигу и оне који се њоме предано и непосредно баве, буде трајно сачувано у "Годишњаку", остварено је те 1997. године. Прегалачка тројка сремског библиотекарства је утрострученом снагом воље, рада, ентузијазма и љубави у струци спојила свако у својој личности оно што их декларише као прототип библиотекара 21. века. И како је речено у образложењу приликом уручења Награде "свакој библиотеци би била част да у свом колективу има бар једног таквог библиотекара".

Ове, 1997. године за успешно обављање библиотечке делатности

Награду је добио Огранак "Петар Петровић Његош" у Новој Пазови. По организацији рада, по броју уписаних и развијеној културној делатности, овај Огранак се може поредити са радом народне библиотеке. Огранак располаже књижном фондом од 24.714 књига које користи 2 571

Симо Поткоњак, Весна Петровић и Ратко Чолаковић

читалац. Рад је организован преко целог дана, у њему ради пет библиотечких радника. Посебно су добро организовани многобројни и разноврсни књижевни програми на којима су Новопазовчани упознали живот и дело многих књижевника, научника и уметника. Својим свеукупном делатношћу овај Огранак је један од носилаца културног живота у Новој Пазови.

у 1998. години

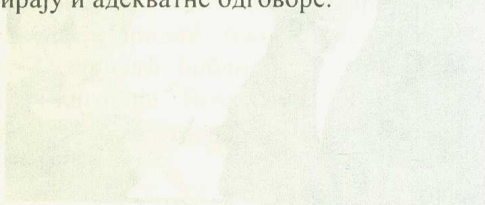
Нада Јанковић, професор књижевности, дугогодишњи рад у просвети замењује, 1985. године, библиотечком делатношћу. У Библиотеку "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици, долази на место управника и на том радном месту остаје до 1994. године, када прелази у Читаоницу са стручном и приручном литературом и завичајном збирком, као руководилац Одељења.

Својим стручним знањем, истинским залагањем за библиотекарство и великом љубави према књизи, понесеном још из гимназијских дана и, надам се, својим великим ауторитетом и искуством у културном животу не само средине у којој живи и ради, већ и у свету библиотекарства, Нада прегалачки утиче и подстицајно афирмише свест и дух свих оних, који имају то задовољство и част да раде са њом.

Темељан истраживачки рад и потреба да се сваком кориснику максимално изађе у сусрет, нашли су своју потврду у високооцењеним завршним испитима средњошколаца, студената, постдипломаца, а допринели су и многобројним практичним резултатима свих оних који потраже помоћ Научне читаонице.

На Саборима библиотекара Срема, са значајном пажњом и интересовањем, праћени су Надини студиозни радови везани за књижевност, стварану на овим просторима, као што су "Странице Бранковог кола" и "Вук, Бранко и Срем".

Негујући добру сарадњу, пре свега са библиотекама Срема, али и библиотекама Србије (својевремено и у ширим оквирима), Нада Јанковић је више пута учествовала у организовању регионалних и општинских саветовања, која су третирали питања развоја библиотекарства у региону Срема, тежећи да та питања иницирају и адекватне одговоре.

Нада Јанковић

Нада Јанковић

Управо, такав један извештај са Саветовања библиотекара у Новом Саду, са излагањем и дискусијом Наде Јанковић, штампан је у "Годишњаку Матице српске", а остали радови, који се баве библиотечком тематиком, штампани су у "Библиотекарском годишњаку" - гласилу библиотекара Војводине, "Савременој библиотеци" - часопису крушевачке Библиотеке, "Библиотекару" - гласилу Друштва библиотекара Србије, у "Сунчаном сату" - часопису за науку, уметност и културу и "Годишњаку библиотека Срема".

и 1999. години

Зорица Мишчевић, професор југословенске књижевности, од 1991. године у Дечјем одељењу сремскомитровачке Библиотеке

Зорица Мишчевић

"Глигорије Возаревић". Заменујући рад за катедром у учионици, за рад са књигом у читаоници у фонду Дечјег одељења, Зорица је само у другом облику наставила оно, што је у основи њеног позива и животног опредељења: књига и њен живот и порука људима. Положивши стручни испит с одличним успехом, Зорица Мишчевић постаје руководица Дечјег одељења, што пред њен рад поставља нове задатке: планирање, креирање и одговорност за реализацију свеукупног рада Дечјег одељења, које је већ имало развијену делатност и годинама и праксом утврђене облике културно-васпитног рада. Поседујући педагошко знање, непосредност и присност у комуникацији са најмлађима, као и вољу, да оно што се планира буде реализовано на нивоу који одговара правој улози и функцији Дечјег одељења у васпитавању и образовању најмлађих читалаца, Зорица Мишчевић је, у сарадњи са основним школама у граду, успела да, заједно са својим сарадницима, уведе младе чланове у широки свет књиге. Искрено одана свом позиву, стварајући са онима којима књига отвара путеве у живот и које треба навићи да се њоме користе, Зорица Мишчевић негује у Дечјем одељењу бројне облике рада, повезујући децу, школе и библиотеку.

у 2000. години

Весна Ћосић, свој допринос васпитно-образовном раду са децом и омладином све до 1993. године пружала је, радећи у школи и у СИЗ-у за културу. У периоду од 1993. године, када је постављена за директора најстарије јавне библиотеке у Србији, успела је да утисне изразит лични печат креирању културне политике, осмишљеном профилисању фондова,

Весна Ћосић

стручној обради библиотечке грађе и обликовању читалачких навика. У годинама обележеним економском кризом и несигурношћу, Весна Ћосић је успешно спроводила поштовање стандарда и законске регулативе у раду библиотеке којом је руководила, али и више од тога, уважавање потреба библиотекара и читалаца којима је обезбедила боље радне услове проширивши и оплеменивши нови библиотечки простор. Нарочито треба нагласити сарадњу са фрушкогорским манастирима, међу њима врло изражену са Хоповом, које Весна Ћосић активно и континуирано спроводи. Одржавање Сабора библиотекара Срема није доведено у питање ни током претходних неповољних година, што важи и за друге културне манифестације, међу њима Доситејеве и Пударске дане. Издавачка делатност Библиотеке развија се нарочито на плану неговања стваралаштва завичајних писаца, чијим делима се попуњава завичајна збирка. У завичајној збирци истакнуто место има и поклон-библиотека Борислава Михајловића-Михиза, са посветама аутора дародаваца. Српска читаоница развија културу читања и поклањањем сопствених издања многобројним установама и бројним редовним културно-уметничким програмима, у чему су запажени иницијатива и ангажовање Весне Ћосић.

Златко Пашко

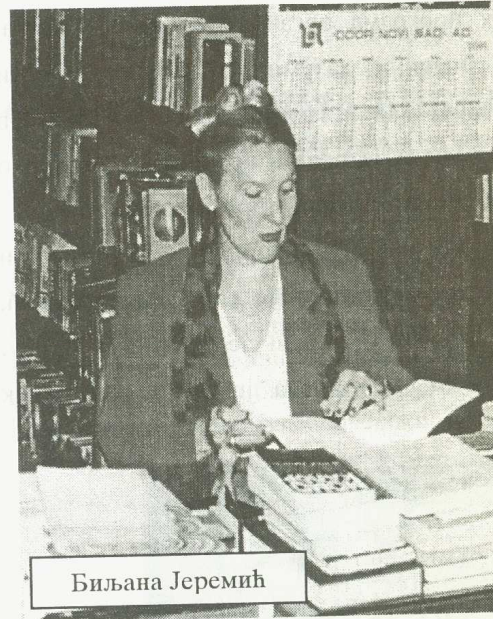
Пре доласка у библиотеку, **Златко Пашко** је успешно радио као професор у школи, као новинар-уредник, објављивао поезију, глумио и режирао у Аматерском позоришту. Преласком у Библиотеку, 1987.

године, Пашко је прошао сва радна места, од рада са читаоцима до најсложенијих библиотекарских послова. После положеног стручног испита, Пашко се сав предао библиотекарству, где је нарочито дошло до изражаја његова акрибичност без које се не може замислити савремени библиотекар. Иако је по систематизацији распоређен на каталожској и компјутерској обради публикација, Златко Пашко стиже свуда: и да уређује Билтен приновљених публикација, и да припрема дечји лист "Мали Доситеј", и да пише Летопис Библиотеке, да осмисли сваку изложбу, да објављује стручне и научне радове, преводе, поезију, да увек нађе времена да подучи и посаветује млађе колегинице, једном речју изузетан.

у 2001. години

Биљана Јерemiћ као књижничар у Библиотеци Дома културе у

Биљана Јерemiћ

Пећинцима ради 27 година. Библиотека је у то време била у оснивању и кроз руке Биљане Јерemiћ прошао је цео књижни фонд. Она је радила све стручне послове од набавке преко физичке и каталожске обраде и класификације књижног фонда до организовања културно-васпитних облика рада са децом и одраслима. Била је члан председништва Подружнице и Сабора библиотекара Срема. Увек

расположена за сарадњу са другим колегама учествовала је и у реализацији других програма значајних за библиотекарство Срема. Сада поред редовног рада са корисницима ради на компјутерској обради књижног фонда. Својим дугогодишњим, марљивим и преданим радом заслужила је ово признање.

Народна библиотека "Др Ђорђе Натoшевић" у Инђији основала је 1963. године **Огранак "Бранко Радичевић"** у Бешки, који од тада у континуитету обавља своју основну делатност на чувању и давању на коришћење књига, часописа и новина и организовању културних програма. Књижни фонд број 9546 књига за децу и одрасле. Сваке године у Огранак се упише 250 чланова, који прочитају преко 2000 књига. Путем

поклона, појединачних и колективних, Огранак богати своје фондове. Најзначајнији поклон од 1000 књига је дала породица новосадских књижара, издавача и штампара браће Лежимирац који су рођени у Бешки. У Огранку се поред књижевних програма организују изложбе слика, ликовне колоније, обележавају значајни датуми из историје. Гости Огранка између осталих били су Љуба Тадић, глумац Драгомир Ђулафић и Манојло Гавриловић, песници Душан Петровић, протојереј, др Дупко Радуловић, председник друштва Војводине за борбу против рака...

У Огранку су радили многи радници чији је допринос у афирмацији библиотекарства неоспоран, али ангажваност Љилане Веселиновић, представника оних библиотечких радника које одликује истрајност у раду, креативност, хуманост и ентузијазам, допринела је да овај Огранак постане мали културни центар.

Гордана Биљетина
Народна библиотека
"Др Ђорђе Натошевић"
Инђија

О 11. СУСРЕТИМА БИБЛИОГРАФА У СПОМЕН ДР ГЕОРГИЈА МИХАИЛОВИЋА

Једанаести Сусрети библиографа у спомен др Георгија Михаиловића одржани су 11. новембра 1998. године. Скуп је отворио и поздравио Нико Бодрожић, председник СО Инђија. Учеснике Сусрета такође су поздравили и пожелели плодан рад Момчило Рокнић, в.д. директора Народне библиотеке др Ђорђе Натошевић у Инђији и Радомир Главицки, директор Југословенског библиографског института.

Учесници "Сусрета"

Поводом петнаестогодишњице одржавања и једанаестих Сусрета излагање је поднела мр Здравка Радуловић и истакла да Сусрета не би

било да није било људи попут Миодрага Живанова, Лазара Чурчића, Душана Панковића, да није било радника инђијске Библиотеке Гордане Биљетине, Симе Поткоњака, Момчила Рокнића. Протеклих година Сусрети су изнедрили 150 радова стручног и научног карактера, 70 аутора и много више оних који су помогли да се објаве Зборници. Ово саопштење израдила је у сарадњи са Бојаном Јевтић.

Учесницима Сусрета обратила се са најбољим жељама за одржавање и континуитет Сусрета мр Борјанка Трајковић, начелник Библиографског одељења Народне библиотеке Србије и предложила оснивање библиографске библиотеке под називом ГЕОРГИЈАНА, која би сакупљала сва нова и стара издања из области библиографије, што је лепо поздрављено и прихваћено од учесника Сусрета.

Одбор Сусрета библиографа на седници 08.09.1998. године донео је одлуку да се Митровданска повеља за 1998. годину додели Душану Панковићу поводом његовог двадесетпетогодишњег рада у библиотекарству и изузетних заслуга за српску библиографију. О седамдесетогодишњици његовог живота, о његовом библиотечком и библиографском раду говорила је Гордана Биљетина, виши књижничар Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, његова ученица и дугогодишњи сарадник. Митровданску повељу уручио је Момчило Рокнић, в.д. директора Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, а донатор новчаног дела награде био је ДД Гумапласт из Инђије, као и претходних година. Душан Панковић је захвалио на награди и признању и изразио наду да ће његово капитално дело ускоро угледати светлост дана, бити објављено, након дугих година перипетија и проблема.

Након овог свечаног дела изабрано је Председништво које је даље водило Сусрете, проф. др Александра Вранеш, мр Мирјана Брковић и Ратко Чолаковић.

Поводом I теме **ПРОБЛЕМИ ИЗРАДЕ САВРЕМЕНЕ ТЕКУЋЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ КРОЗ ПРИЗМУ РАДА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ БИБЛИОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА** излагање је поднела Наташа Васиљевић-Ињац са радним насловом **ИЗРАДА ТЕКУЋЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ КРОЗ ПРИЗМУ РАДА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ БИБЛИОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА**.

На II тему **ИЗРАДА СРПСКЕ И ЦРНОГОРСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ** саопштење **ТРЕБА ПОКРЕНУТИ СРПСКУ БИБЛИОГРАФИЈУ** поднео је истакнути библиографски радник Лазар Чурчић.

За III тему **ПРИЛОЗИ ИЗ ИСТОРИЈЕ СРПСКЕ И ЦРНОГОРСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ** било је једанаест пријављених саопштења, према Програму рада. Прво саопштење требало је да поднесе Станиша Војиновић, међутим он је из оправданих разлога изостао. Прво саопштење на III тему **ПРОБЛЕМИ ПЕРСОНАЛНИХ БИБЛИОГРАФИЈА НА ПРИМЕРУ ПАВЛА ПОПОВИЋА** поднела је проф. др Александра Вранеш, професор на Катедри за библиотекарство Филолошког факултета у Београду. Друго саопштење, **БИБЛИОГРАФИЈА БРАНКА ПЕЈИЋА** поднела је Марија Вранић-Игњачевић из Београда. Треће саопштење на III тему **РАД НА БИБЛИОГРАФИЈИ ЧАСОПИСА РАЗВИТАК ОД БРОЈА 1 – 200 (1961 – 1998.)** поднела је Кармен Гњеч-Мијовић из Зајечара. **РАД НА КАТАЛОГУ СТАРЕ И РЕТКЕ КЊИГЕ У НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ "ИЛИЈА М. ПЕТРОВИЋ" ПОЖАРЕВАЦ, свеска I, II – 1774 – 1918.** поднела је Татјана Живковић, библиотекара из Пожаревца. Један од првих и редовних сарадника и учесника др Душан Мартиновић са Цетиња, библиограф Библиотеке Ђорђе Црнојевић поднео је саопштење **ЦРНОГОРСКА БИБЛИОГРАФИЈА 1494 – 1994. КРИТЕРИЈИ, ОПСЕГ И РЕАЛИЗАЦИЈА**.

Мр Светлана Мирчов и мр Борјанка Трајковић израдили су саопштење **БИБЛИОТЕКАРИ ВЕЛИКИХ БИБЛИОТЕКА У СВЕТЛУ СРПСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ, КЊИГЕ 1868 – 1944.** Саопштење је изложила мр Борјанка Трајковић, начелник Библиографског одељења Народне библиотеке Србије. Бранка Ногић и Бојана Јевтић, такође заједничким радом у Народној библиотеци Србије, урадиле су рад **ЗМАЈ У МОНОГРАФИЈАМА ДРУГИХ АУТОРА ПРЕМА СРПСКОЈ БИБЛИОГРАФИЈИ. КЊИГЕ 1868 – 1944. (свеска 8 – 10).** Марија Орбовић изложила је свој рад **ЧАЧАНСКА БИБЛИОГРАФИЈА КАО ДОПУНА СРПСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ.**

Душан Панковић, дугогодишњи просветни, библиотечки и библиографски радник и добитник Митровданске повеље за 1998. годину, поднео је саопштење **ДОПУНЕ И ПОПРАВКЕ НОВАКОВИЋЕВЕ СРПСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ ОБЈАВЉЕНЕ У ЛЕТОПИСУ МАТИЦЕ СРПСКЕ.** Последње излагање на III тему био је рад мр Гордане Стокић **БИБЛИОГРАФИЈА РАДОВА БОЖИДАРА ЈОКСИМОВИЋА.**

Током паузе библиотечки и библиографски радници у врло пријатној атмосфери разменили су утиске, јер оволики број (око 50) стручних радника из разних градова наше земље (Београда, Новог Сада, Крушевца, Чачка, Пожаревца, Зајечара ...) ретко има прилику за слична

окупљања, па је то и начин да једни друге упознају и размене стручна искуства.

За IV тему **ПРИКАЗ НОВИХ ИЗДАЊА ИЗ ОБЛАСТИ БИБЛИОГРАФИЈЕ, ПРЕДЛОЗИ И ПОЛЕМИКЕ** први на Програму био је Славољуб Гацовић, библиограф из Зајечара, али је из оправданих разлога одсуствовао и послао свој рад да се уврсти за штампање Зборника. **СРОДНИ КАТАЛОГ ЋИРИЛИЦОМ ШТАМПЕНИХ КЊИГА XV – XVII ВЕКА НА НЕМАЧКОМ ЈЕЗИКУ Ј. Ј. НЕМИРОВСКОГ** било је саопштење Душице Грбић, библиографа из Библиотеке Матице српске. Милица Инђић, библиограф Библиотеке САНУ изложила је своја истраживања у раду **ФРАНЦУСКА БИБЛИОГРАФИЈА О СРПСКОЈ И ХРВАТСКОЈ ПОЕЗИЈИ /МИХАЈЛО Б. ПАВЛОВИЋ И ДУШАН А. ЈАЊИЋ – БЕОГРАД : СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ, 1955. ПРИКАЗ/.**

др Александра Вранеш, Ратко Чолаковић и мр Мирјана Брколић

Марија Јованцаи, библиограф Библиотеке Матице српске, изложила је **ПРИКАЗ ДВА ЗНАЧАЈНА ДЕЛА ВИДЕ ЗАРЕМСКИ**. Саопштење **МЕЂУНАРОДНЕ ТЕКУЋЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНИХ НАУКА** (заступљеност југословенске научне литературе) поднела је Јована Павковић, библиограф Библиотеке САНУ. **ПРИКАЗ КЊИГЕ СРПСКА БИБЛИОГРАФИЈА У ПЕРИОДИЦИ 1766 – 1941. ПРОФ. ДР АЛЕКСАНДРЕ ВРАНЕШ**, изложио је Душан Панковић.

Проф. др Десанка Стаматовић није присуствовала Сусретима, али је вољна да њен рад буде уврштен у Зборник. Љиљана Станковић, виши библиотекар, и Бранка Ногић, виши библиограф, заједнички су радиле и истраживале и направиле саопштење **БИБЛИОГРАФИЈА УРОША ЦОНИЋА ПРВОГ УПРАВНИКА УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ**. Виши библиотекари Снежана Смрчник и Љиљана Станковић, такође заједничким радом, урадиле су саопштење **О БИБЛИОГРАФИЈИ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ И УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ**. Након саопштења је уследила дискусија која се углавном водила око обимности Програма и радова. Наиме, за оволики број радова и излагача потребно је да Сусрети трају и у послеподневним часовима, или да се организује у два радна дана.

Снежана Лађиновић, библиотекар
Библиотека "Глигорије Возаревић"
Сремска Митровица

ПОДРУЖНИЦА БИБЛИОТЕЧКИХ РАДНИКА СРЕМА

Срем је одвајкада био извориште градитељства, уметности, лепе писане и казане речи. Од манастира из 15-ог века и иконостаса из 18-ог до вредне књиге из 19-ог века и прве српске читаонице, па све до данас, трагови културне прошлости на овим просторима, незаобилазни су. У њима, посебно место по свом просветитељском значају имају народне књижнице "где ће се читати књиге, часописи и листови, али и места где ће се одржавати беседе, предавања, вечери посвећене личностима и догађајима".

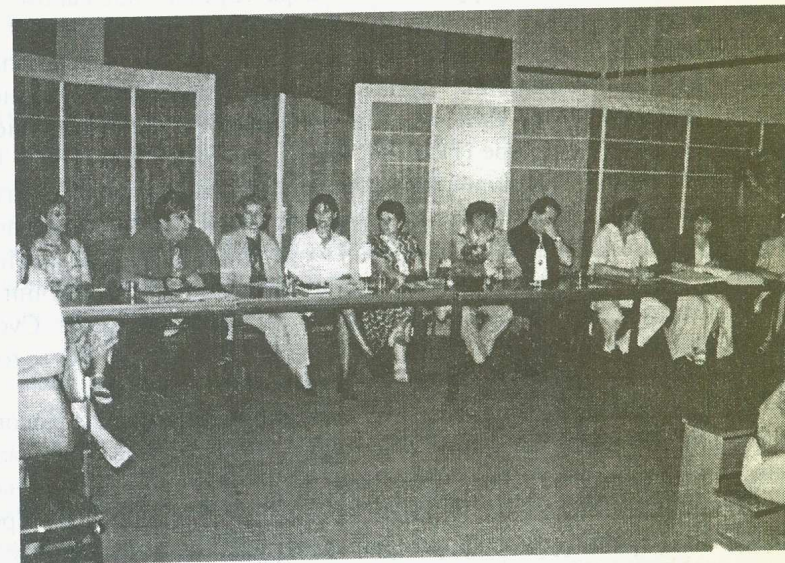
Данас у Срему ради седам народних библиотека у којима је запослено 156 библиотечких радника. Они имају "свету дужност да чувају, обрађују и дају на коришћење књигу" и да разноврсним облицима популаришу библиотечки материјал и подстичу интерес за књигу и читање.

Али, оно што библиотекарима Срема даје посебност, оно што их издваја и што је свакако њихов печат, јесте управо традиција дружења и окупљања, јесте њихова потреба да својој професији одрже углед и значај, не само популаришући књигу, него и обједињујући и решавајући стручна и статусна питања.

Готово континуирано, у почетку једном годишње, а већ дуже време и два пута у години, окупљање сремских библиотекара траје скоро 40 година. Признаћете, импозантна цифра традиционално срдачног дружења људи који припадају професији, некада можда и поштованој и уважаваној у широким друштвеним оквирима, данас, нажалост, деградираној и маргинализованој.

Званичан податак о оснивању Подружнице указује на 1972. годину. Међутим, сремски библиотекар су се већ добрих 10 година пре тога, тачније поводом прославе 120-годишњице најстарије читаонице у Срба – Српске читаонице и књижнице у Иригу, дружили, разговарали и

договарали о неким стручним питањима и темама у вези са библиотекарством.

Оснивањем Друштва библиотекара Војводине 1972. године, као његов сегмент издвајају се Основне организације библиотечких радника за Срем, Банат и Бачку и поред већ поменутог саборовања, сремски библиотекар, осим што прате и присуствују саветовањима која организује Друштво библиотекара Војводине и сами пројектују стручне семинаре, конкретно везане за рад и развој окружних библиотека.

Некако у том периоду, почетком осамдесетих година, ствара се потреба за раздвајањем саборског, свечарског окупљања од стручно профилисаних тема и програма, везаних за развој и унапређење библиотечке делатности. Према Статуту библиотечких радника Војводине из 1986. године, Основне организације библиотечких радника термилошки постају Подружнице.

Подружница библиотечких радника Срема поред Сабора, семинара и стручних састанака, добија и нови облик евалуације свога рада, годишњу Скупштину односно Конференцију, која се сваке године, с пролећа, одржава у другој сремској библиотеци, што заправо значи да је свака библиотека домаћин сваке шесте, односно седме године.

Временом се осетила потреба да се међу сремским библиотекарима афирмишу стручност, прегалаштво и изузетна ангажованост. На XX Сабору библиотекара Срема, одржаном 1982. године, први пут је уручена Годишња награда "Доситеј Обрадовић", коју додељује Подружница библиотечких радника Срема. Прва награда додељена је Зори Весковић, дугогодишњем управнику Библиотеке "Глигорије Возаревић" из Сремске Митровице и Народној библиотеци "Доситеј Обрадовић" из Старе Пазове.

Дугогодишњи предани рад др Георгија Михаиловића на изради српске библиографије 18. века и значај тог дела за библиотекарство уопште, били су подстицај за организовање сусрета библиографа у Инђији 1983. године, који трају до данас и представљају јединствени научни скуп у оквиру делатности народних библиотека. У почетку су се Сусрети одржавали сваке године, касније бијенално, и до данас је 70 аутора у Зборницима објавило 150 радова стручног и научног карактера.

Обједињавањем Друштва библиотекара Војводине, Косова и Србије у једно, Друштво библиотекара Србије, 1992. године, Подружница за Срем, на основу Статута Друштва, наставља своје деловање са седиштем у Библиотеци "Глигорије Возаревић", матичној за цео Срем и своју прву Конференцију новоформирана Подружница одржала је у мају 1994. године у Старој Пазови.

На Конференцији одржаној 1997. године у Инђији, односно у огранку Библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Бешки, представљен је логотип Подружнице. Књига као симбол библиотеке, а библиотека као памћење света и винова лоза коју је римски цар Проб, давне 278. године, засадио на сунчане обронке Фрушке горе, јесу два архетипа културе живљења на овим просторима: један говори о здравим менталним, а други о здравим физиолошким навикама овог миљеа. Почасни чланови Подружнице том приликом постали су један број управника библиотека, као и наших колега, библиотекара, из Београда, Новог Сада, Шапца, Лазаревца, истичући се несебичним залагањем и помоћи у решавању неких стручних или пак општих питања, са којима су се сремски библиотекарски сусретали, но, пре свега, неговањем срдачних и присних односа са сремским библиотекама.

У периоду између два броја *Годишњака библиотека Срема*, односно од 1997. године до 2002. године, домаћин Годишњих конференција биле су следеће сремске библиотеке:

1997. године – Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, односно огранак у Бешки

Тема Конференције била је *Маркетинг и менаџмент у библиотекама*, а предавање "Увођење метода маркетинга и анимације у библиотеке" одржала је проф. др Милена Драгичевић-Шешић.

Анализу рада Народних библиотека у Срему у периоду од 1992. до 1996. године, као и Извештај о раду Подружнице, поднела је Весна Петровић, руководилац матичне службе Библиотеке "Глигорије Возаревић", Извештај о 33. Сабору библиотекара Срема поднела је Весна Ћосић, управник Српске читаонице у Иригу, а о десетим "Сусретима библиографа у спомен др Георгија Михаиловића" говорио је Симо Поткоњак, тадашњи управник Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији.

1998. године – Библиотека Дома културе у Пећинцима

На овој Конференцији акценат је стављен на *Серијске публикације*, а присутни су саслушали следећа саопштења:

1. *Серијске публикације у народним библиотекама*, излагање Бранке Булатовић, начелника одељења за периодiku Народне библиотеке Србије;

2. *Збирка часописа и новина у Библиотеци Матице српске*, излагање Радована Мићића, вишег библиотекара Библиотеке Матице српске;

3. *Периодика у Народној библиотеци "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови*, саопштење Богданке Маринковић Гајин, библиотекара НБ "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови.

Извештај о раду Подружнице у 1997. години као и Програм рада Подружнице за 1998. годину поднела је Снежана Лађиновић, председник Подружнице библиотекара Срема, а Извештај о 34. Сабору библиотекара Срема у Иригу, Весна Ћосић, управник Српске читаонице у Иригу.

1999. године – Градска библиотека у Руми

Тема Конференције биле су *Завичајне збирке*, а свој рад "Улога завичајне збирке и завичајних библиографија у културном миљеу Срема" изложила је проф. др Александра Вранеш.

Уобичајено су поднети Извештај о раду Подружнице у претходном периоду, Извештај о 35. Сабору библиотекара Срема, а Извештај о 11. Сусрету библиографа "У спомен др Георгија

Михаиловића" поднела је Весна Степановић, управник Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији.

2000. године – Библиотека "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици

Тема Конференције била је Библиотека на Интернету и Интернет у библиотекама. Мирко Марковић, библиотекар Библиотеке "Ђорђе Јовановић" у Београду, изложио је свој рад "Комерцијална примена Интернета у библиотекама позајмног типа". Извештај о раду Подружнице у 1999. години и Програм рада за 2000. годину саопштила је Снежана Лађиновић, Извештај о 36. Сабору библиотекара Срема, Весна Ћосић, а "О новој свесци Зборника радова са Сусрета библиографа у спомен др Георгија Михаиловића" говорила је Весна Степановић. Ово дружење сремских библиотекара било је у знаку изложбе "Библиотеке у Срему у 20. веку", коју је припремила Библиотека "Глигорије Возаревић".

2001. године – Народна библиотека "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови

Тема Конференције је била Место књиге у односу на друге медије. Др Ратко Божовић, редовни професор факултета политичких наука у Београду је излагао "О књизи на раскршћу"; Драган Миховић, главни уредник Првог програма радио Београда направио је паралелу "Књига и масмедији", а "О културној делатности у библиотекама Срема" говорила је Весна Петровић, библиотекар саветник Библиотеке "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици. Поднети су Извештај о раду Подружнице у претходном периоду и Извештај о 37. Сабору библиотекара Срема и усвојен је Програм рада за Подружнице за наредни период.

Значај оваквих скупова, а нарочито излагања и саопштења која се на њима презентују, велики је не само за едукацију сремских библиотекара него и за развој и унапређење целокупног српског библиотекарства. Различита искуства пронашла су своју примену у многим библиотекама Срема.

Весна Степановић, библиотекар
Народна библиотека
"Др Ђорђе Натошевић"
Инђија

12. СУСРЕТИ БИБЛИОГРАФА У СПОМЕН ДР ГЕОРГИЈА МИХАИЛОВИЋА

У Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији 17. новембра 2000. године одржан је Научни скуп "Сусрети библиографа у спомен др Георгија Михаиловића". Скуп је отворила Весна Степановић, директор библиотеке, а учеснике је поздравио председник СО Горан Јешић. Затим је о добитнику Митровданске повеље говорила проф. др Десанка Стаматовић.

Скуп је одао дужно поштовање онима који су завршили свој живот и своје дело кроз излагање академика Мирослава Пантића – *Митру Пешикану*, кроз сећање Олгице Момчиловић – *Вери Сечански*, и записе мр Светлане Мирчов и мр Борјанке Трајковић – *Славку Леовицу*.

Прилози из историје српске и црногорске библиографије су били прва тема скупа. На ову тему говорили су:

1. Силвија Ђурић : Српска текућа библиографија
2. Лазар Чурчић : Штампарија браће Убавића у Горажду у Босни и Трговишту у Румунији 1519-1545. у библиографији
3. Мр Мирјана Брковић : Српске књиге штампане у Венецији у 18. и 19. веку.
4. Проф. др Александра Вранеш : Библиографски записи сачувани у Архиву Србије
5. Кармен Гњечић-Мијовић : Три значајне личности рођене у другој половини 19. века у Зајечару
6. Марија Јованцаи : Библиографије у издањима Матице српске
7. Проф. др Војислав Максимовић : Поглед на библиографски рад Ђорђа Пејановића
8. Марија Чука : "Скривена" завичајна библиографска грађа – штампа у штампи

У другом делу Скупа под називом *Прилози, прикази и полемике* учествовали су:

1. Соња Вельковић: Приказ досадашње грађе за завичајну библиографију Крушевца
2. Мр Славољуб Гацковић: Библиографија Анке Лаловић
3. Гордана Ђилас: Библиографија Милана Коњовића Виде Зеремски
4. Татјана Живковић: Млађен Владимировић, први пожаревачки библиограф
5. Милена Марковић: Атанас Јовановић у светлу библиографије о њему
6. Снежана Ненезић: Стојан М. Протић библиотекар Народне библиотеке у Београду (Прилози за библиографију)
7. Јоана Павковић: Европска библиографија у славистичким и источноевропским студијама

И овогодишњи 12. "Сусрети" и кроз саопштења и кроз размену искустава допринели су афирмацији библиографског рада као извора информација и осветлили место и улогу библиографије са историјског и националног аспекта.

Златко Пашко, виши библиотекар
Народна библиотека "Доситеј Обрадовић"
Стара Пазова

НЕПОДЕСНО ПРЕЗИМЕ ЧИКОШ

Интересовање за старије писце мог завичаја, Срема, довело ме је до имена Владислав Чикош. Реч је о књижевнику рођеном у Војки 1805. године у официрској породици, студирао и завршио права у Кежмарку, веома плодан сарадник "Летописа Матице српске" у периоду 1827-1833. године, написао и један роман под насловом "Због љубави помирење или Строимир и Љубисава", на народном језику, штампан у Бечу 1833. године.

Личност чије име можемо пронаћи само у ретким антологијама наше старе књижевности и огледима из историје српске књижевности 19. века ипак крије једну енигму: шта се догодило са Чикошем после 1833. године, да ли је почео да објављује под измењеним презименом Стојадиновић? Тада би нам био познат и други део његове биографије. Од 1834. он ступа у чиновничку службу код кнеза Милоша у Крагујевцу, објављује прилоге у Давидовићевом "Забавнику" за 1835. годину, постаје главни уредник "Новина србских" (1838-1841.) где објављује прве позоришне критике, као правник учествује у изради првих закона Кнежевине Србије, и као круна свега, 1842. године постаје један од првих чланова Друштва српске словесности, данас Српске академије наука и уметности. Умро је у Београду 18. фебруара 1844. године.

"Сремске новине" у фебруару и марту 1996. године објавиле су фељтон у пет наставака из пера Анђелка Ердељанина, познатог писца родом из Војке, о збирци која је настала поводом презимена Чикош. Читалац фељтона могао се подробно обавестити о свим произвољностима које, на пример, налазимо у лексиконима југословенских писаца, али је главно питање остало неразјашњено: шта се догодило с овим писцем после 1833. године? Има ли доказа, како тврди Младен Лесковац у "Антологији старије српске поезије" и напоменама о песницима, да је он у Србији променио презиме, тј. изоставио Чикош, а по наредби кнеза Милоша, узео презиме Стојадиновић?

Писац фељтона ватрено заступа тезу да се ради о два песника, што поткрепљује кратком упоредном анализом њихових писама. Све то објављује угледни "Зборник Матице српске за књижевност и језик" у броју 43/1/1995., такође и као сепарат на десетак страница.

У мом реаговању на фељтон, које су "Сремске новине" такође објавиле, навео сам више проверених извора који говоре у прилог тврдњи Младена Лесковца.

Стојан Новаковић у "Српској библиографији за новију књижевност" из 1869. године упућује са презимена Чикош на презиме Стојадиновић. Три библиографске јединице имају у одредници презиме Чикош, остале четири презиме Стојадиновић. Овде имамо и потврду да је "Новине српске" уређивао Владислав Стојадиновић све до 1841. године, када га на том месту мења Милош Поповић. Писац књижевно-биографских студија и портрета Ђорђе Рајковић, у "Летопису Матице српске" 1875. године бележи: "Чикош, доцније Стојадиновић". Светислав Шумаревић у књизи "Штампа у Срба до 1839." наводи његово име са два презимена, као трећег по реду уредника "Новина србских".

Захваљујући истраживању и љубазности Гордане Вучковић из Завичајног одељења Народне библиотеке "Вук Караџић" у Крагујевцу, дошли смо до драгоцених података из књиге Мите Петровића "Финансије и установе обновљене Србије" из 1897. године. У њој се каже и ово: кнез Милош се, да би добио за свога секретара образованог човека, као и доброг наставника својој деци, обратио 20. септембра 1833. године Григорију Гершићу, директору Карловачке гимназије, да му кога од тамошњих професора или образованих људи препоручи. На ово је Гершић писмом од 21. октобра одговорио:

Ја се особито радујем, да сад свету ову, и мени најпријатнију дужност, колико је у мојој власти, испунити, и ове Србе за поменућу намеру у понизности предложити могу...

У тексту који следи он препоручује: Јакова Живановића, будућег кнежевог секретара, Мојсила Гавриловића, Стевана Марковића и: *Владислава Чикоша, родом из Сланкамена, места такођер милитарског, сина официрског, више науке похвално свршившег, човека од сваке стране, и у свакој добродетељи примерног, и одабраног, који славенски добро разуме, и србски, латински и немачки лепо и говори и пише, и зрео и здрав разум има.*

Гершић писмо завршава речима:

Ја све ове Србе лично познајем, и смем их високој Светлости Вашој милости и покровитељству смирено препоручити...

Од ових препоручених лица, кнез је изабрао и одмах позвао Живановића, Гавриловића и Марковића; Чикоша није хтео, због неподесног презимена!

Ова тројица су прешла у Србију крајем 1833. године. Идуће, 1834. године је позвао и Чикоша, са замењеним презименом Стојадиновић (Ibid. стр. 520). Разлог што се помиње Сланкамен уместо Војке у томе је што Чикошев отац Јован, граничарски официр, у том месту службује. Гершић је вероватно из причања нашег песника погрешно закључио да је он родом из Сланкамена.

Међу бројним причама и анегдотама из Милошевог живота, срећу се и цртице о поменутој тројници, али нисмо пронашли ни једну о Владиславу Стојадиновићу. Познато је да је кнез уживао у томе да блиским сарадницима даје надимке које су они морали стоички подносити.

Шта је могло засметати "његовој Светлости" у презимену Чикош, можемо само да нагађамо. Реч потиче из мађарског језика и означава коњушара, човека који у пустари чува коње. Можда је презиме подсетило кнеза на глагол чикати, па се уплашио да га Владислав не изазове на неки мегдан по питању писмености? Било како било, Владислав је одлучио да подели судбину такозваних "немачкара" у служби кнеза Милоша, које овај никако није волео, али су му били преко потребни у обављању државничких послова.

Драгоцену тротомно дело Мите Петровића сматрамо за ваљан доказ о промени презимена. Признато је у научном свету као извор великог броја проверених и документованих података, које је овај марљиви архивски радник прикупљао служећи се грађом нама недоступном. Радош Љушић ће, пишући своју докторску дисертацију *Кнежевина Србија 1830-1839*, објављеној у издању САНУ 1986. године, управо о том делу изнети овакво мишљење:

Обзиром на празнине у архивској грађи, као и на то да су се многи битни догађаји одвијали у четири ока ("главна ствар ишла је устмено"), и данас су Финансије... М.Петровића незаобилазне за све истраживаче прве владавине кнеза Милоша.

Задржимо се још мало на поменутој дисертацији која се бави устројством правосудног система у Србији тог доба. Незадовољан радом старе законодавне комисије, кнез је у марту 1834. године основао нову "законопоправитељну комисију" која је добила налог да изостави све што је (по Милошевом мишљењу) било сувишно, да поједностави текст закона узимајући у обзир више аустријске него француске моделе. Комисију су

сачињавали: Стефан Радичевић, правник из Новог Сада, Лазар Тодоровић, Јанићије Ђурић, Лаза Зубан и Владислав Стојадиновић. До јесени Радичевић је преуредио полицијски и кривични законик. Каква је у томе била улога В. Стојадиновића (Чикоша), свршеног студента права, не знамо, али је његово познавање немачког могло бити на прави начин искоришћено. Као нови члан кнежеве канцеларије он тек што је био постављен на место писара са платом од 2.500 гроша.

У истом делу у одељку о културним приликама, Р.Љушић се осврће на улогу *Новина србских* и каже да је до кнежевог напуштања Србије уредник био Владислав Стојадиновић, али да су новине тада изгубиле обележје политичког листа, а самим тим и углед на читаоце. Премештањем штампарије од јуна 1835. године излазе у Београду. Убрзо, 1837. године, донета је уредба по којој су сви чиновници, све установе, кафане, имућнији манастири и свештеници, били обавезни да држе новине. Оне су излазиле једном недељно (суботом) и доносиле вести, указе, књижевне новости. Године 1837. било је свега 150 претплатника, али је зато исте године укинута забрана њиховог растурања по Аустрији. Али, кнез је строго прописивао све што не треба објављивати! У таквим условима, ако није желео да га задеси судбина претходних уредника, В. Стојадиновић није могао постићи много. Сличне ставове заступају и други проучаваоци историје новинарства у нас, на пример Михаило Бјелица у делу: *Политичка штампа у Србији*.

ЧИКОШ И СТЕРИЈА НА ИСТОМ ЗАДАТКУ

У рубрици Одједи и реаговања јавио се писац фељтона (и чланка у *Зборнику Матице српске за књижевност и језик* 1/1995.) Анђелко Ердељанин и пред читаоцима *Сремских новина* изјавио: "Ја и даље верујем да Чикош није Стојадиновић, да су то две личности...", што је захтевало наставак полемике у следећим бројевима овог листа.

У жељи да што боље осветлимо живот и дело нашег јунака задржаћемо се на области Чикошевог рада коју је господин Анђелко Ердељанин само једном реченицом поменуо у свом фељтону; у питању је рад везан за прво позориште у Београду, чувени Театар на Ђумруку.

Оснивач театра, уметнички управник и редитељ био је Атанасије Николић, а драматург и уметнички саветник Јован Стерија Поповић. Од новембра 1841. до фебруара 1842. године приказано је готово 60 представа, а један од првих хроничара, рецензента и позоришних

критичара био је Владислав Стојадиновић. Тако су се, после више од деценије, два бивша студента "маџарских права" из словачког градића Кежмарка, Чикош и Стерија, нашли на истом задатку. Овог пута у Србији, где им је заједничка жеља да обезбеде уважавање и статус театра.

Владислав је уз Стерију био најактивнији рецензент у *Новинама србским*, нарочито у 1842. години. Као ранији уредних истих новина, приказивао је Стеријине комаде доста исцрпно и врло повољно. Занимљив је његов приказ драме *Светислав и Милева* објављен у *Додатку србским новинама* бр. 14, где упозорава публику на особеност позоришне уметности:

Театар је био дупке пун зрителима, који су са пуним задовољством представленије ово гледали, изузимајући неке, који су раније печатано сочиненије ово читали, и готово га наизуст знају, па су у томе нешто примечавали што је ово или оно из печатаног дела изостављено. Но овде би им имао приметити, да је друго писати театарлно сочиненије за само представленије, а друго за печатњу и читајући публикум.

За Стојадиновића је театар школа у којој се изобличују пороци, а врлине награђују, што је схватање ондашњих образованих људи и љубитеља ове уметности.

Што се зрителиа тиче, то се рећи може да они по већој части задовољни из Театра кућама својим одлазе. Наравна ствар, придодати се мора, да се између њих и онакови налазе, који се, по гдикоју шалу или израженије криво молкујући или на себе узимајући, мргоде и луте, али шта да им се чини ? Татра је то цел, да се људима добродетели и пороци представљају, како би они у животу своје добродетели подражавали а порока се гнушали и клонили се. Сваком се у свачему угодити не може, у коме је пчела за клобуком, онај се и сам сећа...

Стојадиновић (Чикош) познаје законитости позоришта, али пише језиком са много речи, облика и реченичних конструкција у духу славеносрбског. Тако се тада писало, по цензурним правилима, па се и стил заплитао. Између његовог начина писања и захтева у критици понекад уочавамо несклад: неколико пута тражи од глумаца правилан језик и говор на сцени! Први је у оно време захтевао психолошко продубљивање ликова и учење улога напамет. Ипак, према аматерима је благ. Глумом су се највише бавили службеници државних канцеларија, што је и он био. За њих Чикош каже: *Они вообште сви добро играју*. Хвали их зато што играју, а дотад никад нису видели позоришта. Али је зато врло строг када је публика у питању:

Што се зритеља тиче имамо иј, кад онакови који дођу да иј је више на броју, на после представленије слабо и мотре, него се разговарају, друге разговором својим узнемирују...

О књижевном лику Стеријином излишно је овде говорити. Чикош ће, као и многи књижевници тог доба, остати у његовој сенци, али је можда био сведок Стеријиног сазревања као комедиографа у тишини Кежмарка, на обронцима планина Татре. Тамо ће геније српске драме написати многа дела, која ће светлост позорнице угледати много касније. У Кежмарку је била Стеријина књижевна радионица што је Чикошу било познато, јер ће поводом премијере *Покондирене тикве* марта 1842. године у рецензији изразити жаљење што комедија није раније доживела извођење: **... штета је у томе што је г. Сочинитељ дело ово раније писао, и што оно овде духу народа нашег није сасвим соотствено...**

Стерија је много чинио на пољу просвете, што је мање познат део његовог рада. Од 1842. године обављаће дужност начелника Министарства просвете, на ком ће положају остати све до 1848. године, што довољно сведочи о угледу који је уживао. Дакле, био је претпостављени Владиславу Стојадиновићу, који је априла 1841. године примио нову дужност у истом Министарству, те су се и овде њихови животни путеви укрстили. Опсежна хроника Стеријиног живота из пера Милана Токина садржи и податак о датуму смрти Владислава Стојадиновића (Чикоша). Умро је 18. фебруара 1844. године и тада је Стерија морао да потражи нову личност која ће у Министарству заузети упражњено место.

Историчар позоришта у Срба Боривоје С. Стојковић у својим радовима износи још један податак важан за биографију В. Стојадиновића. Изгледа да је извесно време провео у Немачкој (?) и тамо гледао позоришне представе. Зато не изненађује што његово име налазимо као преводиоца веселе игре с немачког језика. Управа Театра на Ђумруку одмах по оснивању позвала је глумце, писце и преводиоце да пошаљу позоришна дела. Одазвао се Стојадиновић преводом једночинке *Удовац и удовица или верност до гроба*, од Франца Холбајна. Представа је изведена 14. маја 1842. године, истог дана кад и Стеријина *Симпатија и антипатија* на истој сцени. Занимљива је судбина рукописа овог превода. Он се данас (вероватно?) чува у рукописном одељењу Свеучилишне књижнице у Загребу, под бројем Р-6440/47, јер је дат на реверс загребачком глумцу Томи Исаковићу када је Театар престао с радом. У Београду је остао само поменути реверс – списак позајмљених дела.

Можда је овај превод и извођен негде у Хрватској, али о томе података немамо.

Видели смо да Владислав Стојадиновић воли природност и реалистичност у игри глумаца. Тако је дошло до прве јавне позоришне "кавге", полемике. Он је оштро критиковао комад дилетанта Марка Карамате који је радио као "канцелиста" и написао *Пријатељство и љубав*, "војену жалостну игру у три дејствија, оригинално сочиненије", такође изведено у Театру на Ђумруку. После премијере рецензент В. Стојадиновић неповољно је приказао дело. Замерио је: **...што су се скоро сви, до једног двоице ли, поубијали и ово или оно што сами собом или од другог, оружејем или отровом.** На крају је изразио сумњу у оригиналност дела, јер писац даје лицима страна и српска имена, а овамо се вели да је **оригинално сочиненије.**

Карамата се осетио тешко повређен у сујети списатеља и дворског канцелисте, бранио се тврдњом да на позорници треба "добродетељ награђену и порок кажњен представљати", те је зато и дошло до правог покоља на сцени.

И сада, једно изненађење: *Летопис Матице српске* у свесци за децембар 1951. године и још два броја поприште је полемике (каква случајност) о личности нашег првог позоришног критичара. Публициста и књижевник Живко Милићевић, баш као и А. Ердељанин (поново случајност?) анализира књижевни стил В. Стојадиновића и заступа тезу да се иза тог потписа крије нико други до- Стерија Поповић. Јер, забога, немогуће је да један чиновник покаже тако завидно познавање позоришта!

Је ли тај Стојадиновић уопште писац? И ако је писац, шта је све написао?

У септембарском броју 1952. године објављено је реаговање др Милана П. Костића који разложно побија ову тврдњу, али се у наредном броју поново јавља Ж. Милићевић и оштрим, бритким тоном од ког се и редакција морала оградити, остаје при своме. Њега збуњује "изненађујућа обавештеност" о настанку и свим изменама насталих за време проба појединих Стеријиних комада, тј. чињеница да критичар савршено познаје рад драматичара Стерије, што је читаоцима нашег прилога лако објаснити ако прихватају да је Владислав Чикош, бивши Стеријин друг из студентских дана, писац тих критика.

Најзад, у Архиву САНУ чува се Протокол Друштва србске словесности где је и записник са седнице од 11. јуна 1842. године. Тада је за редовног члана Друштва, под бројем један, примљен Владислав Стојадиновић, "столоничалник Књажества србског, из уваженија рада у

књижевству србском". То се ипак не може тумачити једино чиновничком подобношћу, како сматра Ж. Милићевић, нити се све што је овај песник и критичар потписивао као Стојадиновић може потпуно занемарити, како тврди А. Ердељанин.

Значај Театра на Ђумруку непроцењив је за историју српског позоришта. По први пут се у Београду шири круг грађанске публике која ће постати свесна да без позоришта живот више није исти, да сцена представља важан симбол престоничког живота, националне културе и повезаности са светом. То је период када почињу да се воде расправе о репертоару, формира се позоришна библиотека и говори о подизању зграде позоришта. Драго нам је да у свему томе можемо уочити пионирски рад скромног човека родом из Војке, малог места у Срему.

Можда се решење загонетке о његовом лику налази у неком архиву, можда га крије наизглед неважна белешка на маргини књига које је читао? Народна библиотека Србије поседује примерак Чикошевог романа као и једну његову оду, Књижница србска у Пожуну још 1843. године такође је имала у фонду исти роман, већ знамо да се два наслова чувају у фонду раритета Библиотеке Матице српске у Новом Саду. Искусно око графолога могло би упоредити рукописе из Свеучилишне књижнице у Загребу и рукопис Чикошеве посвете на унутрашњој страници његовог примерка *Данице* за 1829. годину, који је поклатио библиотеци Словачког друштва у Кежмарку?

Када на крају сложимо делове мозаика искрснуће пред нама портрет скромног, образованог човека, правника по струци, са развијеним смислом за поетско стваралаштво, познаваоца драмске књижевности, љубитеља позоришне уметности, новинара по невољи, који учествује у свим великим предузећима свог доба. Прерана смрт онемогућила га је да остави још упечатљивији траг у српској култури XIX века. Без обзира на коначан одговор по питању његовог идентитета, жеља нам је била да се о Владиславу Стојадиновићу (Чикошу) чује и пише, јер није једини био злехуде судбине, многи заслужни мужеви тог доба пали су у заборав.

Насловна страна романа «Строимир и Љубисава» из 1833. године

ЗБОГЪ ЛЮБОВИ ПОМИРЕНІЕ

или
СТРОИМИРЪ И ЛЮБИСАВА

Романтическа повѣсть изъ седамнајстогѣ
вѣка на простомъ Сербскомъ Диалекту

сочинѣна

ВЛАДИСЛАВОМЪ ЧИКОШЕМЪ.

Трошномъ Конст. Краулицѣ, избраномъ Трајдан-
цима и книгопродавца у Новомъ Саду.

У БЕЧУ,

у Типографіи Конгрегаціе Мехитариста

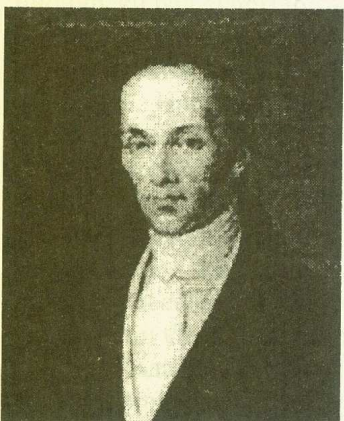
1833.

Светислав Ненадовић, књижевник
Шид

ЗЕМЉА ПЛАЧЕ, НЕБО СЕ РАДУЈЕ

Георгије Магарашевић и његово доба

Георгије Магарашевић

Пре двеста десет година у Адашевцима је рођен Георгије Магарашевић, једна од најмаркантнијих личности цвога времена. Био је велики културни занесењак, писац, филолог, историчар, уредник и оснивач "Летописа", часописа који и данас излази у Новом Саду, а који спада у ред најстаријих и најугледнијих литерарних ревија код нас.

Данас у Адашевцима, а и у Шиду, готово да и нема помена овом познатом културном раднику и потоњем угледном професору Српске православне велике гимназије у Новом Саду, као и ранијем професору Карловачке гимназије.

О Магарашевићу је доста писано, а понајвише су се временом и Магарашевићевим стваралачким делом бавили Ђорђе Живановић и Васа Стајић у свом обимном монографском делу "Српска православна Велика гимназија у Новом Саду".

Из тих извора и потичу подаци о Магарашевићевој најранијој младости и његовом "путешествију" кроз живот у борби за "правоснажје" историјских чињеница и "обстојност србског језика" у јаком германском културном и идејном окружењу.

Магарашевић је рођен у Адашевцима 10/22. септембра 1792. године од оца Лазара Берковића, пароха и мајке Јованке. Породица Магарашевић доселила се највероватније из Македоније и то за време велике сеобе под Арсенијем Чарнојевићем. У младости Магарашевић је био веома виспрен, волео је да чита, међутим уверење Магарашевићевих савременика и биографа било је недвосмислено. Магарашевић није био погодан за свештеника и то највише због свог слободоумља и темпераментног

карактера, који ипак није био својствен назорима православног свештеника у то време.

Двадесет петог октобра 1805. године тривијални учитељ у Адашевцима Франц Фазел издао је сведоштво о томе да је Георгије Магарашевић, син свештеников, од 3. новембра 1803. до 26. септембра 1805. године у његовој школи учио "немачки и нешто латинског читања, краснопис и правопис, рачун до сложеног правила тројног (Regeldetrie) и други део "DES LESEBUCHES FURLANSCHULEN", учио је превођење и диктадно писање сврсисходног текста, све то на тај начин да је из сваког од тих предмета био достојан похвале и награде, па је и у немачком говору показао успех довољан (ertraglich)".

После школовања у Адашевцима Магарашевић похађа гимназију у Карловцима, а по завршетку школе 1811. године уписао је филозофију на Пештанском универзитету. Већ 1813. године у Сентадреји предаје хуманитарне предмете, а вероватно се 1815. године сусрео са Вуком Караџићем, када је био у Шишатовцу код Лукијана Мушицког.

Магарашевић је био велики Вуков поборник, док су га дела Доситеја Обрадовића и народно песништво просто фасцинирали. Са 32 године већ је професор угледне Карловачке гимназије, где је са успехом радио и на оснивању карловачке библиотеке. Магарашевићеве године узлета и стваралачке зрелости су између 1819. и 1824. Тих година много путује и ствара своје најзначајније дело "Историја најважнији политички европејски прикљученија от вијенског мира 1809. до 1821. године". Крајем септембра или почетком октобра 1824. покреће "Летопис" који излази до данашњих дана.

Због својих напредних идеја, темперамента и родољубља Магарашевић се мало задржао у Карловцима на месту професора Карловачке гимназије. Неизвесности око његовог даљег деловања на пољу ширења вере и културе отклоњена је 11. новембра 1816. када је Магарашевић "с радостију торжемствено" уведен као предавач у трећем разреду у којем је сакупљено 17 ученика. Свакако да још тада нису били створени услови за оснивање и опстојност Новосадске гимназије.

После бројних перипетија са Угарском придворном канцеларијом која је имала извесне резерве према делу наставног програма који је требао да буде промовисан у Новосадској гимназији, 8. маја 1818. под председништвом митрополита Стратимировића и епископа Гедеона, једногласно је за директора Гимназије промовисан Павел Јозеф Шафарик која је 1819. уведена у регистар "потпуних оновременских гимназија" и радила је све до 12. јуна 1849. односно до дана бомбардовања Новог Сада.

Ова мала дигресија начињена је да би се схватило време у којем је Магарашевић дао свој пуни културни и образовни допринос. Већ на њеном самом почетку рада као редовни професор Магарашевић је у првом разреду човечности предавао историју света, археологију (митологију Грка и

Римљана, историју њихове уметности и књижевности), географију, етику и јестаственицу, а потом и реторику са хрестоматијом, логику и веронауку.

У Новосадској гимназији Магарашевић је радио преко 13 година, односно све до своје смрти 8/20. јануара 1830. године. О његовој смрти сачуване су две белешке у протоколу о заседањима професорског колегијума 4. марта 1830., где се каже да је Магарашевић "око Божића пао у тешку болест".

Магарашевић је, како је такође записано "верно служио младежи речју и списима, као што се трудио да културу рода књижевним радом унапреди - зато је његова смрт за овај завод жалосна, за пријатеље плачна, а бацила је у бригу све који су волели његову уљудност скочану с особитом ерудицијом..."

Други дан по смрти Магарашевић је сахрањен уз највише црквене почести уз опело Константина Маринковића, пароха и бившег екзоргатора гимназије, док је посмртно слово у гимназијској сали одржао професор Игњат Јовановић. Високо учени јурат Лазар Лазаревић некад ученик покојников, такође је на српском језику одржао говор у име "учеће младежи која оплакује најмилијег учитеља свог". Уз све ове посмртне почести великом адашеваком и српском просветитељу, треба истаћи да је о истом веома потресно посмртно слово одржао и Милош Светић, потоњи уредник "Летописа". На погребу је говорио и нотар Лазар Лазаревић, који је своје посмртно слово завршио речима: "Земља плаче, небо се радује".

*Ружица Станковић, библиотекар
Библиотека "Глигорије Возаревић"
Сремска Митровица*

СРЕМСКЕ НОВИНЕ О БИБЛИОТЕКАРСТВУ 1997.

- ЧИТАОНИЦА У ЗНАКУ ЈУБИЛЕЈА / Т. Бјелкић
19.2.1997, бр.1883, стр.7.

На Дан Читаонице у Иригу је уручена традиционална награда "Луча". Ове године то признање је добио пензионисани кустос Музеја града Новог Сада Живко Марковић.

- ПОРТРЕТ РАДОСЛАВА БРАТИЋА / З.Г.С.
26.2, бр.1884, стр.4.

Прво књижевно вече у овој години организовано у Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији било је посвећено књижевнику Радославу Брагићу.

О недавно из штампе изашлим књигама овог аутора "Шехерезадин љубавник" и "Зима у Херцеговини" говорили су др Мирољуб Јоковић и Симо Поткоњак, директор Библиотеке.

- СТЕВАН РАИЧКОВИЋ У БИБЛИОТЕЦИ / З.Г.С.
26.2, бр.1884, стр.6.

На књижевној вечери у Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији књигу Стевана Раичковића "Један могући живот" представио је књижевник Мирослав Максимовић, одломке су читали ученици Гимназије, док је академик Раичковић говорио своје стихове.

- ПОЧИЊЕ МИНИ САЈАМ КЊИГА / М. Граовац
5.3, бр.1885, стр.9.

Све југословенске издавачке куће биће заступљене на првом малом Сајму књига, који се одржава у Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици. Организатор овог Сајма је Библиотека "Жарко Зрењанин" из Зрењанина.

- НОВИ РАСПОРЕД ТАКМИЧЕЊА У КВИЗУ / М.Г.

5.3, бр.1885, стр.7.

Библиотека "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици организује литерарни квиз за основне школе "Свети Сава – светилник отачаства свога".

- ОДРЖАНА СМОТРА РЕЦИТАТОРА

5.3.1997, бр.1885, стр.7.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржана је 29. смотра рецитатора у организацији КПЗ општине.

- ПРОМОЦИЈА РОМАНА СИМЕ ПОТКОЊАКА / М.Г.

19.3, бр.1887, стр.7.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици 14. марта одржана је промоција романа "Марта и кузол" инђијског књижевника Симе Поткоњака. Књигу у издању београдске "Просвете" промовисаће Чедомир Мирковић и Милисав Савић.

- КУЋА ВОЈНОВИЋА БИБЛИОТЕЦИ / З.Г.С.

19.3, бр.1887, стр.7.

Очекује се да ће се на седници Извршног већа СО Инђија озваничити предлог да се кућа Војновића преда на управљање Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" која више година уназад чува заоставштину овог инђијског велепоседника.

- НАШЕ И СВАЧИЈЕ ТАЈНЕ / Д.П.

26.3, бр.1888, стр.5.

У сремскомитровачкој Библиотеци "Глигорије Возаревић" одржана је промоција прича под насловом "Прст судбине". Аутор збирке је митровчанка Сандра Ковачевић.

- СТИХОВИ ЗА ВЕЛИКЕ И МАЛЕ / З.Г.С.

26.3, бр.1888, стр.6.

Гости у Народној библиотеци у Инђији били су песници Тодор Бјелкић и Мошо Одловић.

- СУСРЕТ СРЕДЊИХ ШКОЛА / М.Г.

26.3, бр.1888, стр.7.

У оквиру сусрета средњих школа у Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици под називом "Час је ваш" представиће се Прехрамбено-шумарско-технолошка школа.

- СУСРЕТ СА АЛБАХАРИЈЕМ / М.Г.

2.4, бр.1889, стр.7.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржаће се књижевни сусрет са Давидом Албахаријем на коме ће бити присутан и Предраг Марковић уредник издавачке куће "Стубови културе".

- ЗАВРШНИЦА КВИЗА / М.Г.

2.4, бр.1889, стр.7.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржана је завршница литерарног квиза "Свети Сава – светилник отачаства свога". Победник овог квиза је школа из Мачванске Митровице.

- СКУП ОРИГАМИ МАЈСТОРА / М.Г.

2.4, бр.1889, стр.7.

У читаоници Библиотеке "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржала се промоција првих оригами мајстора у Југославији.

- БЛАГО НЕПРОЦЕЊИВЕ ВРЕДНОСТИ / Д.П.

9.4, бр.1890, стр.5.

Књига "Српски јерарси од 9. до 20. века" капитално дело епископа шумадијског др Саве Вуковића представљено је сремскомитровачкој публици у просторијама Библиотеке.

- ПИСАЦ СКЛОН ПОИГРАВАЊУ / З.Г.С.

23.4, бр.1892, стр.7.

Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић" из Инђије била је домаћин књижевне вечери посвећене Ђорђу Писареву и његовој књизи "Посленице из Новог Јерусалима".

- РУМА ДОМАЋИН ГОСТИМА ИЗ НИША / К.К.

23.4, бр.1892, стр. 8.

Градска библиотека у Руми била је домаћин двојци писаца из Ниша, Озимкић је промовисао свој роман "Дом", а Добривоје Лефтић своју збирку песама "Кап и ја".

- МАЂЕ ОГРАНАКА И ЧИТАЛАЦА / З.Г.С.

18.6, бр.1900, стр.4.

Годишња Скупштина Подружнице библиотекара Срема одржана је 13.6. у Бешки. Библиотечки радници су том приликом усвојили Извештај о раду у периоду 1992-1996. година, план рада за наредну годину и саслушали предавања о маркетингу и култури.

- ПРОМОЦИЈА "ШИДИНЕ" / Ј.З.

23.7, бр.1905, стр.7.

У сремскомитровачкој Библиотеци најављена је промоција шидског часописа, чији се други број недавно појавио пред читаоцима.

- СТАРТОВАО ЛЕТЊИ ПРОГРАМ / Ј.З.

6.8, бр.1906, стр.7.

У оквиру летњег програма Библиотека "Г. Возаревић" из Сремске Митровице, у Дечјем одељењу ће, током августа одржавати квиз у коме ће учествовати деца од пет до петнаест година.

- ПРИЧА ЈЕДНЕ МЛАДОСТИ / Ј.З.

24.9, бр.1914, стр.4.

15. септембра у сремскомитровачкој Библиотеци одржана је промоција новог романа "Анђела" Владимира Арсенијевића.

- ЕВРОПА СЕ ПРЕСЕЛИЛА У СРБИЈУ / Т.Б.

8.10, бр.1916, стр.6.

Одржан 36. Сабор библиотекара Срема, а добитници награде Доситеј Обрадовић су Весна Петровић, Ратко Чолаковић, Симо Поткоњак и Подручно одељење "Петар Петровић Његош" из Нове Пазове.

- ОГЛЕДАЛО РАДА БИБЛИОТЕКА СРЕМА / Д.П.

8.10, бр.1916, стр.7.

Из штампе је изашао први број Годишњака библиотека Срема (за 1996.) који су покренули Подружница библиотека Срема и сремскомитровачка Библиотека. Жеља издавача је да ово гласило постане својеврсно сведочанство о нашем времену и раду библиотека којих у Срему данас има више од 60.

- БЕЋАРСКИ ДИЈАЛОЗИ / К.К.

19.11, бр.1922, стр. 8.

Градска библиотека и Културни центар у Руми организовали су промоцију књиге "Кад бећари шором запевају" аутора Јасмине Вукмановић.

- СТОЈАНОВИЋ: РАСПЕВАНА АЗБУКА / Д.П.

19.11, бр.1922, стр.8.

У сремскомитровачкој библиотеци одржана је промоција песама за децу "Распевана азбука" Слободана Стојиновића.

- БЕЋКОВИЋ У БИБЛИОТЕЦИ

29.12, бр.1928, стр.7.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици представљена је нова збирка песама Горана Вид Лакића. Гост вечери био је Матија Бећковић.

1998.

- АФИРМАЦИЈА ЉУБАВИ РАДА И ПОРОДИЦЕ

14.1, бр.1930, стр.4.

Књига која говори о животу и раду академика проф. Милутина Стојковића "Неуморни Моравац" нашла се пред инђијском публиком 9. јануара.

- О БИБЛИОТЕЦИ "ЂОРЂЕ ЈОВАНОВИЋ"

11.2, бр.1934, стр.7.

Гост Библиотеке "Глигорије Возаревић" из Сремске Митровице, 11.2. биће Библиотека "Ђорђе Јовановић" из Београда.

- ПОСЛЕ "ПОТПАЉУБЉА" "АНЂЕЛА"

18.2, бр.1934, стр.10.

Својом другом књигом "Анђела" румској публици се представио Владимир Арсенијевић.

- ОТВОРЕНО НАУЧНО ОДЕЉЕЊЕ

25.2, бр.1936, стр.6.

У оквиру Народне библиотеке "Ђорђе Натошевић" у Инђији отворено је Научно одељење.

- СТИХОВИ МИТРОВАЧКИХ ПЕСНИКА

4.3, бр.1937, стр.9.

Зборник стихова и прозних записа сремскомитровачких писаца, под називом "Поетска свечаност Сирмијума – Огњеној Марији у част", представљена је у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

- ФРЕСКА КАО ПОДСЕЋАЊЕ НА ИСТОРИЈУ

11.3, бр.1938, стр.7.

Тим уметника из Женеве реализовао је сегмент свог европског пројекта у митровачкој Библиотеци.

- ПОТПИС СНА

11.3, бр.1938, стр.8.

5.3. одржана промоција збирке песама митровчанке Слађане Миленковић.

- ПРВА КЊИГА БОГДАНКЕ ПАНИЋ

18.3, бр.1939, стр.9.

У митровачкој Библиотеци збирку песама "Нестао си нетрагом одбеглих коња" Богданке Панић представио је Тодор Бјелкић.

- ПРОСПЕКТ РЕЗЕРВАТА ЗАСАВИЦА

25.3, бр.1940, стр.8.

Први туристички проспекат специјалног резервата Засавица представљен је јавности 20. марта у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

- ЈЕВРЕЈИ У ВОЈВОДИНИ

6.5, бр.1946, стр.10.

Прошле недеље у Руми организована је промоција вредне књиге аутора Павла Шосбергера "Јевреји у Војводини".

- ИЗЛАЖЕ РУЖА ФЕРГЕР

20.05, бр.1948, стр.8.

Самоука сликарка Ружа Фергер други пут самостално излаже своје слике у митровачкој Библиотеци.

- ВОДЕНИ САТ НЕДЕЉКА ТЕРЗИЋА

17.6, бр.1952, стр.9.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" представљена је књига за децу песника Недељка Терзића "Водени сат".

- ВЕСЕЛА ЛЕТЊА РАДИОНИЦА

22.7, бр.1957, стр.6.

Дечје одељење митровачке Библиотеке кренуло је с традиционалним летњим циклусом "Весела летња радионица".

- КАМЕН И ЊЕГОШ СУ МУ ИНСПИРАЦИЈА

30.9, бр.1967, стр.12.

Проф. др Јован Стриковић био је гост Народне библиотеке "Др Ђорђе Натосевић". Повод је била његова нова књига "Ријечи и душа".

- МАНИФЕСТАЦИЈА У СЛАВУ КЊИГЕ И КУЛТУРЕ

7.10, бр.1968, стр.4.

Сабор библиотекара у Иригу отворио је Небојша Антић, награда "Доситеј Обрадовић" уручена је Нади Јанковић, Доситејеве дане отворио Бошко Перосевић.

- РОМАН "РЕЗ" ПРЕД ЧИТАОЦИМА

14.10, бр.1968, стр.7.

Роман првенац "Рез" сремскомитровачког професора Предрага Ковачевића представили Михаило Пантић и Слободан Кљакић.

- СВЕТКОВИНА ПОЧИЊЕ ВЕЧЕРАС

21.10, бр.1970, стр.6.

Од 20. до 23.10. у румској Градској библиотеци приредиће се више културних манифестација, којима ће бити обележена 50-годишњица формирања књижног фонда, као претеча ове институције.

- ДЕЦА И ПЕСНИЦИ НА НЕВЕНДАНУ

11.11, бр.1973, стр.9.

5.10. у организацији Дечјег одељења Библиотеке "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици догодио се новинарско-књижевни и литерарно-поетски сусрет деце песника са уредницима дечјег листа "Невен".

- ТАМНА СТРАНА СЛИКАРЕВЕ ЛИЧНОСТИ

25.11, бр.1975, стр.8.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржана промоција књиге аутора Живка Брковића, "Сава Шумановић – епистоларни портрет".

- ЧВРСТИ ТЕМЕЉИ ВЕЛИКАНА НАУКЕ

9.12, бр.1978, стр.8.

Поставку изложбе "Академици – наставници и ђаци митровачке Гимназије" у Библиотеци отворио проф. др Драгош Цветковић, редовни члан САНУ.

- ПОНОС И ДИКА СРПСКОГ ЈЕЗИКА

16.12, бр.1978, стр.1.

Спомен бисту великом српском писцу Бориславу Михајловићу Михизу у холу иришке српске Читаонице а приликом обележавања прве годишњице од смрти, открио је академик Матија Бећковић.

- ВЕЧЕ РУСИНСКЕ КУЛТУРЕ

16.12, бр.1978, стр.1.

11.12. у Библиотеци "Глигорије Возаревић" одржана је свечана седница овдашње секције Друштва за русински језик и књижевност.

- ТАКМИЧЕЊЕ "ДЕСАНКИН ВЕК"

23.12, бр.1979, стр.9.

Обележавајући 100 година од рођења Десанке Максимовић у Библиотеци "Г. Возаревић" одржано је литерарно-поетско такмичење ученика основних и средњих школа под називом "Десанкин век".

- СУРЕПОВА НАГРАДА МЛАДОМ ИРИЖАНИНУ

23.12, бр.1979, стр.10.

Један од најмлађих добитника награде "Милорад Панић-Суреп" је ирижанин магистар Жељко Вучковић, координатор за делатност Матице српске у Новом Саду.

- ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ЗАДУЖИО ИНЂИЈЦЕ

23.12, бр.1979, стр.10.

У Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији, одржано је књижевно вече посвећено пароху Радославу Марковићу.

1999.

- СУШТИНСКЕ СТВАРИ НИСУ НАПИСАНЕ, АЛИ СУ ТУ...

3.2, бр.1985, стр.5.

Прва промоција романа "Фајронт у Гргетегу" Добрила Николића, након освајања НИН-ове награде одржана је у Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији.

- БИБЛИОТЕКА

10.2, бр.1986, стр.9.

11. фебруара у 18. сати у Библиотеци "Глигорије Возаревић" биће одржана промоција књиге "Савремени сремски бећарци" Николе Царевића.

- СЕЋАЊЕ НА ПРЕОБРАЖЕНСКОГ

10.2, бр.1986, стр.11.

У Библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" представљена је књига "У грлу птице" Зорана Стојановића Преображенског.

- ВЕЧЕ МЛАДИХ ПОЕТА

10.3, бр.1990, стр.6.

Књижевна заједница Сремске Митровице 4. марта одржала је у Библиотеци вече посвећено овдашњим младим песницима.

- ПРЕДСТАВЉЕН "ФАЈРОНТ У ГРГЕТЕГУ"

17.3, бр.1991, стр.8.

Најбољи домаћи роман за 1998. годину представљен је у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

- У СЛАВУ ВЕРЕ И ЉУБАВИ

14.7, бр.2008, стр.3.

На првој послератној промоцији у Библиотеци "Глигорије Возаревић" представљено је прозно дело "Митологија пробуђене вечности" Светлане Алтер Велемир.

- ЕВРОПА У ДУБОКОМ СЛУ

21.7, бр.2009, стр.3.

Промоција шпијунског романа Дејана Лучића "Исламска Република Немачка" одржана је у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

- МОСТОВИ НОВОГ САДА ЗА СЕЋАЊЕ И ОПОМЕНУ

8.9, бр.2016, стр.3.

Изузетан подухват новосадског "Прометеја", изложба фотографија и публикација представљени су у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

- ЗАВРШЕН 36. САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА

6.10, бр.2020, стр.8.

Овогодишњи Сабор библиотекара Срема у Иригу био је посвећен 175-годишњици рођења Бранка Радичевића.

Доситејеву награду добила је Зорица Мишчевић, библиотекар Дечјег одељења Библиотеке "Глигорије Возаревић".

- ПРЕДСТАВЉЕН РОМАН МИРОСЛАВА САВИЋЕВИЋА

10.10, бр.2025, стр.3.

Нови роман београдског писца Мирослава Савићевића "Георгике: српски плуг" представљен је у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

- МИСЛИ ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ

24.11, бр.2027, стр.10.

Професор Филолошког факултета Александра Вранеш, недавно је објавила књигу "Мисли Десанке Максимовић".

Домаћин промоције била је Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији.

- ПРВА КЊИГА ДРАГОЉУБА СТОЈШИЋА

29.12, бр.2032, стр.7.

Библиотека "Глигорије Возаревић" била је организатор промоције прве књиге песама Драгољуба Стојшића "Отисци лета на души".

Душанка Милорадић, библиотекар
Библиотека "Глигорије Возаревић"
Сремска Мишковица

2000.

1. БОГАТИЈИ СВЕТ КЊИГЕ / С. МИХОЈЛОВИЋ

19.1, бр.2034, стр.4.

Библиотека "Глигорије Возаревић" је постала део сајт www.biblioteke.org.yu, те се о њеним програмима читаоци могу информисати и преко интернета.

2. ЗА НОВИ СЈАЈ СТАРЕ БИБЛИОТЕКЕ / С. ВЕЛИМИРОВИЋ

9.2, бр.2038, стр.4.

Обновљен рад библиотеке у Обрежу која је једино место где се одвија културни живот у селу.

3. КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ У ИНЂИЈИ "ИГРА СЛОБОДНИХ СТИХОВА" / З.Г.С.

16.2, бр.2039, стр.4.

Одржана промоција прве књиге поезије Драгољуба Поповића, члана књижевног клуба "Мирослав Мика Антић" у Инђији.

4. ПРЕДСТАВЉЕН РОМАН "ЈУТАРЊА ПАТРОЛА" / МИЛАН МИЛЕУСНИЋ

23.2, бр.2040, стр.7.

Свој први роман "Јутарња патрола" представио је Мирослав Лазански митровачкој публици у Библиотеци "Глигорије Возаревић".

5. ПРЕДСТАВЉЕНА КЊИГА "ВЕТРОВИ РАТА И ЉУБАВИ" / ТОДОР БЈЕЛКИЋ

1.3, бр.2041, стр.6.

О збирци стихова Цвијетина Лобожинског говорили су књижевници Недељко Терзић и Тодор Бјелкић на промоцији у митровачкој библиотеци.

6. КРОЗ РУМСКЕ СОКАКЕ

1.3, бр.2040, стр.8.

Један од издавача ове књиге је Градска библиотека у Руми.

7. ПОСТОЈЕ ДОБРЕ И ЛОШЕ КЊИГЕ / ЈЕЛЕНА ТОПИЋ

22.3, бр.2044, стр.4.

Гордана Кујић, аутор неколико бестселера била је гост сремскомитровачке библиотеке. О њеном најновијем роману говорили су Милета Аћимов Ивков и Анита Павић модератор вечери.

8. АУКЦИЈА СЛИКА ЗА ПОРОДИЦУ ВЕЛИКИ / Ј.Т.
22.3, бр.2044, стр.4.
Сремскомитровачки уметници поклонили су више од 40 слика жртвама НАТО агресије. Аукција је одржана у Библиотеци "Глигорије Возаревић".
9. ПРОДАЈНА ИЗЛОЖБА КЊИГА / З.Г.С.
22.3, бр.2044, стр.4.
У Библиотеци "Доситеј Обрадовић" организована је продајна изложба књига издавачке куће "Светови".
10. СТИХОВАНИ МЕДАЉОНИ / З.Г.С.
29.3, бр.2045, стр.4.
У Народној библиотеци "Др Ђорђе Натшевић" у Инђији одржана је промоција књига професора Радмила Ђурђевића.
11. ЗАВИЧАЈНЕ ЗБИРКЕ СРЕМА / Ј. ТОПИЋ
5.4, бр.2046, стр.4.
У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржан је стручни састанак о завичајним збиркама коме су поред библиотекара из Срема присуствовали и библиотекари из Народне библиотеке "Жика Поповић" из Шапца.
12. КОЛИКО СЕДНИЦА ТОЛИКО КЊИГА / З.Г.С.
19.4, бр.2048, стр.4.
О набавци књига у Библиотеци "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови.
13. КЊИГА И ОЧУВАЊЕ СНАГЕ ДУХА
19.4, 2048, стр.8.
О плановима Градске библиотеке у Руми саопштава Стеван Ковачевић, директор.
14. АФИРМАЦИЈА СРПСКЕ БИБЛИОГРАФИЈЕ / З.Г.С.
26.4, бр.2049, стр.4.
На "Сусретима библиографа у спомен др Георгија Михаиловића" у Инђији биће реализоване следеће теме: "Почеци српске библиографије са посебним освртом на штампарије у Горажду и Венецији", "Српска текућа библиографија" и "Прикази, полемике и прилози".
15. "ЛИРСКИ МЕМОАРИ" Душана Панковића / З.Г.С.
4.5, бр.2050, стр.4.
Народна библиотека "Др Ђорђе Натшевић" је суиздавач књиге библиотекара у пензији Душана Панковића.
16. ГОДИШЊА СКУПШТИНА БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА
24.05. бр.2053, стр.7.
У Библиотеци "Глигорије Возаревић" одржаће се Годишња Скупштина библиотекара Срема.

17. БИБЛИОТЕКАРСТВО У 21. ВЕКУ / С. МИХАИЛОВИЋ
31.5, бр. 2054, стр.4.
На Годишњој Скупштини библиотекара Срема представљена је примена интернета у библиотекарству.
18. КЊИГА ЧУВА СНАГУ И ДУХ / Ј. КРАВИЋ
31.5, бр.2054, стр.8.
О раду Градске библиотеке у Руми.
19. НЕГОВАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ / С. МИХАИЛОВИЋА
14.6, бр.2056, стр.6.
О еколошком квизу у митровачкој библиотеци.
20. МОСТОВИ СПАЈАЈУ ЉУДЕ / С.М.
21.6, бр.2057, стр.4.
О промоцији књиге "Мост свети Иринеј" Миодрага Миловановића и Недељка Терзића одржаној у митровачкој библиотеци.
21. ЗАВРШЕНА ЛЕТЊА ПОЗОРНИЦА / З.Г.С.
28.6, бр.2058, стр.4.
О културном лету у Кући Војиновића говори Весна Степановић.
22. КЊИГА КОЈА МИРИШЕ НА ПОЗОРИШТЕ / З.Г.С.
19.7, бр.2061, стр.10.
У Инђији одржана промоција књиге "Шака соли" Мире Ступице.
23. ПРИЈАТНО КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ / Н.Б.
16.8, бр.2'65, стр.4.
У "Кући Војиновића" су представљене чувене збирке песама "Кућа Бахове музике" и "Алкохол с југа" Драгана Јовановића Данилова.
24. НЕСТАЛЕ СКУПЕ И РЕТКЕ КЊИГЕ / З.Г.С.
23.8, бр.2066, стр.4.
О ревизији књижног фонда у библиотеци у Инђији.
25. РЕД ПОЕЗИЈЕ, РЕД МУЗИКЕ / З.Г.С.
13.9, бр. 2069, стр.4.
Књижевно вече Душка Трифуновића одржано је у Инђији у "Кући Војиновића".
26. ПОЧИЊЕ САБОР БИБЛИОТЕКАРА СРЕМА / Т.Б.
4.10, бр.2072, стр.4.
Тема овогодишњег Сабора је "Исус Христос глава Цркве – хришћанства".
27. КЊИГА ПОСВЕЋЕНА ГРАДУ / Д.П.
25.10, бр.2075, стр.4.
У читаоници Библиотеке "Глигорије Возаревић" митровачкој пиблицы представљена је збирка песама Драгољуба Стојшића "Овде ме нема".
28. ОДРЖАН ВЕЛИКИ ЈУБИЛЕЈ ХРИШЋАНСТВА / Т.Б.

У Библиотеку "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици, стигао је одређен број актуелних наслова.

11. ОГЛЕДАЛО ПЕСНИКОВЕ ДУШЕ / З.Г.С.
28.2, бр.2093, стр.10.

У Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији промовисана је књига Предрага Бањеглава.

12. МОНОДРАМА У БИБЛИОТЕЦИ / З.Г.С.
14.3, бр.2095, стр.10.

У Народној библиотеци "Др Ђорђе Натошевић" изведена је монодрама "Повратак Марије Карађорђевић".

13. ВЕЧЕ СВЕТЛАНЕ ВЕЛМАР – ЈАНКОВИЋ / Ј.Т.
28.3, бр.2097, стр.4.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" позната књижевница Светлана Велмар – Јанковић представила је свој роман "Нигдина".

14. КЊИГЕ НА ПОКЛОН / Н.Т.
4.4, бр.2098, стр.9.

Др Угљеша Васић је поклонио књиге Градској библиотеци у Шиду.

15. ВЕЧЕ ДУХОВНЕ ПОЕЗИЈЕ / З.Г.С.
11.4, бр.2099, стр.4.

У организацији Народне библиотеке "Др Ђорђе Натошевић" и Књижевног клуба у Инђији је одржано књижевно вече духовне поезије.

16. ПИСАЊЕ ЈЕ МОЈА ВОКАЦИЈА / С.М.
18.4, бр.2100, стр.4.

Ратомир Рале Дамјановић је у Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици представио два најновија књижевна издања: роман "Санцова верзија" и збирку есеја "О рецитовању".

17. ЛИРИЧНОСТ ДОЛИНЕ ЛИМА / В.В.
29.4, бр.2102, стр.6.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржана је промоција поеме "Још ме има" Драгомира Ћулафића.

18. КОМПЈУТЕРИЗАЦИЈА КЊИЖНОГ ФОНДА / С.М.
16.5, бр.2104, стр.4.

Сопственим средствима Библиотека "Глигорије Возаревић" је купила пет нових компјутера, скенер и ласерски штампач.

19. ДВЕ ПРОМОЦИЈЕ У ЈЕДНОМ ДАНУ / В.В.
16.5, бр.2104, стр.6.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" промовисана је књига Еве Рас "Са врха месечеве планине гледала сам свој округли гроб".

20. ДАНАС ПРОМОЦИЈА "ВЕСЕЛИХ ПЕСАМА МИРЕ ОРШАНИЋ" / В.В.

30.5, бр.2106, стр.6.

Обавештење о промоцији књиге Мире Оршанић.

21. ВЕСЕЛЕ ПЕСМЕ / В.В.

6.6, бр.2107, стр.6.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржана је промоција књиге "Веселе песме" Мире Оршанић.

22. ИЗ СРПСКЕ ЧИТАОНИЦЕ У ИРИГУ / Т.Б.

6.6, бр.2107, стр.10.

Војни представници из страних амбасада у Београду посетили су најстарије српско читалиште – Српску читаоницу у Иригу.

23. НИКО НИЈЕ АТЕИСТА ДО КРАЈА / К.К.

13.6, бр.2108, стр.8.

Градска библиотека у Руми организовала је промоцију књиге "50 питања 50 одговора из хришћанско-психотерапеутске праксе" Владете Јеротића.

24. КЊИГА НАРОДНЕ ДУШЕ / Ј.Т.

4.7, бр.2111, стр.4.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици представљена је књига Милића Тодоровића "Мачва у сновима".

25. ЋОПИЋ КАЖЕ ДА – ОБРЕНОВИЋ НЕ / Т.Б.

11.6, бр.2112, стр.4.

Из архиве Српске читаонице у Иригу.

26. МАТИЦА СВЕДОК ИСТОРИЈЕ И ПРЕПОРОДА / Т.Б.

10.10, бр.2125, стр.6.

У Иригу је одржан 38. Сабор библиотекара Срема.

27. КЊИГА – ЛЕПШИ ДЕО СТВАРНОСТИ / С.В.

24.10, бр.2127, стр.4.

О додели Награде "Доситеј Обрадовић" Биљани Јеремић, библиотечком раднику Библиотеке Дома културе Пећинци.

28. СРЕЋАН СПОЈ ЛОКАЛНОГ И УНИВЕРЗАЛНОГ / Т.Б.

14.11, бр.2130, стр.4.

У Српској читаоници у Иригу одржана је промоција "Сунчаног сата".

29. УРУЧЕНЕ МИТРОВДАНСКЕ НАГРАДЕ / З.Г.С.

14.11, бр.2130, стр.4.

Народна библиотека "Др Ђорђе Натошевић" у Инђији је поводом Дана библиотеке доделила Митровданске награде.

30. СЛИЧНА ШЕМА, ДРУГА РЕТОРИКА / З.Г.С.

28.11, бр.2131, стр.4.

У Народној библиотеци "Др Ђорђе Натшевић" у Инђији промовисан је роман "Тарин Луг" Момчила Селића.

31. ПРОЈЕКАТ ЗА БУДУЋНОСТ / Д.П.

5.12, бр.2133, стр.4.

У Библиотеци "Глигорије Возаревић" у Сремској Митровици одржана је промоција "Лексикона уметника Војводине".

32. СРБИ И ЈУГОСЛОВЕНСКА ДРЖАВА / В.В.

19.12, бр.2135, стр.6.

Библиотека "Глигорије Возаревић" и Историјски архив Срема организовали су предавање на тему "Срби и југословенска држава".

Златко Пашко, виши библиотекар

Народна библиотека "Доситеј Обрадовић"

Стара Пазова

"ПАЗОВАЧКЕ НОВИНЕ" о библиотекарству 2001. године

ВЕРА, НАДА И ЉУБАВ У ИМЕ БУДУЋНОСТИ / Зорица Продановић. – фебруар, бр.60, стр.24-25

Владета Јеротић у Народној библиотеци "Доситеј Обрадовић". Разговор поводом књиге "50 питања 50 одговора из хришћанско-психотерапеутске праксе", о православној вери, атеизму и вери.

СВЕ ВИШЕ ЧИТАЛАЦА / Богдана Маринковић-Гајин. – март, бр.61, стр.23

Колективни упис радника у Библиотеку.

КАД БИБЛИОТЕКАРИ ПИШУ КЊИГЕ / Златко Пашко. – април, бр.62, стр.28

О књижевним сусретима с писцима-библиотекарима: Душаном Панковићем, Драгомиром Ђулафићем и Јованом Радуловићем.

ЈОШ МЕ ИМА / Златко Пашко. – јун-јул, бр.64-65, стр.31

Приказ нове књиге Драгомира Ђулафића, библиофилског издања његове поезије.

СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ / Јован Вуковић. – септембар, бр.66, стр.10

У тексту се спомиње да је Месна заједница Нова Пазова поклонила књиге Градској библиотеци.

СРЕМСКЕ ДОСКОЧИЦЕ / Златко Пашко. – новембар, бр.68, стр.20-21

Приказ зборника кратких прича, анегдота и шала о Сремцима, чија је промоција била у Народној библиотеци "Доситеј Обрадовић".

ДРУЖЕЊЕ У БИБЛИОТЕЦИ / Весна Степановић. – децембар, бр.69-70, стр.34

О традиционалном пријему првака у Народну библиотеку "Доситеј Обрадовић" у Старој Пазови.

РАДНИЦИ У БИБЛИОТЕКАМА СРЕМА У ПЕРИОДУ 1997-2001. ГОДИНА

БИБЛИОТЕКА "ГЛИГОРИЈЕ ВОЗАРЕВИЋ" СРЕМСКА МИТРОВИЦА

1. Мирјана Пејновић, управник, до јуна 2001.
2. Живка Матић, управник, од јуна 2001.
3. Весна Петровић, библиотекар саветник
4. Зорица Мишчевић, виши библиотекар
5. Снежана Лађиновић, библиотекар
6. Илија Сретковић, библиотекар у пензији од децембра 2001.
7. Даница Кулиџан, библиотекар
8. Нада Јанковић, библиотекар, у пензији од децембра 2000.
9. Драгана Белић, библиотекар
10. Ружица Станковић, библиотекар
11. Душанка Милорадић, библиотекар
12. Милијана Барјактаревић, библиотекар
13. Весна Спасојевић, библиотекар
14. Љубица Васиљевић, самостални виши књижничар
15. Владанка Јовић, виши књижничар
16. Светлана Сабо, виши књижничар не ради у библиотеци од јуна 2001.
17. Бранислав Радивојевић, књижничар
18. Светислав Радосављевић, књижничар
19. Марица Божовић, књижничар у пензији од новембра 2001.
20. Бисерка Хајдуковић, самостални књижничар
21. Марија Дражић, књижничар
22. Евица Домазет, самостални књижничар
23. Андреја Врањеш, књижничар

24. Снежана Тинтаровић, књижничар
25. Злата Теодосић, књиговођа
26. Љубица Долинај, организатор општинских послова у пензији од дец. 2001.
27. Катица Милинковић, спремачица, курир
28. Смиљка Радишевић, спремачица

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА "ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ" СТАРА ПАЗОВА

1. Ратко Чолаковић, библиотекар, саветник, управник библиотеке
2. Златко Пашко, виши библиотекар
3. Богдана Маринковић Гајин, библиотекар
4. Наташа Филип, библиотекар
5. Оља Радојковић, виши књижничар
6. Јелена Међо, књижничар
7. Тања Вучковић, књижничар
8. Драгана Живковић, књижничар
9. Олгица Суботић, књижничар
10. Златија Марковић, књижничар
11. Марија Хлебјан, књижничар
12. Наташа Поткоњак, књижничар
13. Ана Николин, књижничар
14. Славица Босанчић, књижничар
15. Радмила Васић, књижничар
16. Анкица Међо, књижничар
17. Љиљана Туран, књижничар
18. Евица Нинковић, књижничар
19. Слободанка Милановић, секретар
20. Милена Ђорђевић, шеф рачуноводства
21. Марија Кесер, спремачица, курир

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА РУМА

1. Стеван Ковачевић, управник библиотеке до децембра 2000.
2. Милан Зељак, библиотекар
3. Мирјана Виоглавин, библиотекар
4. Невенка Мрђа, библиотекар
5. Љиљана Савић, библиотекар
6. Мика Симић, библиотекар
7. Милена Освалд, књижничар, управник библиотеке до децембра 2000.
8. Нада Васић-Косановић, књижничар
9. Мира Јуришић, књижничар
10. Драган Јаковић, књижничар
11. Бранко Мркшић, административни радник
12. Милка Јовановић, помоћни радник

СРПСКА ЧИТАОНИЦА ИРИГ ИРИГ

1. Весна Ћосић, управник библиотеке
2. Наталија Ступар, књижничар у пензији од септембра 1999.
3. Златица Илкић, књижничар у пензији 1999.
4. Аница Абацин, секретар едиције "Стражилово"
5. Драгослав Илкић, библиотекар
6. Ержбет Вукмановић, књижничар
7. Наталија Влаховић, књижничар
8. Бранислав Јовичић, књижничар
9. Нада Недић, админ. радник
10. Душанка Кекић, спремачица-курир

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА "ДР ЂОРЂЕ НАТОШЕВИЋ" ИНЂИЈА

1. Симо Поткоњак, управник библиотеке до септембра 1998.
2. Весна Степановић, управник библиотеке од децембра 1998.
3. Гордана Биљетина, виши књижничар
4. Лепосава Радојевић, библиотекар
5. Бранко Ћургуз, библиотекар
6. Љиљана Веселиновић, књижничар
7. Марија Ранитовић, виши књижничар
8. Милена Тешић, виши књижничар
9. Катарина Вуксановић, виши књижничар
10. Момчило Рокнић, књижничар у пензији од јуна 2001.
11. Нада Јовановић, књижничар
12. Милена Кепић, књижничар
13. Зорица Кнежевић, књиговођа
14. Јадранка Миленковић, курир-спремачица

ДОМ КУЛТУРЕ-БИБЛИОТЕКА ПЕЋИНЦИ

1. Славица Живић, директор до фебруара 2001.
2. Мподраг Цветковић, директор од фебруара 2001.
3. Биљана Јеремић, књижничар
4. Милена Радивојевић, књижничар

КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНИ ЦЕНТАР БИБЛИОТЕКА ШИД

1. Светислав Ненадовић, директор до децембра 2001.
2. Вера Радивојков, директор од децембра 2001.
3. Горана Шкробот, библиотекар
4. Славица Вранчић, виши књижничар
5. Љубица Кепчија, књижничар
6. Ружица Масникоса, књижничар